

สภาพการอยู่อาศัยของคนพิการหลังการปรับปรุงบ้านในโครงการปรับสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยเฉลิม
พระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

บทคัดย่อและแฟ้มข้อมูลฉบับเต็มของวิทยานิพนธ์ตั้งแต่ปีการศึกษา 2554 ที่ให้บริการในคลังปัญญาจุฬาฯ (CUIR)
เป็นแฟ้มข้อมูลของนิสิตเจ้าของวิทยานิพนธ์ ที่ส่งผ่านทางบัณฑิตวิทยาลัย

The abstract and full text of theses from the academic year 2011 in Chulalongkorn University Intellectual Repository (CUIR)
are the thesis authors' files submitted through the University Graduate School.

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาเคหะพัฒนาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการพัฒนาที่อยู่อาศัยและอสังหาริมทรัพย์ ภาควิชาเคหะการ
คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปีการศึกษา 2559
ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

LIVING CONDITIONS OF THE DISABLED AFTER HOME ENVIRONMENT ADAPTATIONS BY
THE PROJECT IN HONOR OF HRH PRINCESS MAHA CHAKRI SIRINDHORN, THE PRINCESS
ROYAL OF THAILAND

Miss Napakkamon Nitiwanakul

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Housing Development Program in Housing and Real

Estate Development

Department of Housing

Faculty of Architecture

Chulalongkorn University

Academic Year 2016

Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์

สภาพการอยู่อาศัยของคนพิการหลังการปรับปรุงบ้านใน
โครงการปรับสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยเฉลิมพระเกียรติ
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

โดย

นางสาวนภักคม นิติวะกุล

สาขาวิชา

การพัฒนาที่อยู่อาศัยและอสังหาริมทรัพย์

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

รองศาสตราจารย์ ไตรรัตน์ จารุทัศน์

คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็น
ส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต

.....คณบดีคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร. ปิ่นรัชฎ์ กาญจนะขิทธิ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(ศาสตราจารย์ เลอสม สถาปิตานนท์)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
(รองศาสตราจารย์ ไตรรัตน์ จารุทัศน์)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. จิราพร เกศพิชญวัฒนา)

.....กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ศศิพัฒน์ ยอดเพชร)

.....กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร.ปราโมทย์ ประสาทกุล)

นภัคมน นิติวะกุล : สภาพการอยู่อาศัยของคนพิการหลังการปรับปรุงบ้านในโครงการปรับสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (LIVING CONDITIONS OF THE DISABLED AFTER HOME ENVIRONMENT ADAPTATIONS BY THE PROJECT IN HONOR OF HRH PRINCESS MAHA CHAKRI SIRINDHORN, THE PRINCESS ROYAL OF THAILAND) อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก: รศ. ไตรรัตน์ จารุทัศน์, 134 หน้า.

จากการพิจารณาสถิติข้อมูลของคนพิการในประเทศไทย พบว่าจำนวนคนพิการมีจำนวนมากในทุก ๆ ปี และมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นเรื่อย ๆ กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการได้ทำการสำรวจข้อมูลพบว่ามีความพิการที่ต้องการขอรับการปรับสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยและยังไม่ได้รับโอกาสสนับสนุนจำนวนกว่า 3,000 คน ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าคนพิการยังขาดโอกาสในเรื่องของความเสมอภาคเท่าเทียมและการมีส่วนร่วมในสังคม เนื่องจากการสนับสนุนจากทางภาครัฐในการช่วยเหลือปรับปรุงบ้านคนพิการยังมีจำนวนไม่เพียงพอต่อความต้องการของคนพิการ ดังนั้นทางกรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการจึงจัดตั้ง “โครงการปรับสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยสำหรับคนพิการเฉลิมพระเกียรติ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีในโอกาสเฉลิมพระชนมพรรษา 5 รอบ 2 เมษายน 2558”

การศึกษาในงานวิจัยได้ศึกษาคนพิการใน “โครงการปรับสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยสำหรับคนพิการเฉลิมพระเกียรติ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี” มีวัตถุประสงค์ คือศึกษาเศรษฐกิจ สังคม และสภาพการอยู่อาศัยของคนพิการหลังจากการดำเนินการปรับสภาพบ้านในโครงการฯ เพื่อนำไปสู่การเสนอแนะแนวทางการพัฒนาโครงการให้เหมาะสมกับคนพิการ

จากการศึกษาด้านสภาพการอยู่อาศัยพบว่า คนพิการด้านการเคลื่อนไหว คนพิการด้านการมองเห็น และคนพิการด้านจิตใจใช้พื้นที่เหมือนกันอันดับ 1 คือชานบ้าน ห้องนั่งเล่น และห้องนอนเท่ากัน อันดับ 2 คือห้องน้ำ อันดับ 3 คือนอกบริเวณ คนพิการด้านการเรียนรู้ใช้พื้นที่อันดับ 1 คือนอกบ้าน อันดับ 2 คือห้องนอน อันดับ 3 คือชานบ้าน ห้องนั่งเล่น และห้องน้ำ คนพิการช้ำซ้อนใช้พื้นที่ อันดับ 1 คือ ชานบ้าน และห้องนั่งเล่น อันดับ 2 คือห้องนอน อันดับ 3 คือ ห้องน้ำ ซึ่งคนพิการได้รับการปรับสภาพที่อยู่อาศัยสอดคล้องกับการใช้งาน ได้แก่ คนพิการทางร่างกายหรือการเคลื่อนไหว คนพิการทางการเห็น คนพิการด้านจิตใจ พื้นที่ใช้สอยสำหรับทำกิจวัตรประจำวันมากเป็นอันดับ 1 ของคนพิการก็คือห้องนอน ซึ่งโครงการฯได้ทำการปรับสภาพห้องนอนมากที่สุดเป็นอันดับ 1 เช่นกัน โดยหลังปรับปรุงบ้านผลลัพธ์ของคุณภาพชีวิตของคนพิการพิจารณาโดยใช้แบบประเมินคุณภาพชีวิต EQ-5D-5L พบว่าหลังการปรับสภาพที่อยู่อาศัย คนพิการส่วนมากมีค่าอรรถประโยชน์เพิ่มขึ้น และสามารถลดจำนวนการหกล้มของคนพิการได้ คุณภาพชีวิตของคนพิการด้านสุขภาพมีค่าอรรถประโยชน์เพิ่มขึ้นสัมพันธ์กับจำนวนการหกล้มของคนพิการที่น้อยลง

ข้อเสนอแนะแนวในการพัฒนาโครงการให้เหมาะสมกับความพิการ เนื่องจากการศึกษาครั้งนี้พบว่าแม้คนพิการ แต่ละบุคคลแม้ว่าจะพิการประเภทเดียวกัน แต่จะมีวิถีของการใช้ชีวิตประจำวันที่แตกต่างกันออกไป นายช่างที่เป็นผู้ออกแบบ การปรับปรุงบ้านสำหรับคนพิการควรทำการศึกษาพฤติกรรม และปัญหาในการใช้ชีวิตของคนพิการแต่ละบุคคล โดยละเอียด ก่อนทำการออกแบบเพื่อที่จะปรับปรุงในส่วนที่ใช้งานจริง เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดในการช่วยเหลือคนพิการและ บรรลุตามวัตถุประสงค์ของโครงการ

ภาควิชา เคหการ ลายมือชื่อนิสิต

สาขาวิชา การพัฒนาที่อยู่อาศัยและอสังหาริมทรัพย์ ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาหลัก

ปีการศึกษา 2559

5873342825 : MAJOR HOUSING AND REAL ESTATE DEVELOPMENT

KEYWORDS: สภาพการอยู่อาศัย / คนพิการ / ปรับปรุงบ้าน / โครงการปรับสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัย

NAPAKKAMON NITIWANAKUL: LIVING CONDITIONS OF THE DISABLED AFTER HOME ENVIRONMENT ADAPTATIONS BY THE PROJECT IN HONOR OF HRH PRINCESS MAHA CHAKRI SIRINDHORN, THE PRINCESS ROYAL OF THAILAND. ADVISOR: ASSOC. PROF. TRIRAT JARUTACH, 134 pp.

Based on data analysis, it was discovered that the number of people with disabilities in Thailand is substantial and it continues to increase on an annual basis. According to a survey conducted by the Department of Empowerment of People with Disabilities, 3,000 requests from people with disabilities to have their homes adjusted for better access have not been granted. This reflects the fact that they have failed to achieve equality and social participation. Because of the insufficient support from the public sector regarding home adjustment for people with disabilities, the department has launched the “Home Environment Adaptation Project in Honour of Her Royal Highness Princess Maha Chakri Sirindhorn’s 5th Cycle Birthday Anniversary 2nd April 2015”.

This study aims to investigate the economic, social and living conditions of people with disabilities after participating in the project in order to put forward helpful suggestions to ensure that the project offers maximum benefit.

The subjects were people with physical disabilities, people with visual disabilities and people with mental health disabilities. The results indicated that the people in all three groups use their terrace, a sitting room and bedrooms the most. These were followed by the bathroom while the third frequently-used area is a verandah. Meanwhile, people with learning disabilities use the verandah the most, followed by a bedroom and the terrace, a sitting room and the bathroom. People with multiple disabilities use the terrace and a sitting room the most, followed by a bedroom and the bathroom. Overall, the space most frequently used by people with disabilities going through their daily routines was a bedroom. In line with this, the room which was most adjusted by the department’s project was the bedroom. After the adjustment, the EQ-5D-5L instrument was used to evaluate the well-being of the people with disabilities. It was found that the utility score for most people with disabilities was higher and the adjustment could reduce the number of falls. In other words, the increasing utility score correlated with the decreasing number of falls.

Moreover, it is worth noting that even people with the same type of disability had different daily habits. Therefore, designers involved in this project are advised to do a detailed study on their behaviour and factors posing obstacles to their living before beginning the adaption in order to maximise efficiency and fulfil the project’s aims.

Department: Housing

Student's Signature

Field of Study: Housing and Real Estate
Development

Advisor's Signature

Academic Year: 2016

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ประสบผลสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ รศ. ไตรรัตน์ จารุทัศน์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เป็นอย่างยิ่ง สำหรับคำปรึกษาและข้อแนะนำตลอดระยะเวลาดำเนินงานวิจัย และขอขอบพระคุณคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ทุก ๆ ท่านสำหรับคำแนะนำต่าง ๆ เพื่อให้วิทยานิพนธ์มีความสมบูรณ์มากขึ้น

ขอขอบพระคุณคณาธิการทุกท่านที่สละเวลาในการเอื้อเฟื้อข้อมูลให้แก่วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดนนทบุรี ชลบุรี เชียงราย อำนวยเจริญ และพิงา องค์การบริหารส่วนตำบลและเจ้าหน้าที่นักพัฒนาสังคมสงเคราะห์ทุกท่าน สำหรับข้อมูลอันเป็นประโยชน์แก่งานวิจัย

ขอขอบคุณบุพการี บุคคลในครอบครัว พี่ ๆ เพื่อน ๆ นิสิต ที่คอยให้การสนับสนุนและเป็นกำลังใจที่ดีเสมอมา คุณประโยชน์อันเกิดจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบให้แก่ผู้มีพระคุณทุกท่าน

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญภาพ.....	ฐ
สารบัญแผนภูมิ.....	ฒ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	5
1.3 ขอบเขตงานวิจัย	6
1.4 วิธีดำเนินงานวิจัย.....	7
1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	8
1.6 คำจำกัดความที่อยู่ในการวิจัย.....	8
บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	11
2.1 นิยามคนพิการ.....	12
2.2 การออกแบบเพื่อคนทั้งมวลหรือ Universal Design.....	12
2.3 แนวคิดด้านการจัดสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยสำหรับคนพิการ	16
2.4 เครื่องมือวัดคุณภาพชีวิตทางสุขภาพ	20
2.5 แนวคิดด้านต้นทุนและผลลัพธ์การปรับสภาพบ้านสำหรับคนพิการด้านการเคลื่อนไหวและ ผู้สูงอายุ.....	23
2.6 แนวคิดด้านการติดตามผล	25
2.7 แนวคิดด้านการประเมินโครงการ	27

2.8 งานวิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวข้อง.....	28
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	30
3.1 กรอบแนวคิดงานวิจัย	31
3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	32
3.3 ขั้นตอนในการดำเนินการศึกษา	40
3.4 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา	41
3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล	43
3.6 การศึกษา วิเคราะห์และสรุปผลการศึกษา.....	43
3.7 ข้อจำกัดในการศึกษา	43
3.8 ผังการดำเนินงานวิจัย	44
3.8 ระยะเวลาดำเนินงานวิจัย.....	45
บทที่ 4 ข้อมูลทั่วไปโครงการ.....	46
4.1 ข้อมูลโครงการ.....	46
4.2 วัตถุประสงค์ของโครงการ	48
4.3 กระบวนการดำเนินงานของโครงการ.....	48
4.4 กลุ่มตัวอย่างคนพิการในระยะที่ 1	50
4.5 สภาพที่อยู่อาศัยและปัญหาในการอยู่อาศัยของคนพิการ ในระยะที่ 2	50
บทที่ 5 ผลการวิจัย.....	68
5.1 สรุปผลด้านเศรษฐกิจ สังคมและสภาพการอยู่อาศัยของคนพิการระยะที่ 1	69
5.1.1 สรุปข้อมูลทั่วไปของคนพิการ	69
5.1.2 สรุปข้อมูลด้านการปรับปรุงที่อยู่อาศัย.....	72
5.2 สรุปผลด้านสภาพการอยู่อาศัยของคนพิการระยะที่ 2	78
5.2.1 สรุปข้อมูลทั่วไปของคนพิการ.....	78

5.2.2	สรุปข้อมูลด้านการปรับปรุงที่อยู่อาศัย	79
5.3	สรุปข้อมูลด้านคุณภาพชีวิตและความปลอดภัย.....	101
5.4	สรุปข้อมูลการปรับสภาพบ้านตามวัตถุประสงค์ของโครงการฯ.....	102
5.4.1	เพื่อจัดอุปสรรคหรือจัดให้คนพิการสามารถดำรงชีวิตในที่อยู่อาศัยนั้นได้โดยสะดวกและเหมาะสมกับสภาพความพิการ รวมถึงเพื่อความปลอดภัยและสุขอนามัย	103
5.4.2	เพื่อดำเนินการปรับสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยของคนพิการให้เอื้อต่อการทำกิจวัตร และสามารถให้คนพิการดำรงชีวิตอิสระร่วมกับผู้อื่นได้.....	107
5.4.3	เพื่อให้คนพิการทุกประเภทที่ประสบปัญหาความเดือดร้อนที่อยู่อาศัยได้รับความเสียหายได้รับการปรับสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัย	108
5.4.4	เพื่อให้คนพิการเข้าถึงสิทธิ มาตรา 20 (10) การปรับสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการพ.ศ. 2550 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2556.....	109
บทที่ 6	การอภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	110
6.1	การอภิปรายผลการศึกษาร่วมข้อเสนอแนะ	110
6.1.1	ด้านเศรษฐกิจ สังคม และสภาพการอยู่อาศัยของคนพิการ.....	110
6.1.2	เสนอแนวทางการพัฒนาโครงการฯ.....	113
6.1.3	แนวทางการพัฒนาโครงการฯในอนาคต	121
6.1.4	ข้อค้นพบ.....	122
6.2	ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยถัดไป.....	123
	รายการอ้างอิง.....	124
	ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์	134

สารบัญตาราง

ตารางที่ 3- 1 แสดงจำนวนผลการดำเนินงานที่ได้รับการปรับสภาพบ้านในภาคกลางและ กรุงเทพมหานคร	33
ตารางที่ 3- 2 แสดงจำนวนผลการดำเนินงานที่ได้รับการปรับสภาพบ้านในภาคเหนือ.....	34
ตารางที่ 3- 3 แสดงจำนวนผลการดำเนินงานที่ได้รับการปรับสภาพบ้านในภาคใต้.....	35
ตารางที่ 3- 4 แสดงจำนวนผลการดำเนินงานที่ได้รับการปรับสภาพบ้านในภาคตะวันออกเฉียง เหนือ	36
ตารางที่ 3- 5 แสดงจำนวนผลการดำเนินงานที่ได้รับการปรับสภาพบ้านในภาคตะวันออก	37
ตารางที่ 3- 6 แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่างในระยะที่ 1	38
ตารางที่ 4- 1 แสดงผลการเก็บข้อมูลกลุ่มตัวอย่าง ระยะ 2 จำนวน 15 คน.....	50
ตารางที่ 5- 1 แสดงประเภทความพิการของกลุ่มตัวอย่าง.....	71
ตารางที่ 5- 2 แสดงส่วนที่ได้รับการปรับสภาพที่อยู่อาศัยของคนพิการทางการเคลื่อนไหวหรือ ร่างกาย (ตอบได้มากกว่า1ข้อ).....	72
ตารางที่ 5- 3 แสดงส่วนที่ได้รับการปรับสภาพที่อยู่อาศัยของคนพิการทางการได้ยินหรือสื่อ ความหมาย (ตอบได้มากกว่า1ข้อ).....	73
ตารางที่ 5- 4 แสดงส่วนที่ได้รับการปรับสภาพที่อยู่อาศัยของคนพิการทางการเห็น (ตอบได้ มากกว่า1ข้อ).....	74
ตารางที่ 5- 5 แสดงส่วนที่ได้รับการปรับสภาพที่อยู่อาศัยของคนพิการทางการเห็น (ตอบได้ มากกว่า1ข้อ).....	75
ตารางที่ 5- 6 แสดงส่วนที่ได้รับการปรับสภาพที่อยู่อาศัยของคนพิการทางสติปัญญา (ตอบได้ มากกว่า1ข้อ).....	76
ตารางที่ 5- 7 แสดงการงบประมาณที่ได้รับจากพก.ในการปรับปรุงบ้านคนพิการ	77
ตารางที่ 5- 8 แสดงข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างระยะที่ 2.....	78
ตารางที่ 5- 9 แสดงสรุปข้อมูลของกรณีศึกษาที่ 1	79
ตารางที่ 5- 10 แสดงสรุปข้อมูลกิจกรรมประจำวันของกรณีศึกษาที่ 1	79

ตารางที่ 5- 35 แสดงสรุปข้อมูลของกรณีศึกษาที่ 14.....	96
ตารางที่ 5- 36 แสดงสรุปข้อมูลกิจกรรมประจำวันของกรณีศึกษาที่ 14.....	96
ตารางที่ 5- 37 แสดงสรุปข้อมูลของกรณีศึกษาที่ 15.....	97
ตารางที่ 5- 38 แสดงสรุปข้อมูลกิจกรรมประจำวันของกรณีศึกษาที่ 15.....	98
ตารางที่ 5- 39 แสดงสรุปพื้นที่ใช้งานในแต่ละวันของกลุ่มตัวอย่าง.....	99
ตารางที่ 5- 40 แสดงสรุปพื้นที่ใช้งานของกลุ่มตัวอย่าง.....	100
ตารางที่ 5- 41 แสดงค่าอัตราประโยชน์ของกลุ่มตัวอย่าง.....	101
ตารางที่ 5- 42 ความเหมาะสมในการปรับสภาพบ้านกับความพิการ.....	103
ตารางที่ 5- 43 แสดงประโยชน์ในการปรับปรุงที่อยู่อาศัย.....	105
ตารางที่ 5- 44 แสดงผู้ที่ได้รับประโยชน์จากการปรับปรุงที่อยู่อาศัย.....	106
ตารางที่ 5- 45 แสดงความพึงพอใจของคนพิการต่อการปรับปรุงบ้านในโครงการ ฯ.....	107
ตารางที่ 5- 46 แสดงประเภทคนพิการที่ได้รับการปรับสภาพบ้านในโครงการ ฯ.....	108

สารบัญภาพ

ภาพที่ 2- 1 แสดงตัวอย่างของ Visual analog Scale	21
ภาพที่ 2- 2 แสดงตัวอย่างของ Standard gamble	21
ภาพที่ 2- 3 แสดงตัวอย่างของ Time trade-off	22
ภาพที่ 2- 4 แสดงตัวอย่างของ EQ – 5D – 5L	23
ภาพที่ 3- 1 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สำหรับการคำนวณค่าอรรถประโยชน์แบบสอบถาม EQ-5D-5L....	42
ภาพที่ 4-1 แสดงสภาพบ้านกรณีศึกษาที่ 1 ก่อนปรับปรุง.....	52
ภาพที่ 4-2 แสดงสภาพบ้านกรณีศึกษาที่ 1 หลังปรับปรุง.....	52
ภาพที่ 4-3 แสดงสภาพบ้านกรณีศึกษาที่ 2 ก่อนปรับปรุง	53
ภาพที่ 4-4 แสดงสภาพบ้านกรณีศึกษาที่ 2 หลังปรับปรุง.....	53
ภาพที่ 4-5 แสดงสภาพบ้านกรณีศึกษาที่ 3 ก่อนปรับปรุง	54
ภาพที่ 4-6 แสดงสภาพบ้านกรณีศึกษาที่ 3 หลังปรับปรุง.....	54
ภาพที่ 4-7 แสดงสภาพบ้านกรณีศึกษาที่ 4 ก่อนปรับปรุง	55
ภาพที่ 4-8 แสดงสภาพบ้านกรณีศึกษาที่ 4 หลังปรับปรุง.....	55
ภาพที่ 4-9 แสดงสภาพบ้านกรณีศึกษาที่ 5 ก่อนปรับปรุง.....	56
ภาพที่ 4-10 แสดงสภาพบ้านกรณีศึกษาที่ 5 หลังปรับปรุง.....	56
ภาพที่ 4-11 แสดงสภาพบ้านกรณีศึกษาที่ 6 ก่อนปรับปรุง	57
ภาพที่ 4-12 แสดงสภาพบ้านกรณีศึกษาที่ 6 หลังปรับปรุง.....	57
ภาพที่ 4-13 แสดงสภาพบ้านกรณีศึกษาที่ 7 ก่อนปรับปรุง	58
ภาพที่ 4-14 แสดงสภาพบ้านกรณีศึกษาที่ 7 หลังปรับปรุง.....	58
ภาพที่ 4-15 แสดงสภาพบ้านกรณีศึกษาที่ 8 ก่อนปรับปรุง	59
ภาพที่ 4-16 แสดงสภาพบ้านกรณีศึกษาที่ 8 หลังปรับปรุง.....	59
ภาพที่ 4-17 แสดงสภาพบ้านกรณีศึกษาที่ 9 ก่อนปรับปรุง	60
ภาพที่ 4-18 แสดงสภาพบ้านกรณีศึกษาที่ 9 หลังปรับปรุง.....	60

ภาพที่ 4-19 แสดงสภาพบ้านกรณีศึกษาที่ 10 ก่อนปรับปรุง.....	61
ภาพที่ 4-20 แสดงสภาพบ้านกรณีศึกษาที่ 10 หลังปรับปรุง	61
ภาพที่ 4-21 แสดงสภาพบ้านกรณีศึกษาที่ 11 ก่อนปรับปรุง.....	62
ภาพที่ 4-22 แสดงสภาพบ้านกรณีศึกษาที่ 11 หลังปรับปรุง	63
ภาพที่ 4-23 แสดงสภาพบ้านกรณีศึกษาที่ 12 ก่อนปรับปรุง	64
ภาพที่ 4-24 แสดงสภาพบ้านกรณีศึกษาที่ 12 หลังปรับปรุง	64
ภาพที่ 4-25 แสดงสภาพบ้านกรณีศึกษาที่ 13 ก่อนปรับปรุง.....	65
ภาพที่ 4-26 แสดงสภาพบ้านกรณีศึกษาที่ 13 หลังปรับปรุง	65
ภาพที่ 4-27 แสดงสภาพบ้านกรณีศึกษาที่ 14 ก่อนปรับปรุง.....	66
ภาพที่ 4-28 แสดงสภาพบ้านกรณีศึกษาที่ 14 หลังปรับปรุง	66
ภาพที่ 4-29 แสดงสภาพบ้านกรณีศึกษาที่ 15 ก่อนปรับปรุง.....	67
ภาพที่ 4-30 แสดงสภาพบ้านกรณีศึกษาที่ 15 หลังปรับปรุง	67
ภาพที่ 5- 1 แสดงกรณีปรับปรุงพื้นที่บ้านที่ต่างระดับให้เรียบเพื่อง่ายต่อการเคลื่อนไหว.....	103
ภาพที่ 5- 2 แสดงกรณีปรับปรุงซ่อมแซมหลังคาที่ผุพัง	104
ภาพที่ 5- 3 แสดงกรณีปรับปรุงซ่อมแซมผนังที่ผุพัง	104
ภาพที่ 5- 4 แสดงกรณีที่คนพิการใช้งบประมาณสร้างเตาเผาขยะ	105
ภาพที่ 5- 5 แสดงกรณีที่มีห้องน้ำอยู่ในบ้านแล้วแต่สร้างเพิ่มอีก.....	105
ภาพที่ 5- 6 แสดงตัวอย่างการปรับพื้นหน้าบ้านของคนพิการ	108
ภาพที่ 6- 1 แสดงสภาพคนพิการที่ไม่ได้รับประโยชน์จากการปรับปรุงที่อยู่อาศัย.....	114
ภาพที่ 6- 2 แนวทางการปรับปรุงที่อยู่อาศัยที่เหมาะสมแก่คนพิการ.....	115
ภาพที่ 6- 3 แสดงสภาพคนพิการที่ปรับปรุงบ้านตามพื้นที่ใช้สอยและเหมาะสมกับความพิการ	116

สารบัญแผนภูมิ

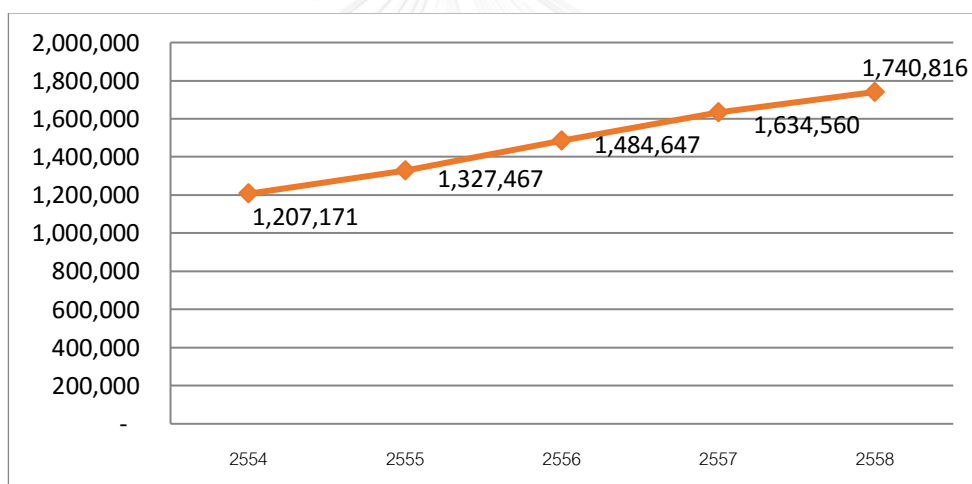
แผนภูมิที่ 1- 1 แสดงจำนวนคนพิการในประเทศไทยจาก พ.ศ. 2554 – 2558	1
แผนภูมิที่ 1- 2 แสดงสาเหตุของความพิการ	2
แผนภูมิที่ 1- 3 จำนวนคนพิการจำแนกตามอายุ.....	2
แผนภูมิที่ 3- 1 แสดงการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นสัดส่วนเท่าๆกัน (1:8:26).....	39
แผนภูมิที่ 5- 1 แสดงจังหวัดของกลุ่มตัวอย่าง.....	69
แผนภูมิที่ 5- 2 แสดงเพศของกลุ่มตัวอย่าง	70
แผนภูมิที่ 5- 3 แสดงช่วงอายุของกลุ่มตัวอย่าง.....	70
แผนภูมิที่ 5- 4 แสดงการประกอบอาชีพของกลุ่มตัวอย่าง.....	71
แผนภูมิที่ 5- 5 แสดงสัดส่วนการใช้พื้นที่สำหรับการทำกิจกรรมประจำวันของกรณีศึกษาที่ 1.....	80
แผนภูมิที่ 5- 6 แสดงสัดส่วนการใช้พื้นที่สำหรับการทำกิจกรรมประจำวันของกรณีศึกษาที่ 2.....	81
แผนภูมิที่ 5- 7 แสดงสัดส่วนการใช้พื้นที่สำหรับการทำกิจกรรมประจำวันของกรณีศึกษาที่ 3.....	82
แผนภูมิที่ 5- 8 แสดงสัดส่วนการใช้พื้นที่สำหรับการทำกิจกรรมประจำวันของกรณีศึกษาที่ 4.....	83
แผนภูมิที่ 5- 9 แสดงสัดส่วนการใช้พื้นที่สำหรับการทำกิจกรรมประจำวันของกรณีศึกษาที่ 5.....	84
แผนภูมิที่ 5- 10 แสดงสัดส่วนการใช้พื้นที่สำหรับการทำกิจกรรมประจำวันของกรณีศึกษาที่ 6	86
แผนภูมิที่ 5- 11 แสดงสัดส่วนการใช้พื้นที่สำหรับการทำกิจกรรมประจำวันของกรณีศึกษาที่ 7	87
แผนภูมิที่ 5- 12 แสดงสัดส่วนการใช้พื้นที่สำหรับการทำกิจกรรมประจำวันของกรณีศึกษาที่ 8	88
แผนภูมิที่ 5- 13 แสดงสัดส่วนการใช้พื้นที่สำหรับการทำกิจกรรมประจำวันของกรณีศึกษาที่ 9	90
แผนภูมิที่ 5- 14 แสดงสัดส่วนการใช้พื้นที่สำหรับการทำกิจกรรมประจำวันของกรณีศึกษาที่ 10	91
แผนภูมิที่ 5- 15 แสดงสัดส่วนการใช้พื้นที่สำหรับการทำกิจกรรมประจำวันของกรณีศึกษาที่ 11	93
แผนภูมิที่ 5- 16 แสดงสัดส่วนการใช้พื้นที่สำหรับการทำกิจกรรมประจำวันของกรณีศึกษาที่ 12	94
แผนภูมิที่ 5- 17 แสดงสัดส่วนการใช้พื้นที่สำหรับการทำกิจกรรมประจำวันของกรณีศึกษาที่ 13.....	95
แผนภูมิที่ 5- 18 แสดงสัดส่วนการใช้พื้นที่สำหรับการทำกิจกรรมประจำวันของกรณีศึกษาที่ 14.....	97
แผนภูมิที่ 5- 19 แสดงสัดส่วนการใช้พื้นที่สำหรับการทำกิจกรรมประจำวันของกรณีศึกษาที่ 15.....	98

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

“คนพิการ” ตามความหมายของพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ.2550¹ คือ บุคคลซึ่งมีข้อจำกัดในการปฏิบัติกิจกรรมในชีวิตประจำวันหรือเข้าไปมีส่วนร่วมทางสังคม เนื่องจากมีความบกพร่องทางการเห็น การได้ยิน การเคลื่อนไหว การสื่อสาร จิตใจ อารมณ์ พฤติกรรม สติปัญญา การเรียนรู้ หรือความบกพร่องอื่นใด

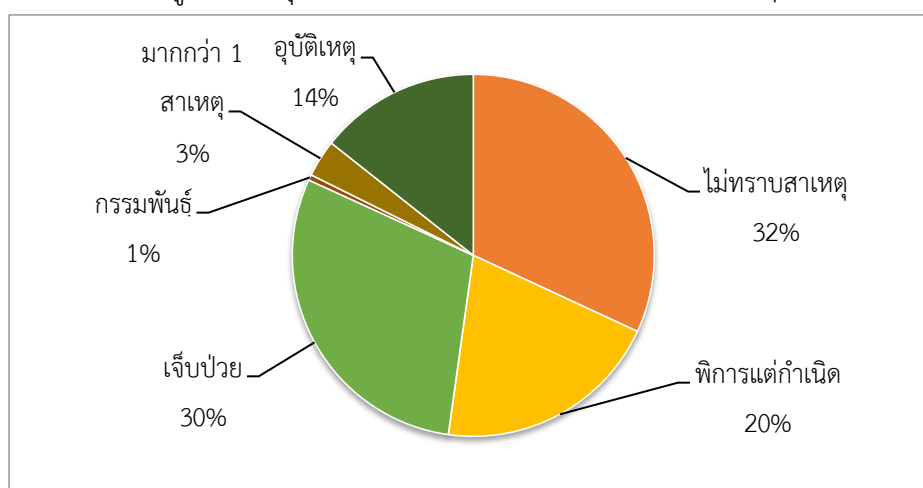
แผนภูมิที่ 1- 1 แสดงจำนวนคนพิการในประเทศไทยจาก พ.ศ. 2554 – 2558
ที่มา: ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลจาก กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงมนุษย์²

จากการพิจารณาสถิติข้อมูลคนพิการในประเทศไทย (แผนภูมิที่ 1-1) ซึ่งบันทึกโดยสำนักงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการในปี พ.ศ.2554 - 2558 พบว่าจำนวนคนพิการมีการขึ้นทะเบียนเพิ่มขึ้น เป็นจำนวนมากในทุก ๆ ปี และมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นเรื่อย ๆ ไม่ว่าจะเป็นคน

¹ กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ, "พระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ.2550," (พ.ศ.2550).

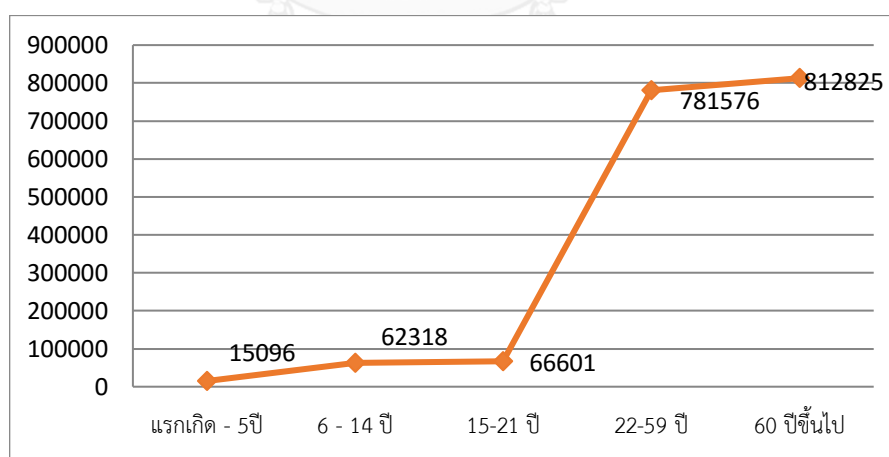
² กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงมนุษย์, "ผลการจดทะเบียนคนพิการทั่วประเทศ," (พ.ศ.2559).

พิการโดยกำเนิด พิการ จากกรรมพันธุ์ พิการจากการได้รับบาดเจ็บ หรือเจ็บป่วยร้ายแรงจนเป็นสาเหตุทำให้เกิดความพิการ ชันเช่น ความดันโลหิตสูง หลอดเลือดหัวใจตีบ ข้อสันหลังอักเสบ โรคติดเชื้อ เบาหวาน ลมชัก เป็นต้น (แผนภูมิที่ 1-2) ความพิการนั้นทำให้คนพิการมีอุปสรรคในการปฏิบัติกิจกรรมในชีวิตประจำวัน หรือเข้าไปมีส่วนร่วม ในสังคมได้ทำให้ความสามารถในการทำกิจวัตรประจำวันลดลง ไม่สามารถใช้ชีวิตได้ตามปกติได้อย่าง เคยจึงมีความจำเป็นที่จะต้องได้รับความช่วยเหลือโดยการพึ่งพาผู้อื่น หรืออุปกรณ์เครื่องช่วยอำนวยความสะดวกต่าง ๆ

แผนภูมิที่ 1- 2 แสดงสาเหตุของความพิการ

ที่มา: ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลจาก กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงมนุษย์³

แผนภูมิที่ 1- 3 จำนวนคนพิการจำแนกตามอายุ

ที่มา: ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลจาก กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงมนุษย์³

³ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์. "รายงานข้อมูลสถานการณ์ด้านคนพิการในประเทศไทยประจำเดือน กันยายน 2559.". กันยายน พ.ศ.2559 (พ.ศ.2559).

จากแผนภูมิที่ 1-3 อธิบายได้ว่าคนพิการที่มีอายุมากกว่า 60 ปีขึ้นไป มีจำนวนมากเป็นอันดับ 1 เนื่องจากในปัจจุบันมีอัตราเกิดที่ลดลงเป็นอย่างมาก ประชาชนเริ่มมีอายุยืนยาวมากขึ้นจึงส่งผลให้ประเทศไทยเริ่มก้าวเข้าสู่สังคมสูงวัยเนื่องจากผู้สูงอายุมีอายุยืนยาวมากขึ้น ซึ่งผู้สูงอายุมีโอกาสเสี่ยงต่อแนวโน้มการเกิดความพิการที่เพิ่มขึ้นอย่างไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้

ในปัจจุบันประเทศไทยตระหนักถึงความสำคัญของคนพิการมากขึ้น โดยให้สิทธิคนพิการเท่าเทียมกับบุคคลปกติตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ.2550 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.2556⁴ มาตรา 20 กำหนดให้ “คนพิการมีสิทธิเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้จากสิ่งอำนวยความสะดวกตลอดจนสวัสดิการและความช่วยเหลือจากรัฐ” นอกจากนี้ ยังมีระเบียบคณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการปรับสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยให้แก่คนพิการ การมีผู้ช่วยคนพิการ การช่วยเหลือคนพิการที่ไม่มีผู้ดูแล และสิทธิของผู้ดูแลคนพิการ พ.ศ.2552 ที่ส่งเสริมการปรับสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยให้แก่คนพิการ โดยกำหนดให้สำนักงานหน่วยบริการในพื้นที่หรือหน่วยงานในสังกัดกรมพัฒนาสังคม และสวัสดิการเป็นหน่วยงานรับผิดชอบในการดำเนินการปรับสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัย

คนพิการเป็นทรัพยากรที่ขาดโอกาสการเข้าถึงการพัฒนาคุณภาพชีวิต โดยคนพิการส่วนใหญ่ ไม่สามารถเข้าถึงบริการสาธารณะต่าง ๆ ได้โดยสะดวก และสังคมเองยังขาดความรู้ความตระหนัก ในการส่งเสริมและสนับสนุนการจัดสิ่งอำนวยความสะดวก และปรับสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยที่เอื้อต่อคนพิการซึ่ง ในปี พ.ศ.2557 กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการสำรวจข้อมูลพบว่า มี คนพิการที่ต้องการขอรับการปรับสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยจำนวนกว่า 3,000 คน ซึ่งสะท้อนให้เห็น ว่าคนพิการยังขาดโอกาสในเรื่องของความเสมอภาคเท่าเทียมและการมีส่วนร่วมในสังคม เนื่องจาก การสนับสนุนจากทางภาครัฐในการช่วยเหลือปรับปรุงบ้านคนพิการ ยังมีจำนวนไม่เพียงพอต่อความต้องการของคนพิการ

ดังนั้นเพื่อให้คนพิการทุกประเภทความพิการที่ประสบปัญหาความเดือดร้อนจากที่อยู่อาศัยที่ได้รับความเสียหาย ได้รับการซ่อมแซมปรับปรุงที่อยู่อาศัย กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการจึงได้ดำเนิน “ โครงการปรับสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยสำหรับคนพิการเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในโอกาสเฉลิมพระชนมพรรษา 5 รอบ

⁴ กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ, "พระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ (ฉบับที่2) พ.ศ. 2556," (พ.ศ.2556).

2 เมษายน พ.ศ.2558” โดยมีการส่งเสริมและสนับสนุนในองค์กรต่าง ๆ ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนิน การปรับสภาพที่อยู่อาศัยให้แก่คนพิการ ทั้งการเพิ่มเติม ปรับปรุง เปลี่ยนแปลง หรือดัดแปลงที่อยู่ อาศัย เพื่อขจัดอุปสรรคหรือจัดให้คนพิการสามารถดำรงชีวิตในที่อยู่อาศัยนั้นได้โดยสะดวกและเหมาะสมกับสภาพความพิการ ดังนั้น “ โครงการปรับสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยสำหรับคนพิการ เฉลิมพระเกียรติ ฯ ⁵ ” จึงได้จัดตั้งขึ้นภายใต้วัตถุประสงค์ของโครงการ เพื่อขจัดอุปสรรคหรือจัดให้คนพิการสามารถดำรงชีวิตในที่อยู่อาศัยนั้นได้โดยสะดวกและเหมาะสมกับความพิการ รวมถึงเพื่อความปลอดภัยและสุขอนามัย เพื่อดำเนินการปรับสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยของคนพิการให้เอื้อต่อการทำกิจวัตร และสามารถให้คนพิการดำรงชีวิตอิสระร่วมกับผู้อื่นได้รวมทั้ง เพื่อให้คนพิการทุกประเภทที่ประสบปัญหาความเดือดร้อนที่อยู่อาศัยได้รับความเสียหาย ได้รับการปรับสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัย และเพื่อให้คนพิการเข้าถึงสิทธิตามพระราชบัญญัติที่กล่าวมาข้างต้น

กลุ่มเป้าหมายของโครงการได้แก่ คนพิการทุกประเภทที่มีบัตรประจำตัวคนพิการมีสิทธิได้รับ การปรับสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัย ตามระเบียบคณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ ว่าด้วยหลักเกณฑ์วิธีการปรับสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยให้แก่คนพิการมีผู้ดูแล คนพิการที่ไม่มีผู้ดูแลและสิทธิของผู้ดูแลและคนพิการ พ.ศ.2552 และที่อยู่อาศัยของคนพิการมีสภาพทรุดโทรมเสียหายทั้งหลังหรือบางส่วนไม่สามารถใช้งานได้ จึงมีความจำเป็นต้องปรับสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัย เพื่อให้เอื้อต่อการดำรงชีวิตประจำวันของคนพิการแต่ละประเภทโดยกรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ ได้ดำเนินการสนับสนุนงบประมาณในการปรับสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัย สำหรับคนพิการเฉลิมพระเกียรติในพื้นที่ 76 จังหวัด และกรุงเทพมหานคร จำนวน รวม 2,498 หลัง งบประมาณรวมทั้งสิ้น 49,960,000 บาท

จากการศึกษางานวิจัยที่ผ่านมา พบว่างานวิจัยของจันทร์จูลี⁶ ได้ศึกษาสภาพการอยู่อาศัยของคนพิการ 10 หลังที่ประสบภัยน้ำท่วม ได้รับงบประมาณในการปรับปรุงที่อยู่อาศัยจากมูลนิธิเพื่อนพึ่ง (ภา) ยามยากสภากาชาดไทย โดยศึกษาสภาพปัญหาการใช้สอยพื้นที่ภายใน สภาพที่อยู่อาศัยหลังปรับปรุงบ้าน และบริเวณรอบ ๆ ที่อยู่อาศัยของคนพิการในจังหวัดนนทบุรี โดยแบ่งคนพิการออกเป็น 6 ประเภท รวมถึงติดตามผลจากการดำเนินการปรับปรุงที่อยู่อาศัยของคนพิการ หลังปรับปรุงบ้าน

⁵ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์. โครงการปรับสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี. กรุงเทพฯ, พ.ศ.2558.

⁶ จันทร์จูลี ลีทอง, “แนวทางการปรับปรุงสภาพที่อยู่อาศัยและพัฒนาต้นแบบที่อยู่อาศัยเพื่อคนพิการ” (จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, พ.ศ.2555).

ในโครงการ ในแง่มุมมองของกระบวนการคัดเลือกบ้านผู้พิการและข้อมูลด้านการร่วมมือขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แตกต่างจากงานวิจัยของข้าพเจ้าที่มุ่งเน้นติดตามและประเมินผลคนพิการหลังปรับปรุงบ้านใน “ โครงการปรับสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยสำหรับคนพิการเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี ทั้งศึกษาในเชิงปริมาณโดยมีกลุ่มตัวอย่างอยู่ทั้ง 5 ภูมิภาคในประเทศไทย จำนวน 133 ราย ศึกษาเชิงปริมาณโดยวิเคราะห์จากแบบสอบถาม และศึกษาในเชิงคุณภาพโดยศึกษาสภาพการอยู่อาศัยจากคนพิการในจังหวัดนนทบุรีและชลบุรี 15 ราย และศึกษาคุณภาพชีวิตของคนพิการหลังปรับปรุงที่อยู่อาศัย โดยวิเคราะห์จากแบบสัมภาษณ์ ลิต โดยศึกษาตามวัตถุประสงค์ของโครงการเพื่อจัดอุปสรรคในการดำรงชีวิตของคนพิการ รวมถึงข้อเสนอแนะทางการแก้ไขโครงการให้เกิดความเหมาะสม

จากแนวโน้มการเพิ่มขึ้นของคนพิการในประเทศไทยที่มีจำนวนมากขึ้นทุก ๆ ปี คนพิการจำนวนมากที่ประสบปัญหาจากที่อยู่อาศัยได้รับความเสียหาย ต้องการขอรับการปรับสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัย ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาคนพิการหลังปรับปรุงบ้านใน “ โครงการปรับสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยสำหรับคนพิการเฉลิมพระเกียรติ ฯ ” โดยศึกษาในด้านเศรษฐกิจ สังคม และสภาพการอยู่อาศัย คุณภาพชีวิต และความปลอดภัยว่าบรรลุตามวัตถุประสงค์หลักของโครงการหรือไม่ รวมทั้งเสนอแนะแนวทางการพัฒนาโครงการ ฯ ให้มีความเหมาะสมต่อคนพิการ เพื่อนำผลศึกษาที่ได้ไปสู่การส่งเสริมโครงการปรับสภาพสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยสำหรับคนพิการโครงการต่อไปในภายภาคหน้า

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. ศึกษาเศรษฐกิจ สังคม และสภาพการอยู่อาศัยของคนพิการหลังจากการดำเนินการปรับปรุง “ โครงการปรับสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยเฉลิมพระเกียรติ ฯ ”
2. เสนอแนะแนวทางการพัฒนา “ โครงการปรับสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยของคนพิการ เฉลิมพระเกียรติ ฯ ” ให้มีความเหมาะสมต่อคนพิการ

1.3 ขอบเขตงานวิจัย

1) ขอบเขตด้านเนื้อหา

1.1 ศึกษาข้อมูล “ โครงการปรับสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยสำหรับคนพิการเฉลิมพระเกียรติ ฯ ” รวมถึงขั้นตอนการดำเนินการ

1.2 ศึกษาสภาพการอยู่อาศัยของคนพิการหลังจากการปรับสภาพบ้านใน “ โครงการปรับสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยสำหรับคนพิการเฉลิมพระเกียรติ ฯ ”

2) ขอบเขตด้านกลุ่มประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร

ในการศึกษานี้ได้กำหนดขอบเขตด้านพื้นที่ศึกษา โดยคัดเลือกจากประชากรเป้าหมายในจังหวัดที่ได้รับการปรับสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัย แบ่งเป็นพื้นที่ศึกษาใน 5 ภูมิภาค ตามโครงการปรับสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยสำหรับคนพิการเฉลิมพระเกียรติ ฯ โดยมีขอบเขตด้าน พื้นที่ศึกษาใน 76 จังหวัด รวมประชากร เป้าหมายแบ่งได้ดังนี้

1. ภาคกลางและกรุงเทพมหานคร รวม 19 จังหวัด ประชากรรวม 503 หลัง
2. ภาคเหนือ รวม 17 จังหวัด ประชากรรวม 580 หลัง
3. ภาคใต้ รวม 14 จังหวัด ประชากรรวม 526 หลัง
4. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ รวม 20 จังหวัด ประชากรรวม 239 หลัง
5. ภาคตะวันออก รวม 7 จังหวัด ประชากรรวม 239 หลัง

รวม 2,498 หลัง

2.2 กลุ่มตัวอย่าง

ระยะที่ 1 การวิจัยเชิงปริมาณ

เลือกศึกษาภาคละหนึ่งจังหวัดโดยใช้ใช้เกณฑ์ชี้วัดจากจังหวัดที่สามารถปรับสภาพบ้านได้มากกว่าจำนวนที่ตั้งไว้ ผลการดำเนินงานสูงกว่า 100% โดยกำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตร Taro Yamane คำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 โดยมีค่าความคลาดเคลื่อนร้อยละ 5 จากสูตร $n = \frac{N}{Ne^2+1}$ และใช้เกณฑ์การเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive sampling) โดยเลือกจังหวัดที่ผลดำเนินงานสูงเป็นอันดับ 1 จาก 5 ภูมิภาค จึงได้กลุ่มตัวอย่างจาก 5 จังหวัด รวม 198 คน โดยมีกลุ่มตัวอย่างคือ คนพิการ 133 คน

1. ภาคกลาง : จังหวัดนนทบุรี
2. ภาคเหนือ : จังหวัดเชียงราย

3. ภาคใต้ : จังหวัดพังงา
4. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ : จังหวัดอำนาจเจริญ
5. ภาคตะวันออก : จังหวัดชลบุรี

ระยะที่2 การวิจัยเชิงคุณภาพ

ผู้วิจัยเลือกกลุ่มเป้าหมายแบบเจาะจง (Purposive Sampling) คือ คนพิการ 15 คน ในจังหวัดชลบุรีและนนทบุรี เนื่องจากชลบุรีและนนทบุรีมีกระบวนการดำเนินงานที่มีคุณภาพ เหมาะแก่การศึกษาเป็นต้นแบบ ผู้วิจัยจึงศึกษาโดยการสำรวจ สังเกตแบบมีส่วนร่วม และสัมภาษณ์คนพิการอย่างใกล้ชิด จึงต้องคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างที่สมัครใจให้ข้อมูล

1.4 วิธีดำเนินงานวิจัย

- 1) ศึกษาข้อมูลโครงการปรับสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยสำหรับคนพิการเฉลิมพระเกียรติ ฯ รวมถึงขั้นตอนดำเนินการ พร้อมรวบรวมข้อมูลแนวคิด ทฤษฎี งานวิจัย และวิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวข้อง
- 2) คัดเลือกพื้นที่ศึกษาโดยวิเคราะห์หาพื้นที่ที่มีประสิทธิภาพที่สามารถนำมาวิเคราะห์ได้ถึงความสำเร็จ และปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นในการปรับปรุงบ้าน
- 3) ทำการสำรวจระยะที่ 1 เพื่อศึกษาภาพรวมเบื้องต้นของพื้นที่ศึกษา เพื่อนำมาวิเคราะห์อย่างละเอียดในการสำรวจ ระยะที่ 2
- 4) จัดทำเครื่องมือเป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง เพื่อเก็บข้อมูลจากคนพิการหลังจากได้รับการปรับปรุงบ้าน
- 5) ลงพื้นที่เพื่อเก็บข้อมูลตามแบบสอบถามเพื่อทราบถึงสภาพการอยู่อาศัย สิ่งที่ได้รับการปรับปรุงบ้าน ปัญหา และอุปสรรคในการทำงาน โดยการสำรวจสังเกตแบบมีส่วนร่วมและสัมภาษณ์ การสังเกต เป็นการเก็บข้อมูลสภาพการอยู่อาศัย ศึกษาสภาพบ้านที่ได้รับการปรับสภาพในโครงการและพฤติกรรมการใช้งานของคนพิการ รวมถึงทดลองใช้งาน การสัมภาษณ์ เป็นการสอบถามเชิงลึกกับคนพิการ หรือผู้ดูแลกรณีที่คนพิการไม่สามารถสื่อสารได้ เพื่อศึกษาประโยชน์ ปัญหาและอุปสรรคในการทำงาน
- 6) ศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้รับ เพื่อประเมินผลความพึงพอใจของผู้พิการ โดยใช้เกณฑ์คุณภาพชีวิต และความปลอดภัยโดยนำข้อมูลระยะที่ 1 มาวิเคราะห์ภาพรวมเชิงสถิติ และข้อมูลระยะที่ 2 มาวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพโดยใช้แนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาเป็นฐานในการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อสรุปผลให้ได้คำตอบตามวัตถุประสงค์

7) นำผลที่ได้จากการวิเคราะห์ มาเสนอแนะแนวทางการพัฒนา “โครงการปรับสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยของคนพิการเฉลิมพระเกียรติ ฯ” ให้มีความเหมาะสมต่อคนพิการ และสามารถประยุกต์ใช้ได้ในโครงการต่อไป

1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1) เพื่อให้ภาครัฐ , องค์กร หรือ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทราบถึงข้อมูลเพื่อใช้เป็นแนวทางการดำเนินงานและปรับปรุงแผนดำเนินงานให้เหมาะสม เพื่อใช้ในการพัฒนาโครงการเช่นเดียวกันในอนาคต

2) เพื่อให้กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิต ทราบถึงแนวทางการดำเนินงานที่ทำให้โครงการปรับปรุงบ้านของคนพิการเฉลิมพระเกียรติ ฯ บรรลุตามวัตถุประสงค์หลัก และวิเคราะห์อุปสรรคต่าง ๆ พร้อมทั้งแนวทางในการแก้ไขโครงการให้เกิดความเหมาะสม

1.6 คำจำกัดความที่อยู่ในการวิจัย

โครงการฯ หรือ โครงการปรับสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยสำหรับคนพิการเฉลิมพระเกียรติ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯสยามบรมราชกุมารี คือ โครงการปรับสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยสำหรับคนพิการจำนวน 2,498 คน เพื่อถวายเป็นพระราชกุศลแด่สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯสยามบรมราชกุมารี ในวโรกาสเฉลิมพระชนมพรรษา 5 รอบ

คนพิการ คือ บุคคลซึ่งมีข้อจำกัดในการปฏิบัติกิจกรรมในชีวิตประจำวันหรือเข้าไปมีส่วนร่วมทางสังคม เนื่องจากมีความบกพร่องทางการเห็น การได้ยิน การเคลื่อนไหว การสื่อสาร จิตใจ อารมณ์ พฤติกรรม สติปัญญา การเรียนรู้ หรือความ บกพร่องอื่นใด

ผู้ดูแลคนพิการ คือ บิดา มารดา บุตร สามี ภรรยา ญาติ พี่น้อง หรือบุคคลอื่นที่รับดูแล คนพิการ หรืออุปการะคนพิการ

สภาพการอยู่อาศัย⁷ คือ สิ่งแวดล้อมในการดำเนินชีวิตประจำวันของประชาชนทั้งการอยู่ การกิน การเล่น การทำงาน สิ่งแวดล้อมการดำรงชีวิตคือผลิตผลของปรากฏการณ์ทางสังคมและ

⁷ กระทรวงสาธารณสุข. *Living Condition* (สภาพแวดล้อมการดำเนินชีวิต). พ.ศ.2560.

เศรษฐกิจ กับสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ ซึ่งทั้งหมดที่กล่าวจะมีผลกระทบต่อสุขภาพ และสิ่งแวดล้อมเหล่านั้นจะอยู่นอกเหนือการควบคุมของคุณบุคคล

ประเภทคนพิการ⁸ แบ่งออกเป็น 7 ประเภทดังนี้

1. พิการทางการมองเห็น

ตาบอด หมายถึง การที่บุคคลมีข้อจำกัดในการปฏิบัติกิจกรรมในชีวิตประจำวันหรือการเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคมซึ่งเป็นผลมาจากการมีความบกพร่องในการเห็น เมื่อตรวจวัด การเห็นของสายตาข้างที่ดีกว่า เมื่อใช้แว่นสายตารธรรมดาแล้วอยู่ในระดับต่ำกว่า 3 ส่วน 60 เมตร (3/60) หรือ 20 ส่วน 400 ฟุต (20/400) ลงมาจนกระทั่งมองไม่เห็นแม้แต่แสงสว่างหรือมีลานสาย ตาแคบกว่า 10 องศา

ตาเห็นเลือนราง หมายถึง การที่บุคคลมีข้อจำกัดในการปฏิบัติกิจกรรมในชีวิตประจำวัน หรือการเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคมซึ่งเป็นผลมาจากการมีความบกพร่องในการเห็น เมื่อตรวจวัดการเห็นของสายตาข้างที่ดีกว่า เมื่อใช้แว่นสายตารธรรมดาแล้วอยู่ในระดับตั้งแต่ 3 ส่วน 60 เมตร (3/60) หรือ 20 ส่วน 400 ฟุต (20/400) ไปจนถึงต่ำกว่า 6 ส่วน 18 เมตร (6/18) หรือ 20 ส่วน 70 ฟุต (20/70) หรือมีลานสายตาแคบกว่า 30 องศา

2. พิการทางการได้ยินหรือการสื่อความหมาย

หูหนวก หมายถึง การที่บุคคลมีข้อจำกัดในการปฏิบัติกิจกรรมในชีวิตประจำวันหรือการเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคมซึ่งเป็นผลมาจากการมีความบกพร่องในการได้ยิน จนไม่สามารถรับข้อมูลผ่านทางกราดได้ยิน เมื่อตรวจการได้ยินโดยใช้คลื่นความถี่ที่ 500 เฮิรตซ์ 1,000 เฮิรตซ์ และ 2,000 เฮิรตซ์ ในหูข้างที่ได้ยินดีกว่าจะสูญเสียการได้ยินที่ความดัง ของเสียง 90 เดซิเบล ขึ้นไป

หูตึง หมายถึง การที่บุคคลมีข้อจำกัดในการปฏิบัติกิจกรรมในชีวิตประจำวัน หรือการเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคม ซึ่งเป็นผลมาจากการมีความบกพร่องในการได้ยินเมื่อตรวจวัด การได้ยิน โดยใช้คลื่นความถี่ที่ 500 เฮิรตซ์ 1,000 เฮิรตซ์ และ 2,000 เฮิรตซ์ ในหูข้างที่ ได้ยินดีกว่าจะสูญเสียการได้ยินที่ความดังของเสียงน้อยกว่า 90 เดซิเบลลงมาถึง 40 เดซิเบล

ความพิการทางการสื่อความหมาย หมายถึง การที่บุคคลมีข้อจำกัดในการปฏิบัติ กิจกรรมในชีวิตประจำวัน หรือการเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคม ซึ่งเป็นผลมาจากการมีความ บกพร่องทางการสื่อความหมาย เช่น พูดไม่ได้ หรือฟังแล้วผู้อื่นและไม่เข้าใจ เป็นต้น

⁸ กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ. ประกาศกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เรื่องประเภทหลักเกณฑ์ความพิการ (ฉบับที่2). กรุงเทพฯ: ราชกิจจานุเบกษา, พ.ศ.2555.

3. พิการทางการเคลื่อนไหวหรือร่างกาย

ความพิการทางการเคลื่อนไหว หมายถึง การที่บุคคลมีข้อจำกัดในการปฏิบัติกิจกรรมในชีวิตประจำวัน หรือการเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคมซึ่งเป็นผลมาจากการมีความบกพร่องหรือการสูญเสียความสามารถของอวัยวะในการเคลื่อนไหวได้แก่มือเท้าแขนขา อาจมาจากสาเหตุอัมพาต แขนขาอ่อนแรง แขนขาขาด หรือภาวะเจ็บป่วยเรื้อรังจนมีผลกระทบต่อการทำงาน มือ เท้า แขน ขา

ความพิการทางร่างกาย หมายถึง การที่บุคคลมีข้อจำกัดในการปฏิบัติ กิจกรรมในชีวิตประจำวันหรือการเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคม ซึ่งเป็นผลมาจากการมีความบกพร่องหรือความผิดปกติของศีรษะ ใบหน้า ลำตัว และภาพลักษณ์ภายนอกของร่างกายที่เห็นได้อย่างชัดเจน

4. พิการทางจิตใจหรือพฤติกรรม

การที่บุคคลมีข้อจำกัดในการปฏิบัติกิจกรรมในชีวิตประจำวัน หรือการเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคมซึ่งเป็นผลมาจากความบกพร่อง หรือความผิดปกติทางจิตใจ หรือสมองในส่วนของการรับรู้ทางอารมณ์ หรือความคิด

5. พิการทางสติปัญญา

การที่บุคคลมีข้อจำกัดในการปฏิบัติกิจกรรมในชีวิตประจำวันหรือการเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคม ซึ่งเป็นผลมาจากการมีพัฒนาการช้ากว่าปกติหรือมีระดับเขาว์ปัญญาต่ำกว่าบุคคลทั่วไป โดยความผิดปกตินั้นแสดงก่อนอายุ 18 ปี

6. พิการทางการเรียนรู้

การที่บุคคลมีข้อจำกัดในการปฏิบัติกิจกรรมในชีวิตประจำวัน หรือการเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคมโดยเฉพาะด้านการเรียนรู้ซึ่งเป็นผลมาจากความบกพร่องทางสมอง ทำให้เกิดความบกพร่องในด้านการอ่านการเขียน การคิดคำนวณ หรือกระบวนการเรียนรู้พื้นฐานอื่นในระดับความสามารถ ที่ต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานตามช่วงอายุและระดับสติปัญญา

7. พิการทางออทิสติก

การที่บุคคลมีข้อจำกัดในการปฏิบัติกิจกรรมในชีวิตประจำวันหรือการเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคม ซึ่งเป็นผลมาจากความบกพร่องทางพัฒนาการด้านสังคมภาษาและการสื่อความหมาย พฤติกรรมและอารมณ์ โดยมีสาเหตุมาจากความผิดปกติของสมองและความผิดปกติที่แสดงก่อนอายุ 2 ปีครึ่ง ทั้งนี้ให้รวมถึงการวินิจฉัย กลุ่มออทิสติก สเปกตรัมอื่น ๆ

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาค้นคว้าแนวคิด ทฤษฎี บทความและงานวิจัยต่าง ๆ โดยสรุปเนื้อหาสำหรับการศึกษาวิจัย ดังนี้

วัตถุประสงค์	แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
1.ศึกษาสภาพการอยู่อาศัยของคนพิการหลังจากการดำเนินการปรับปรุง “ โครงการปรับสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยเฉลิมพระเกียรติ ฯ ”	<ul style="list-style-type: none"> - นิยามคนพิการ - แนวคิดการออกแบบสำหรับทุกคน (Universal Design : Design for all) - แนวคิดการจัดสภาพแวดล้อมภายในที่อยู่อาศัยสำหรับคนพิการ - เครื่องมือวัดคุณภาพชีวิตด้านสุขภาพ - แนวคิดด้านต้นทุนและผลลัพธ์การปรับสภาพบ้านสำหรับคนพิการด้านการเคลื่อนไหวและผู้สูงอายุ
2.เพื่อเสนอแนะแนวทางการพัฒนา “โครงการปรับสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยของคนพิการเฉลิมพระเกียรติฯ” ให้มีความเหมาะสมต่อคนพิการ	<ul style="list-style-type: none"> - แนวคิดด้านการติดตามผล - แนวคิดด้านการพัฒนาโครงการ - งานวิจัยและวิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวข้อง

2.1 นิยามคนพิการ

“คนพิการ” ตามความหมายของพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ.2550¹ คือบุคคลซึ่งมีข้อจำกัดในการปฏิบัติกิจกรรมในชีวิตประจำวันหรือเข้าไปมีส่วนร่วมทางสังคม เนื่องจากมีความบกพร่องทางการเห็น การได้ยิน การเคลื่อนไหว การสื่อสาร จิตใจ อารมณ์ พฤติกรรม สติปัญญา การเรียนรู้หรือความบกพร่องอื่นใดประกอบกับมีอุปสรรคในด้านต่าง ๆ และมีความจำเป็นพิเศษที่จะต้องได้รับความช่วยเหลือด้านหนึ่งด้านใด เพื่อให้สามารถปฏิบัติกิจกรรมในชีวิตประจำวันหรือเข้าไปมีส่วนร่วมทางสังคมได้อย่างบุคคลทั่วไป โดยแบ่งคนพิการออกเป็น 7 ประเภทได้แก่ คนพิการทางการเคลื่อนไหวหรือทางร่างกาย คนพิการทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย คนพิการทางการเห็น คนพิการทางจิตใจหรือพฤติกรรม คนพิการทางออทิสติก คนพิการทางสติปัญญา และคนพิการทางการเรียนรู้

2.2 การออกแบบเพื่อคนทั้งมวลหรือ Universal Design⁹

เป็นแนวคิดตามหลักสากลที่องค์การสหประชาชาติได้พยายามเผยแพร่และส่งเสริมจากแนวคิดให้คนพิการ และผู้สูงอายุได้รับสิ่งอำนวยความสะดวกในการดำรงชีวิตอย่างมีเหตุผลสะดวกและปลอดภัยโดยหลักการออกแบบ ดังนี้

1. Equitable use ออกแบบให้เท่าเทียมในการใช้สอยของผู้ใช้สอยต่างวัยและต่างความสามารถโดยคำนึง ความสะดวกและปลอดภัยของผู้ใช้เป็นหลัก
2. Flexibility in use ปรับเปลี่ยนการใช้งานได้ตามผู้ใช้ที่หลากหลาย
3. Simple and Intuitive ใช้งานง่ายและง่ายต่อการทำความเข้าใจ สามารถใช้ได้ง่ายจากสามัญสำนึก โดยไม่ต้องคำนึงถึงความรู้
4. Perceptible Information การออกแบบสามารถสื่อสารกับผู้ใช้งานได้โดยปราศจากข้อจำกัด
5. Tolerance for Error การออกแบบควรเตือนถึงอันตรายที่จะเกิดขึ้นและควรลดอันตรายจากอุบัติเหตุ ที่จะ เกิดขึ้นโดยไม่ได้ตั้งใจ

⁹ Molly Follette Story, *Principles of Universal Design* (New York: Mc Grow-Hill, 2001).

6. Low Physical Effort การออกแบบสะดวกต่อการใช้งานโดยไม่ต้องออกแรงมากกว่าปกติ
7. Size and Space for Approach and Use มีขนาดและที่ว่างเพื่อการเข้าถึงและใช้งานได้ง่าย โดยปราศจากข้อจำกัดทางความ พิจาร

คู่มือการปฏิบัติวิชาชีพสถาปัตยกรรม จากสมาคมสถาปนิกสยามในพระราชาูปถัมภ์ การออกแบบสภาพแวดล้อมและสิ่งอำนวยความสะดวก สำหรับทุกคน (Universal Design Code of Practice) ¹⁰ ได้รวบรวมมาตรฐานคู่มือปฏิบัติ วิชาชีพ สำหรับการออกแบบเพื่อทุกคนในประเทศต่างๆ และนำมาวิเคราะห์ให้เหมาะสมกับประเทศไทยโดยมี รายละเอียดดังนี้

1. ทางลาดเข้าสู่อาคาร/ภายในอาคาร
 - พื้นผิววัสดุไม่ลื่น
 - ความชันทางลาดไม่เกิน 1:12
 - ทางลาดแต่ละช่วงยาวไม่เกิน 6.00 เมตร หากเกินต้องมีชานพักกว้างอย่างน้อย 1.50 เมตร
 - ทางลาดยาวน้อยกว่า 6.00 เมตร กว้างสุทธิไม่น้อยกว่า 0.90 เมตร
 - ทางลาดยาวตั้งแต่ 2.50 เมตร ขึ้นไปต้องมีราวจับ 2 ข้าง
 - ให้อยกขอบทางลาดสูง 15 เซนติเมตร ในด้านที่ไม่มีผนัง
 - ระดับพื้นต่างกันไม่เกิน 20 มิลลิเมตร ความลาดชันทางลาดไม่เกิน 1:2
2. บันได
 - พื้นผิววัสดุไม่ลื่น
 - มีความกว้างสุทธิไม่น้อยกว่า 1.50 เมตร
 - มีชานพักทุกระยะแนวตั้ง 2.00 เมตร
 - ลูกตั้งสูงไม่เกิน 15 เซนติเมตร
 - ลูกนอนยาวไม่น้อยกว่า 28 เซนติเมตร
3. ราวจับ
 - ควรติดตั้งราวจับหรือราวกันตามสถานที่อันตราย เช่น บันได ทางลาด ระเบียง และบริเวณที่ยกสูงขึ้นจากพื้นตั้งแต่ 40 เซนติเมตรขึ้นไป
 - ราวจับไม่ควรกันหรือกีดขวางทางสัญจร

¹⁰ ไตรรัตน์ จารุทัศน์, คู่มือปฏิบัติวิชาชีพการออกแบบสภาพแวดล้อมและสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับการออกแบบ สำหรับทุกคน (สมาคมสถาปนิกสยามในพระบรมราชูปถัมภ์, พ.ศ.2552).

- ควรติดตั้งที่ความสูง 80 – 90 เซนติเมตรจากพื้น
 - ราวจับควรจะติดอยู่กับกำแพงหรือโครงสร้างที่แข็งแรง เพื่อให้สามารถรองรับน้ำหนักจำนวนมากได้
 - ควรมีเส้นผ่าศูนย์กลางของราวจับ 3 – 4 เซนติเมตร
 - ราวจับควรยื่นออกมาในระยะ 30 – 40 เซนติเมตร ตามแนวนอนตรงสุดทางลาดหรือบันไดยกเว้นราว จับกีดขวางทางสัญจร
 - ควรมีระยะห่างจากกำแพง 4 – 5 เซนติเมตร สำหรับกำแพงพื้นผิวหยาบ ควรมีระยะห่าง 6 เซนติเมตร
4. ทางเข้าอาคาร
- สำหรับประตูที่เปิดออกนอกอาคาร ควรมีพื้นที่ว่างสำหรับเปิดบานประตูอย่างน้อย 1.50 x 1.50 เมตร
 - บริเวณทางเข้าไม่ควรมีธรณีประตู และไม่ควรรใช้พรมปู
 - พื้นที่หน้าทางเข้าควรเป็นพื้นที่ลาดร้อยละ 2 เพื่อช่วยการระบายน้ำ
 - พื้นที่หน้าทางเข้าไม่ควรลื่น ควรมีกันสาดบริเวณพื้นที่หน้าทางเข้า
5. ประตู
- เปิด - ปิดได้ง่าย และไม่แนะนำให้ติดตั้งอุปกรณ์ชนิดที่ทำให้ประตูปิดเองได้
 - ไม่แนะนำให้มมีพื้นลดระดับที่ประตู
 - ช่องประตูกว้างไม่น้อยกว่า 90 เซนติเมตร
 - ระยะติดตั้งมือจับสูงจากพื้น 1.00 – 1.20 เมตร
 - กลอนประตูติดตั้งสูงจากพื้น 0.90 – 1.00 เมตร
6. หน้าต่าง
- หน้าต่างไม่ควรติดตั้งสูงเกินไป และควรทำให้สามารถมองเห็นทัศนียภาพภายนอกได้ง่าย
 - การเปิด - ปิดหน้าต่างไม่ควรฝืดหรือลื่นเกินไป หากมีเหล็กดัดควรมีช่องที่สามารถเปิดได้ง่ายยามฉุกเฉิน
 - หน้าต่างที่มีมุ้งลวด สามารถถอดมาทำความสะอาดได้
 - ลูกฟักกระจกให้ติดเครื่องหมายหรือแถบสีที่สังเกตเห็นได้ชัด
 - มีหลังคาหรือส่วนอื่นที่กันแดดกันฝนได้ดี
 - ควรติดตั้งที่ความสูงไม่เกิน 500 มิลลิเมตร จากระดับพื้น
7. ทางเดิน ทางเชื่อม
- พื้นผิวเรียบเสมอกัน วัสดุไม่ลื่น

- ไม่ควรมีสิ่งที่เป็นอุปสรรค หรือมีส่วนยื่นของอาคารยื่นล้ำออกมาขวางทางสัญจร
 - ความกว้าง ไม่น้อยกว่า 1.50 เมตร
 - หากมีท่อระบายน้ำ ต้องมีฝาปิดท่อ ขนาดร่องกว้างไม่เกิน 1.3 เซนติเมตร ให้ด้านยาวของช่องตะแกรง ตั้งฉากกับทางสัญจร
8. ห้องน้ำ ห้องส้วม
- พื้นผิววัสดุไม่ลื่น
 - จำนวนห้องน้ำคนพักอย่างน้อย 1 ห้อง แยกจากห้องน้ำของคนทั่วไป
 - ประตูกว้างอย่างน้อย 90 เซนติเมตร
 - พื้นที่ว่างภายใน ไม่น้อยกว่าเส้นผ่านศูนย์กลาง 1.50 เมตร
 - พื้นห้องส้วมมีระดับเสมอพื้นภายนอก หรือมีทางลาดกรณีพื้นต่างระดับ
 - ติดตั้งราวจับทั้งแนวตั้ง และแนวนอน
 - โถส้วมมีพนักพิง และสูงจากพื้น 45 – 50 เซนติเมตร
 - ควรมีพื้นที่หน้าอ่างล้างมืออย่างน้อย 0.90 x 1.20 เมตร
 - อ่างล้างมือมีความสูงประมาณ 75 – 80 เซนติเมตร และมีราวจับในแนวนอนในแนวตั้งทั้งสองข้างของขอบอ่าง
 - ใต้อ่างควรเป็นพื้นที่ว่าง สูงอย่างน้อย 55 เซนติเมตร
 - ก๊อกน้ำ สามารถใช้มือเดียวบังคับโดยไม่ต้องออกแรง และไม่ควรรใช้ก๊อกแบบหมุน
 - กระจกบริเวณเหนืออ่างล้างหน้า ควรติดตั้งที่ความสูงจากพื้นไม่เกิน 1.00 เมตร
 - ห้องน้ำต้องมีความสว่างที่เพียงพอ
9. ห้องอาบน้ำ
- พื้นผิววัสดุไม่ลื่น
 - ควรใช้แบบฝักบัว จะปลอดภัยกว่าแบบอ่างอาบน้ำ
 - ควรมีพื้นที่กว้างอย่างน้อย 1.10 เมตร และยาวอย่างน้อย 1.20 เมตร
 - ควรมีที่นั่งอาบน้ำ และควรสูงจากพื้น 45 – 50 เซนติเมตร
 - ควรติดตั้งราวจับไว้กับกำแพงด้านหลังและตรงข้ามที่นั่งในระดับความสูง 80 – 90 เซนติเมตร
 - บริเวณที่ล้างตัวไม่ควรมีขอบทางสัญจรกั้น ถ้ามีไม่ควรสูงเกิน 1 เซนติเมตร
 - ฝักบัวควรเป็นแบบที่ปรับระดับ และถอดได้
 - ภายในห้องน้ำควรมีปุ่มหรือเชือกสัญญาณฉุกเฉิน ควรติดตั้งทั้งบริเวณโถส้วม และอ่างอาบน้ำ

2.3 แนวคิดด้านการจัดสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยสำหรับคนพิการ

การจัดสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยสำหรับคนพิการ¹¹

ประกอบด้วยหลักสำคัญ 4 ประการ ดังนี้

1. ความปลอดภัย

1.1 พื้นผิวและวัสดุปูพื้น

- 1.1.1 พื้นต้องปูด้วยวัสดุที่พื้นผิวไม่ลื่น และไม่ลงแวกซ์
- 1.1.2 จัดเก็บพรมที่อาจก่อให้เกิดการลื่นหกล้ม
- 1.1.3 ไม่ควรใช้พรมมีสีฉูดฉาด หรือลวดลายจัดจ้าน ควรใช้พรมสีเรียบ
- 1.1.4 เพื่อป้องกันการลื่นหกล้ม ควรยึดหรือติดเทปกาวที่พรมเช็ดเท้า

1.2 ทางเดิน

- 1.2.1 ออกแบบทางเดินให้มีความปลอดภัย
- 1.2.2 ทางเดินควรโล่ง ไม่ควรมีสสิ่งกีดขวางหรือขั้วของวางระเกะระกะ
- 1.2.3 เคลียร์เส้นทางที่ใช้สำหรับหนีไฟ
- 1.2.4 เก็บสิ่งของที่อาจจะทำให้เกิดการลื่นล้ม
- 1.2.5 เก็บของมีคมต่าง ๆ ให้เข้าที่
- 1.2.6 ไม่ควรปลุกต้นไม้แหลมคมไว้ภายในบ้าน

1.3 บันได

- 1.3.1 ติดตั้งราวจับ
- 1.3.2 ติดตั้งแถบกันลื่น และสีที่สามารถมองเห็นในเวลากลางคืนที่แตกต่างกับสีพื้นในขั้นแรกและขั้นสุดท้าย
- 1.3.3 บันไดจะต้องมีลักษณะพื้นผิวที่ไม่ใช่โลหะเปลือยหรือยางพาด้าน

1.4 ประตู

- 1.4.1 ติดตั้งประตูรั้วและกุญแจล็อก เพื่อป้องกันอันตรายจากภายนอก และประตูควรสูงมากกว่าเอว
- 1.4.2 ไม่ควรติดตั้งใช้คัทประตู
- 1.4.3 ติดตั้งระบบบล็อก ระบบสัญญาณเตือน กระจังที่ประตู

¹¹ Maria Mittelman Meyer, *The Comfort of Home for Alzheimer's Disease* (Portland: Caretrust Publications, 2007).

1.5 เฟอร์นิเจอร์

- 1.5.1 ควรเคลื่อนย้ายเฟอร์นิเจอร์ที่ไม่จำเป็น และไม่ได้ใช้งานออก
- 1.5.2 จัดวางเฟอร์นิเจอร์ให้เป็นระเบียบ มีพื้นที่เพียงพอสำหรับทางเดินหรือรถเข็น
- 1.5.3 แก้อิฐนั่งสำหรับคนพิการควรมีพนักแขนเพื่อช่วยพยุงตัว
- 1.5.4 ติดตั้งอุปกรณ์กันกระแทกตามมุมต่าง ๆ ของเฟอร์นิเจอร์ และติดสะท้อนแสงที่เฟอร์นิเจอร์
- 1.5.5 ความสูงของเก้าอี้ควรอยู่ที่ 50 เซนติเมตร

1.6 ไฟฟ้าแสงสว่าง อุปกรณ์ไฟฟ้าและงานระบบต่าง ๆ

- 1.6.1 วางโทรศัพท์และไฟฉายที่ง่ายต่อการใช้งาน
- 1.6.2 สำหรับท่อน้ำร้อนควรหาวีสุดหุ้มเพื่อป้องกันอันตราย
- 1.6.3 ติดตั้งไฟฟ้าแสงสว่างบริเวณบันไดและทางเดิน
- 1.6.4 ติดตั้งสัญญาณจับควันไฟในทุกชั้นและทุกห้องนอน
- 1.6.5 ติดตั้งไฟฟ้าแสงสว่าง ควรหลีกเลี่ยงแสงที่จ้าเกินไป โดยใช้แสง แบบ Indirect เช่นการติดไฟ ผ่นัง เป็นต้น
- 1.6.6 ใช้หลอดไฟที่มีขนาดกำลัง 100-200 วัตต์ ในพื้นที่ทำกิจกรรมต่าง ๆ
- 1.6.7 ติดฉนวนกันความร้อน
- 1.6.8 ติดตั้งปลั๊กที่ป้องกันนิ้วเหย่ (สำหรับเด็ก) ทุก ๆ เต้ารับภายในบ้าน

2. สิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ มหาวิทยาลัย

กรณีที่คนพิการไม่สามารถเคลื่อนไหวร่างกายได้ หรือต้องนั่งรถเข็น

- 2.1 ควรติดตั้งระบบเปิด - ปิดประตูอัตโนมัติ
- 2.2 ประตูควรมีความกว้าง 90 เซนติเมตร ติดตั้งมือจับชนิดก้านโยก
- 2.3 ควรติดตั้งทางลาดและราวจับเพื่อความปลอดภัย
- 2.4 กรณีที่ต้องเคลื่อนย้ายคนพิการที่ขึ้นลงชั้นอื่น ๆ ภายในบ้าน ควรติดตั้งลิฟต์
- 2.5 คนพิการที่นั่งเก้าอี้รถเข็นจะมีระยะเอื้อมมือ 60 เซนติเมตร ในแนวนอนและระยะ 45 เซนติเมตร จาก ระดับพื้นถึง 160 เซนติเมตร ในแนวตั้ง สำหรับวางตำแหน่งสวิตซ์ไฟ โทรศัพท์
- 2.6 ระยะการติดตั้งหน้าต่างควรอยู่อยู่ในระดับที่คนพิการที่นั่งเก้าอี้รถเข็น สามารถมองเห็นวิวได้และติดตั้ง อุปกรณ์ป้องกัน การปีนหน้าต่างเพื่อความ ปลอดภัย

3. การเตรียมการสำหรับในกรณีฉุกเฉิน

สำหรับคนพิการหรือมีความบกพร่องด้านจิตใจ สติปัญญาจะต้องมีการเตรียมการสำหรับกรณีฉุกเฉิน

 - 3.1 จัดบันทึกหมายเลขเบอร์โทรฉุกเฉินไว้ใกล้ ๆ กับโทรศัพท์
 - 3.2 ควรติดตั้งถังดับเพลิงและสัญญาณไฟฉุกเฉิน
 - 3.3 ควรมีการวางแผนเส้นทางหนีไฟ ไว้ในกรณีที่เกิดเหตุเพลิงไหม้
 - 3.4 จัดบันทึกรายชื่อและเบอร์ติดต่อของผู้ดูแล เช่น โรงพยาบาล ประกันภัยต่าง ๆ เป็นต้น สำหรับให้ผู้ดูแล ที่ไม่ใช่ผู้ดูแลหลัก สามารถทำการดูแลคนพิการได้

แนวทางการปรับปรุงที่อยู่อาศัยสำหรับคนพิการแต่ละประเภท
แบ่งได้ 4 ประเภทดังนี้

1. พิการทางร่างกายหรือที่อยู่การเคลื่อนไหว

ทางเดินภายใน : มีระยะสำหรับกลับตัวกว้าง 1.50 เมตรสำหรับรถเข็นหรืออุปกรณ์ช่วยเดิน

บันได ทางลาด : มีทางลาดสำหรับรถเข็นกว้างมากกว่า 0.9 เมตร และราวจับสูงจากพื้น 0.9 เมตร

ประตู หน้าต่าง : กว้างมากกว่า 0.9 เมตร เพื่อสะดวกแก่รถเข็นและอุปกรณ์ช่วยเดิน

หน้าต่างสูงจากพื้น 0.5 เมตร ทำให้คนพิการสามารถมองเห็นทัศนียภาพภายนอกได้อย่างสะดวก

เฟอร์นิเจอร์ : เก้าอี้ เติียงนอน แคร่ สูง 0.40-0.45 เมตร ในระดับข้อพับเข่าของคนพิการ

เฟอร์นิเจอร์วางเป็นระเบียบไม่เกะกะ ตู้เสื้อผ้าควรเป็นแบบบานเลื่อน

การจัดพื้นที่ใช้สอยห้องนอน : พื้นที่ว่างรอบเตียงทั้ง 3 ด้านกว้างมากกว่า 0.9 เมตร

การจัดพื้นที่ใช้สอยห้องน้ำ : ราวจับพยุงตัวคนพิการสูงจากพื้น 0.9 เมตร

การจัดพื้นที่ใช้สอยห้องครัว : โต๊ะสูงจากพื้น 0.8 เมตร
2. พิการทางการมองเห็น

พื้น วัสดุปูพื้น : ในการเปลี่ยนกิจกรรมหรือในจุดที่สามารถเกิดอันตราย วัสดุพื้นผิวควรต่างสัมผัส

ทางเดินภายใน : ราวจับสูงจากพื้น 0.9 เมตร

บันได ทางลาด : บันไดทั้งขึ้นและลง ควรมีผิวต่างสัมผัส

เฟอร์นิเจอร์ : เฟอร์นิเจอร์ควรอยู่ระดับเดียวกัน เช่น เติงนอน เก้าอี้

การจัดพื้นที่ใช้สอยห้องนอน : อากาศควรถ่ายเทสะดวกให้คนพิการรู้สึกผ่อนคลาย

การจัดพื้นที่ใช้สอยห้องน้ำ : ควรเป็นสุขภัณฑ์โถนั่งราบที่มีพนักพิงพร้อมราวจับสำหรับ
พยุงตัว ประตูควรเป็นบานเลื่อน และมีม้านั่งอาบน้ำ

การจัดพื้นที่ใช้สอยห้องครัว : ควรจัดสิ่งของให้เป็นระเบียบ

ทางเดินภายนอกบ้าน : ในการเปลี่ยนกิจกรรมหรือในจุดที่สามารถเกิดอันตราย วัสดุ
พื้นผิวควรต่างสัมผัส

3. พิการทางการได้ยิน

คนพิการทางการได้ยินสามารถใช้ชีวิตได้เหมือนกับคนปกติ จึงควรจัดพื้นที่ใช้สอยดังนี้

การจัดพื้นที่ใช้สอยห้องนอน : อากาศควรถ่ายเทสะดวกให้คนพิการสามารถเห็น

ทัศนียภาพได้อย่างชัดเจน เพื่อกรณีฉุกเฉิน เช่น ไฟไหม้

การจัดพื้นที่ใช้สอยห้องครัว : อากาศควรถ่ายเทได้อย่างสะดวก

การจัดพื้นที่ใช้สอยภายนอก : รั้วโปร่ง ไม่ทึบ สามารถมองเห็นกิจกรรมต่าง ๆ

4. พิการทางสติปัญญา การเรียนรู้และจิตใจ

ไฟฟ้า แสงสว่าง : จัดแสงสว่างให้เหมาะสม หลีกเลี่ยงไฟที่สว่างเกินไป

การจัดพื้นที่ใช้สอยห้องนอน : ปลุกต้นไม้ที่มีกลิ่นหอม แขนงรูปภาพตกแต่งห้อง มี

CHULALONGKORN หน้าต่างให้คนพิการรู้สึกผ่อนคลาย

การจัดพื้นที่ใช้สอยห้องน้ำ : ควรเป็นสุขภัณฑ์โถนั่งราบที่มีพนักพิงพร้อมราวจับสำหรับ
พยุงตัว ประตูควรเป็นบานเลื่อน แขนงรูปภาพตกแต่งให้

คนพิการรู้สึกผ่อนคลาย

การจัดพื้นที่ใช้สอยห้องครัว : เก็บสิ่งของให้เข้าที่และเป็นระเบียบ โดยเฉพาะสิ่งของ
อันตราย แขนงรูปภาพตกแต่งให้คนพิการรู้สึกผ่อนคลาย

การจัดพื้นที่ใช้สอยภายนอก : ทางเดินภายนอกบ้านเป็นพื้นผิวเรียบ ไม่ต่างระดับหรือ
ขรุขระ ใช้วัสดุไม่ลื่น

2.4 เครื่องมือวัดคุณภาพชีวิตทางสุขภาพ¹²

การประเมินคุณภาพชีวิตที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพมีประโยชน์หลายประการ เช่น เพื่อติดตามภาวะสุขภาพของประชากร เพื่อประเมินผลลัพธ์ของการรักษาโรค นอกจากนี้ยังใช้ในงานวิจัยเพื่อเปรียบเทียบผลลัพธ์ด้านสุขภาพของสิ่งทดลอง คุณภาพชีวิตที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพเป็นโครงสร้างที่ประกอบขึ้นจากสุขภาพทางกายภาพ สุขภาพทางใจ สุขภาพทางสังคม และภาวะสุขภาพโดยทั่วไป

“อรรถประโยชน์” หรือ Utility หมายถึงความชอบของแต่ละบุคคลต่อกระบวนการหรือผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น หากพิจารณาความหมายของ “อรรถประโยชน์” ในด้านสุขภาพแล้ว จะหมายถึงสิ่งที่ใช้บ่งบอกความต้องการหรือความชอบต่อสถานะหรือ ผลลัพธ์ทางสุขภาพ

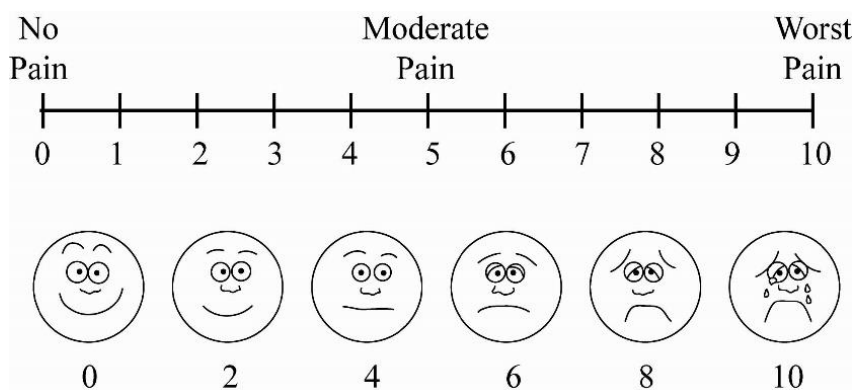
การวัดอรรถประโยชน์ทำได้ 2 วิธี ได้แก่

1) การวัดทางตรง เช่น Visual analog scale (VAS), Standard gamble (SG), Time trade off (TTO)

2) การวัดทางอ้อม เป็นการวัดค่าอรรถประโยชน์ของภาวะสุขภาพแบบหลายมิติ โดยประกอบด้วย 2 ขั้นตอน คือขั้นตอนแรก ผู้ตอบประเมินภาวะสุขภาพของตนเอง จากเครื่องมือวัดคุณภาพชีวิตด้านสุขภาพทางอ้อม เช่น EQ-5D ซึ่งเครื่องมือเหล่านี้ จะประกอบด้วยหลายมิติ จากนั้นนำคำตอบที่ได้มาคำนวณค่าอรรถประโยชน์โดยใช้สมการถดถอย ที่สร้างสมการจากการสำรวจประชากรด้วยเครื่องมือวัดทางตรง

1.1 visual analog scale (VAS) เป็นการวัดค่าอรรถประโยชน์แบบให้คะแนน (Rating) โดยวิธีนี้ใช้หลักการของทฤษฎีประมวล (Integration theory) ซึ่งประกอบด้วยโครงสร้าง 2 ส่วนคือ การประมวลและการให้ค่า วิธีนี้ผู้ตอบจะให้คะแนนภาวะสุขภาพของตนเองในวันที่ตอบ โดยเครื่องมือ VAS จะเป็นสเกลแนวตั้งหรือแนวนอนก็ได้ขีดบนสุดมีค่า 100 คะแนน หมายถึงภาวะสุขภาพที่สมบูรณ์ (Perfect health) หรือภาวะสุขภาพที่ดีที่สุดที่สามารถจินตนาการได้ ส่วนขีดล่างสุดมีค่า 0 คะแนน หมายถึงความตาย (Death) หรือภาวะสุขภาพที่แย่มากที่สุดที่สามารถจินตนาการได้ จำนวนคะแนนอรรถประโยชน์จากคะแนนที่ตอบหารด้วย 100 ข้อดีของวิธี VAS คือเป็นเครื่องมือวัดอรรถประโยชน์ทางตรงที่ง่าย ใช้เวลาน้อย

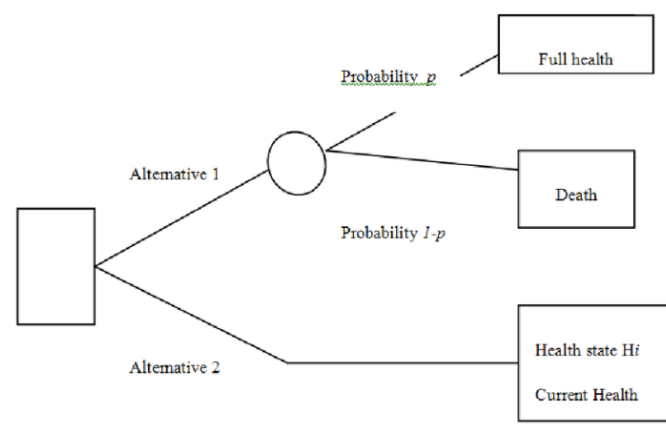
¹² Phantipa Sakthong, Vijj Kasemsup, and Win Winitwatjana, “Assessment of Health-Related Quality of Life in Thai Patients after Heart Surgery” (Mahidol University, 2015).

ภาพที่ 2- 1 แสดงตัวอย่างของ Visual analog Scale

ที่มา: Yale University¹³

1.2 Standard gamble (SG) เป็นการวัดอรรถประโยชน์ที่ผู้ตอบต้องตัดสินใจภายใต้เงื่อนไขความไม่แน่นอน วิธีนี้ผู้ตอบจะต้องตัดสินใจเลือกระหว่าง 1) การรักษาที่มีความเสี่ยงที่จะตาย แต่หากวิธีการรักษาประสบผลสำเร็จก็จะมีสุขภาพสมบูรณ์ หรือ 2) ไม่ยอมรับการรักษา โดยเลือกที่จะอยู่ในภาวะปัจจุบัน วิธีนี้จะผู้ตอบจะตอบคำถามหลายครั้ง โดยเริ่มจากค่าความน่าจะเป็นค่าหนึ่ง จากนั้นจะปรับค่าความน่าจะเป็นไปเรื่อย ๆ และจะหยุดการสอบถามเมื่อผู้ตอบไม่สามารถแยกความแตกต่างระหว่าง 2 ทางเลือกได้ ค่าอรรถประโยชน์มีค่าเท่ากับค่า ความน่าจะเป็นค่าสุดท้ายที่ผู้ตอบไม่สามารถแยกความแตกต่างระหว่าง 2 ทางเลือกได้

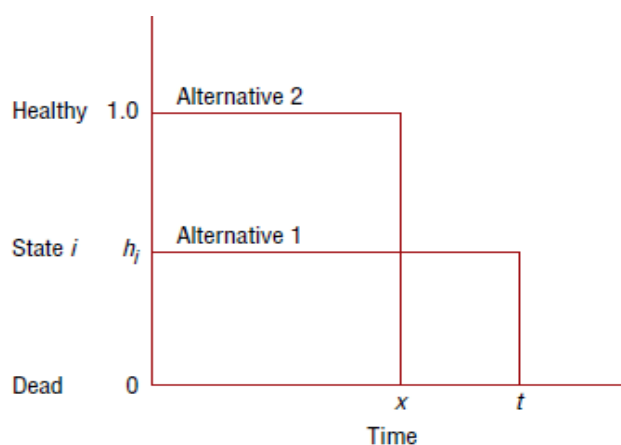
ภาพที่ 2- 2 แสดงตัวอย่างของ Standard gamble

ที่มา: Preference Measurement in Economic Analysis¹⁴

¹³ University, Yale. *Im: Palliative Care*. New Haven, พ.ศ.2560.

¹⁴ Sinnott, Patricia L., Vilija R. Joyce, and Paul G. Barnett. *Preference Measurement in Economic Analysis*. Menlo Park: Health Economics Resource Center, พ.ศ.2550.

1.3 Time trade-off (TTO) วิธีนี้ถูกพัฒนาจากวิธี Standard gamble โดยมี 2 ทางเลือก ผู้ตอบจะต้องเลือกระหว่าง 1) การมีชีวิตอยู่ในภาวะที่สุขภาพไม่ดี (ภาวะ h_i) เป็นระยะเวลา t หรือ 2) การมีภาวะสุขภาพที่สมบูรณ์แต่ระยะเวลาสั้นกว่า (x) ดังรูปที่ 2-3 วิธีนี้จะผู้ตอบจะตอบคำถามหลายครั้งโดยกำหนดภาวะสุขภาพ h และระยะเวลา t ไว้ที่ค่าหนึ่ง และเริ่มสอบถามโดยกำหนดระยะเวลาของการมีสุขภาพที่สมบูรณ์ (x) ค่าหนึ่ง จากนั้นจะปรับระยะเวลา x ไปเรื่อย ๆ และจะหยุดการสอบถามเมื่อผู้ตอบไม่สามารถแยกความแตกต่างระหว่าง 2 ทางเลือกได้ ค่าอรรถประโยชน์มีค่าเท่ากับ x / t

ภาพที่ 2- 3 แสดงตัวอย่างของ Time trade-off

ที่มา: Pharmacotherapy a Pathophysiologic Approach ¹⁵

2.1 EQ – 5D – 5L คือแบบสอบถามที่พัฒนามาจากแบบสอบถามชุด EQ – 5D ซึ่งเป็นแบบสอบถามสำหรับประเมินคุณภาพชีวิตด้านสุขภาพแบบทั่วไปที่ใช้กันอย่างแพร่หลายทั่วโลก คำว่า EQ ย่อมาจาก EuroQol Group เป็นชื่อของกลุ่มวิจัยจากทางยุโรปซึ่งรวมตัวกันเพื่อช่วยกันสร้างและพัฒนาเครื่องมือสำหรับวัดคุณภาพชีวิตที่สั้นใช้งานง่าย และผู้ตอบสามารถตอบคำถามได้ง่ายด้วยตนเอง ส่วนคำว่า 5D มาจากเครื่องมือนี้ประกอบด้วยคำถามด้านสุขภาพ 5 ข้อ หรือ 5 Dimensions 5 มิติ ซึ่งแบบสอบถามฉบับแรก เรียกว่า EQ – 5D – 3L ซึ่งประกอบด้วย 5 คำถาม แต่ละคำถามมีตัวเลือก 3 ระดับ ได้แก่ ไม่มีปัญหา มีปัญหาปานกลาง และมีปัญหารุนแรง ซึ่งใช้แพร่หลายกันทั่วโลก แต่มีนักวิจัยหลายท่านได้รายงานข้อจำกัดซึ่งได้แก่ มีความไว้น้อย ไม่สามารถแยกแยะความแตกต่างของคุณภาพชีวิตในกลุ่มคนที่มีสุขภาพค่อนข้างดีได้ ดังนั้น EuroQool Group จึงได้พัฒนาแบบสอบถาม

¹⁵ DiPiro, Joseph T., Robert L. Talbert, Gary C. Yee, Gary R. Matzke, Barbara G. Wells, and L. Michael Posey. *Pharmacotherapy a Pathophysiologic Approach*. edited by 8th: The McGraw-Hill companies, พ.ศ.2551.

ให้ตอบได้ 5 ระดับ เพื่อให้ครอบคลุมในด้านการเคลื่อนไหว การดูแลตนเอง กิจกรรมที่ทำ อาการเจ็บป่วย และความวิตกกังวล

ภาพที่ 2- 4 แสดงตัวอย่างของ EQ – 5D – 5L

ที่มา: แบบสอบถาม Eq-5d-5l ฉบับภาษาไทย.¹⁶

2.5 แนวคิดด้านต้นทุนและผลลัพธ์การปรับสภาพบ้านสำหรับคนพิการด้านการเคลื่อนไหวและผู้สูงอายุ

การศึกษาต้นทุนและผลลัพธ์ในการดำเนินงานบริการปรับสภาพบ้านสำหรับผู้มีปัญหาด้านการเคลื่อนไหวและผู้สูงอายุ¹⁷ เป็นงานวิจัยเชิงทดลองวัดผลลัพธ์ก่อนและหลังการให้บริการปรับสภาพบ้าน กลุ่มตัวอย่างคือผู้พิการทางการเคลื่อนไหวหรือผู้สูงอายุที่ผ่านเกณฑ์ในการคัดเลือกในเขตพื้นที่ 4 จังหวัดคือ ร้อยเอ็ด ขอนแก่น มหาสารคามและกาฬสินธุ์ ทำการศึกษาและลงเก็บข้อมูลระหว่างเดือนตุลาคม 2556 ถึงมีนาคม 2558 วิเคราะห์ต้นทุนในมุมมองผู้ให้บริการเฉพาะต้นทุนดำเนินการทางตรงสำหรับให้บริการปรับสภาพบ้านในระยะเวลา 1 ปี ประเมินผลลัพธ์ของบริการปรับสภาพ บ้านจากผู้รับบริการทั้งหมด 4 ส่วน คือ

¹⁶ จันทนา พัฒนเกสัช และ มนต์รัตน์ ถาวรเจริญทรัพย์. แบบสอบถาม Eq-5d-5l ฉบับภาษาไทย. โครงการประเมินเทคโนโลยีและนโยบายด้านสุขภาพ, พ.ศ.2560.

¹⁷ ศิรินาถ ตงศิริ, ชนิตดา พลอยล้อมแสง, and กตัญญู หอสูติสิมา, การวิเคราะห์ต้นทุนและผลลัพธ์ของบริการปรับสภาพบ้านสำหรับคนพิการด้านการเคลื่อนไหวและ

ผู้สูงอายุมหาวิทยาลัยมหาสารคาม :มหาสารคาม) , พ.ศ.2558).

- 1) คุณภาพชีวิตโดยใช้ EQ-5D-5L และ VAS
- 2) ความเสี่ยงต่อการหกล้มที่น่าจะลดลงอันเนื่องมาจากสมรรถนะในการเคลื่อนไหวและการทรงตัวที่ดีขึ้น โดยใช้ Berg Balance Score (BBS)
- 3) ความพึงพอใจต่อการปรับสภาพบ้านของผู้รับบริการ
- 4) สมรรถนะร่างกายโดยใช้ ICF

จำนวนผู้ที่มีปัญหาการเคลื่อนไหวและสูงอายุหรือจำนวนบ้านที่เข้าเกณฑ์ในการปรับสภาพบ้านมีทั้งหมด 62 หลัง ได้รับการปรับสภาพบ้านสำเร็จและใช้วิเคราะห์ข้อมูลต้นทุนและผลลัพธ์ 49 หลัง ผลการศึกษาพบว่าลักษณะของบริการปรับสภาพบ้าน มี 4 แบบ คือ

- 1) ปรับภายในบ้านเล็กน้อย 14 หลัง ต้นทุนเฉลี่ย 20,922.05 บาท ดำเนินการ 2-15 วัน
- 2) ปรับภายในบ้านและโครงสร้างบางส่วน 23 หลัง ต้นทุนเฉลี่ย 41,519.30 บาท ดำเนินการ 3-20 วัน
- 3) สร้างบ้านใหม่ 10 หลัง ต้นทุนเฉลี่ย 63,918.15 บาท ดำเนินการ 11-30 วัน
- 4) ปรับเพื่อความมั่นคงของบ้าน 2 หลัง ต้นทุนอยู่ที่ 19,281.73 และ 25,403.23 บาท เมื่อวิเคราะห์ร่วมกันทั้ง 4 รูปแบบ พบว่าต้นทุนการปรับสภาพบ้านเฉลี่ยหลังละไม่เกิน 40,000 บาท

หลังได้รับการปรับสภาพบ้านแล้ว ผลลัพธ์ดีขึ้นในทุกด้าน ได้แก่ มีค่าอรรถประโยชน์ (Utility, 0-1) หรือคุณภาพชีวิตเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจากก่อนการศึกษามีค่าเฉลี่ยเพิ่มขึ้นเท่ากับ 0.545 มีคะแนนคุณภาพชีวิตแบบ VAS (0 - 100) เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเท่ากับ 39 คะแนน และคะแนนการลดความเสี่ยงต่อการหกล้มเนื่องจากสมรรถนะในการเคลื่อนไหวและการทรงตัวที่ดีขึ้น หลังการปรับสภาพบ้าน (0-56 คะแนน) มีคะแนนเพิ่มขึ้น 6.9 คะแนน และสำหรับความพึงพอใจต่อการปรับสภาพบ้าน (คะแนน 0-5) ของ ผู้รับบริการพบว่ามีความพึงพอใจ (0-5 คะแนน) มีค่าเท่ากับ 3.43 คะแนน หรือพึงพอใจร้อยละ 68.6 สมรรถนะที่พบว่าดีขึ้นที่พบบ่อยที่สุดหลัง ปรับสภาพบ้านคือการเดิน การลุกขึ้นยืนจากท่านั่งบนเก้าอี้และเตียง การขึ้นลงบันได รองลงไปคือ การเคลื่อนที่ออกนอกบ้านและการลุกขึ้นยืนจากท่านั่งยอง และการเคลื่อนที่ในบ้าน

การบริการปรับสภาพบ้านให้สอดคล้องกับสมรรถนะของคนพิการในการเคลื่อนไหวและผู้สูงอายุ ทำให้คุณภาพชีวิตดีขึ้น 1QALY เทียบกับไม่มีการให้บริการปรับสภาพบ้านจะต้องใช้ต้นทุน ที่เพิ่มขึ้นทั้งหมด 129,198.92 บาท นั่นคือมีความคุ้มค่าในการลงทุนเพราะน้อยกว่าต้นทุนที่ยอมรับ ได้ การจัดสรรงบประมาณเพื่อปรับสภาพบ้าน อาจมีรูปแบบดังนี้สำหรับงบประมาณสำหรับการ ปรับปรุง

เพื่อความมั่นคงด้านที่อยู่อาศัย ควรได้รับการจัดสรรจากกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ส่วนการปรับปรุงเพื่อเพิ่มสมรรถนะทางด้านร่างกาย ควรจัดสรรมาจากกองทุนฟื้นฟูสมรรถภาพที่จำเป็นต่อสุขภาพระดับจังหวัด เงินบริจาค และเงินจาก ส่วนอื่น ๆ ที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือเงินจากส่วนอื่น ๆ เช่น กองทุนที่ชุมชนจัดตั้งขึ้น เป็นต้น อาจมีการกำหนดเกณฑ์การให้เงินสนับสนุน หรือการให้กู้ยืมเงินเพื่อนำมาปรับสภาพบ้าน โดยกำหนดจำนวนเงินสนับสนุนหรือให้กู้ยืมตามสัดส่วนรายได้ของครอบครัว เพื่อให้คนพิการและผู้สูงอายุสามารถเข้าถึงบริการได้มากขึ้น

2.6 แนวคิดด้านการติดตามผล

การติดตามและประเมินผลตามนิยามของ William A. Shrode และ Dan Voich, Jr.¹⁸ คือ กิจกรรม หรือกระบวนการสำหรับการประสานและบูรณาการการใช้ทรัพยากรเพื่อการบรรลุเป้าหมายขององค์กรด้วยการใช้คน ซึ่งคนจะใช้เทคนิคและข่าวสารในโครงสร้างขององค์กร ซึ่งจากคำจำกัดความนี้ได้สะท้อนให้เห็นว่าการจัดการ หมายถึง การปฏิบัติซึ่งอาศัยองค์ความรู้ของทฤษฎีของ องค์กร ซึ่งอาจจะเป็นผลผลิตบริการหรือความพึงพอใจ ซึ่งกระบวนการจัดการดังกล่าวประกอบด้วย การวางแผน (Planning) การจัดองค์กร (Organizing) การเป็นผู้นำ (Leading) และการประเมินผล (Evaluation)

แนวคิดและหลักการในด้านการควบคุมและติดตามผล แยกเป็น 4 ขั้นตอนคือ

1. การกำหนดมาตรฐานที่ใช้วัด (Establishing standard) ทุกองค์กรจะมีวัตถุประสงค์ขององค์กร ดังนั้นมาตรฐานที่กำหนดนโยบายจะต้องสอดคล้องกับวัตถุประสงค์นั้น มาตรฐานโดยทั่วไปแยกเป็น 2 ประเภท ได้แก่

- 1) มาตรฐานผลผลิต (Output standard) ซึ่งวัดด้วยปริมาณคุณภาพต้นทุน และเวลาที่ใช้ จำนวนเงินที่ใช้ เปรียบเทียบกับงบประมาณจำนวนหน่วยผลิตและขนาดของบริการที่ใช้ในระยะเวลาที่กำหนด
- 2) มาตรฐานปัจจัยที่ใช้การผลิต (Input standard) จะวัดด้วยความพยายามที่ให้ กับงาน

¹⁸ อุทัย เลหาวิเชียร, รัฐประศาสนศาสตร์ สำนักพิมพ์เสมาธรรม : กรุงเทพฯ) ลักษณะวิชาและมิติต่างๆ .; พ.ศ.2544).

2. การวัดผลงานที่ทำได้จริง (Measuring actual performance) ได้แก่ การวัดผลงานที่เกิดขึ้นจริงเป็นหน่วยการผลิตที่จริง หรือความพยายามที่ให้กับงานจริง หน่วยวัดที่ใช้จะต้องเป็นอย่างเดียวกันกับมาตรฐานที่กำหนดขึ้นมา เช่น จำนวนที่ผลิต จำนวนวันที่ขาดงาน จำนวนแพ้ม จำนวนรายได้ที่เกิดขึ้น ซึ่งผลงานเหล่านี้ได้มาจาก การรายงาน การสังเกต และสถิติตัวเลขต่าง ๆ

3. การเปรียบเทียบผลงานที่ทำได้จริงกับมาตรฐาน (Comparing actual performance with standard) เป็นการเปรียบเทียบเนื้อหาความแตกต่างที่เกิดขึ้นระหว่างหน่วยงานที่ทำให้จริงกับมาตรฐาน

4. การแก้ไขให้ถูกต้อง (Taking corrective action) ได้แก่การดำเนินการทางด้านการบริหาร เมื่อพบความแตกต่างระหว่างผลงานที่เกิดขึ้นจริง กับมาตรฐานเพื่อปรับการดำเนินงานให้ เป็นไปตามแผนที่ต้องการ

เทคนิคในการควบคุมและติดตามผล แบ่งออกเป็น 4 ด้าน ดังนี้¹⁹

1. การควบคุมด้านคุณภาพ หมายถึงเทคนิคต่าง ๆ ที่นำมาใช้เพื่อวัดว่าสินค้าและบริการ ที่ผลิตได้นั้นตรงตามความต้องการของลูกค้า
2. การควบคุมด้านปริมาณ คือการควบคุมที่มีการใช้ตัวเลขต่าง ๆ เพื่อนำมาใช้วัดผลในทางปริมาณ เช่น การวัดจำนวนผลผลิตว่าเป็นไปตามที่ตั้งเป้าหมายเอาไว้หรือไม่
3. การควบคุมด้านค่าใช้จ่าย โดยการใช้ระบบงบประมาณเพื่อควบคุมค่าใช้จ่ายในทุก ๆ ด้านไว้ล่วงหน้า เมื่อเข้าสู่ขั้นตอนการปฏิบัติผู้บริหารก็จะสามารถควบคุมค่าใช้จ่าย โดยวัดผลการใช้จ่ายที่เกิดขึ้นกับงบประมาณที่ตั้งเอาไว้
4. การควบคุมด้านเวลา คือการควบคุมให้งานต่าง ๆ ดำเนินไปได้โดยสามารถจัดทำได้เสร็จตามกำหนดเวลาที่ วางเอาไว้

¹⁹ ธงชัย สันติวงศ์. หลักการจัดการ. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิชย์, พ.ศ.2531.

2.7 แนวคิดด้านการประเมินโครงการ

การประเมินโครงการ²⁰ หมายถึง การกะประมาณค่า หรือราคาเท่าที่ควรจะเป็นจริงการประเมินผล หมายถึง การพิจารณาและวัดคุณค่าของกิจการใด ๆ ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ เช่น ประเมินผลการสัมมนา ประเมิน ผลการปฏิบัติงานในรอบปีของบริษัท

รูปแบบการประเมินของ Kirkpatrick²¹ เคิร์กแพททริกได้เสนอรูปแบบการประเมินผลโครงการฝึกอบรม ซึ่งเป็นรูปแบบที่ใช้สำหรับการประเมินประสิทธิผลของการฝึกอบรม โดยแบ่งการประเมินออกเป็น 4 ระดับ คือ

1. การประเมินปฏิกิริยา (Reaction evaluation) เป็นการตรวจสอบความรู้สึกหรือความพอใจของผู้เข้ารับการอบรมต่อโครงการฝึกอบรม
2. การประเมินการเรียนรู้ (Learning evaluation) เป็นการตรวจสอบผลการเรียนรู้ที่ได้จากโครงการฝึกอบรมโดยควรตรวจสอบให้ครอบคลุมทั้งด้านความรู้ (knowledge) ทักษะ (skills) และเจตคติ (attitude)
3. การประเมินพฤติกรรม (Behavior evaluation) เป็นการตรวจสอบว่า ผลจากการอบรมได้เกิด ผลดีต่อองค์กรหรือเกิดผลกระทบต่อองค์กรในลักษณะใดบ้าง คุณภาพองค์การดีขึ้นหรือไม่
4. การประเมินผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นต่อองค์กร (Result evaluation) เพื่อเป็นการตรวจสอบว่าจากการ ฝึกอบรมได้ก่อให้เกิดผลดีต่อองค์กรอย่างไรบ้างซึ่งควรเป็นผลมาจากโครงการฝึกอบรมโดยตรง

²⁰ ราชบัณฑิตสถาน, พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตสถาน (กรุงเทพฯ: พ.ศ.2531).

²¹ James Donald Kirkpatrick and Wendy Kayser Kirkpatrick, *Kirkpatrick's Four Levels of Training* (Danvers: Assn For Talent Development, 2016).

2.8 งานวิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัย	ศรวุฒิ ลาแพงศรี (2553) ²²	จันทร์จรี ลีทอง (2555) ⁴
หัวข้องานวิจัย	แนวทางการปรับปรุงที่อยู่อาศัยคนพิการ ใน จังหวัดอุดรธานี กรณีศึกษา : อำเภอหนองหานและอำเภอกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี	แนวทางการปรับปรุงสภาพที่อยู่อาศัยและพัฒนาต้นแบบที่อยู่อาศัยเพื่อคนพิการ จังหวัดนนทบุรี
วัตถุประสงค์	ศึกษาสภาพการอยู่อาศัย สภาพปัญหาการอยู่อาศัย สภาพสังคม และเศรษฐกิจ เพื่อเสนอแนะแนวทางในการปรับปรุงที่อยู่อาศัย ให้มีความเหมาะสมสำหรับ บ้านคนพิการทั้ง 3 ลักษณะ พิกัดทางการเคลื่อนไหว พิกัดการเข้าช้อน และพิกัดทางการมองเห็น	เพื่อศึกษาสภาพการอยู่อาศัยสภาพปัญหาในการใช้ที่อยู่อาศัย การดำเนินการปรับปรุงที่อยู่อาศัยและแนวทางการปรับปรุงที่อยู่อาศัยและพัฒนาต้นแบบที่อยู่อาศัย ให้มีความเหมาะสมต่อการอยู่อาศัยของคนพิการและคนในครัวเรือน
กลุ่มประชากร	คนพิการจำนวน 15 รายที่มีความพิการใน 3 ลักษณะตามวัตถุประสงค์ ซึ่งอาศัยอยู่ในอำเภอหนองหานหรืออำเภอกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี	คนพิการยากจน 10 รายที่ประสบอุทกภัยน้ำท่วมได้รับการปรับปรุงในโครงการบ้านน่ายู่สำหรับคนพิการมูลนิธิอาสาเพื่อนพึ่งยามยาก (ภาฯ)
ผลการวิจัย	คนพิการด้านการเคลื่อนไหวและกลุ่มพิการเข้าช้อนควรเน้นไปทางการปรับปรุงพื้นที่ใช้สอยต่าง ๆ ภายในที่อยู่อาศัยเพื่อให้เหมาะสมสำหรับกิจกรรมกายภาพบำบัด คนพิการทางการมองเห็นควรปรับปรุงพื้นที่ต่างระดับภายในบริเวณบ้านเพื่อให้สะดวกแก่การใช้ชีวิต	คนพิการด้านต่าง ๆ จะมีกิจวัตรประจำวันและลักษณะความต้องการด้านการใช้พื้นที่ต่างกันตามสภาพความพิการโดยคนพิการทางการเคลื่อนไหวและมองเห็น ต้องการลดพื้นที่ต่างระดับ คนพิการทางด้าน การได้ยินไม่มีปัญหาในการใช้พื้นที่ คนพิการด้านสติปัญญา การเรียนรู้ และจิตใจโดยมากไม่เข้าใจพื้นที่ ต้องอาศัยผู้ดูแล

²² ศรวุฒิ ลาแพงศรี, “แนวทางการปรับปรุงที่อยู่อาศัยคนพิการในจังหวัดอุดรธานี กรณีศึกษา: อำเภอหนองหานและอำเภอกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี” (จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, พ.ศ.2553).

ผู้วิจัย	อันธิกา สวัสดิ์ศรี (2546) ²³	สมเกียรติ ชินนท์โรภาส ²⁴ (2545)
หัวข้องานวิจัย	แนวทางการดัดแปลงที่พักอาศัยตามแนวความคิดยูนิเวอร์ซัลดีไซน์ที่สอดคล้องกับบริบทไทย : กรณีศึกษาที่พักอาศัยของ คนพิการใช้รถเข็นในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล	การอยู่อาศัยของผู้พิการและคุณภาพ ทัศนศึกษา ชุมชนบางตลาดพัฒนา 1 (ชุมชนปากด่าน) จังหวัดนนทบุรี
วัตถุประสงค์	ศึกษาถึงขนาดพื้นที่การใช้งานของคนพิการ ที่ใช้รถเข็น รวมถึงทิศทางการเข้าถึง การทำกิจกรรมต่าง ๆ และประเมินทัศนคติ การดัดแปลงที่พักอาศัยของคนไทยและคนต่างชาติ	เพื่อศึกษาลักษณะที่อยู่อาศัยของผู้พิการ และทราบถึงองค์ประกอบของปัญหาการอยู่ อาศัยด้านกายภาพและสังคมและเศรษฐกิจ
กลุ่มประชากร	คนพิการและผู้ดูแลคนพิการที่ใช้รถเข็นในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล	คนพิการจำนวน 129 คน อาศัยอยู่ในชุมชนปากด่าน นนทบุรี แต่ไม่ได้อยู่ในความดูแลของสถานสงเคราะห์ผู้พิการ
ผลการวิจัย	ในประเทศไทยการปรับปรุงที่พักอาศัยสำหรับคนพิการนั้น จะปรับปรุงให้เหมาะสมกับคนพิการเป็นหลัก แต่ในชาติตะวันตกจะปรับปรุงที่อยู่อาศัยให้เหมาะสมกับทุกคนในครอบครัวเพื่อให้ทุกคนสามารถใช้งานได้อย่างกลมกลืน ²⁵	คนพิการให้ความสำคัญกับรายละเอียดที่อยู่อาศัย โดยจุดสำคัญในการเลือกที่อยู่อาศัยคือที่ตั้งของชุมชนให้เหมาะสมต่ออาชีพหลักของคนพิการ

²³ อันธิกา สวัสดิ์ศรี, “แนวทางในการดัดแปลงที่พักอาศัยตามแนวความคิดยูนิเวอร์ซัลดีไซน์ที่สอดคล้องกับบริบทไทย :)”กรณีศึกษาที่พักอาศัยของคนพิการใช้รถเข็นในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑลสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง, พ.ศ.2546).

²⁴ สมเกียรติ ชินนท์โรภาส, “การอยู่อาศัยของผู้พิการและคุณภาพ ทัศนศึกษา ชุมชนบางตลาดพัฒนา 1 (ชุมชนปากด่าน)”จังหวัดนนทบุรี (จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, พ.ศ.2545).

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยเรื่อง “ สภาพการอยู่อาศัยของคนพิการหลังการปรับปรุงบ้านในโครงการปรับสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี” สามารถอธิบายเป็นหัวข้อต่าง ๆ ได้ดังนี้

- 3.1 กรอบแนวคิดงานวิจัย
- 3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 3.3 ขั้นตอนในการดำเนินการศึกษา
- 3.4 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา
- 3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.6 การศึกษา วิเคราะห์และสรุปผลการศึกษา
- 3.7 ข้อจำกัดในการศึกษา
- 3.8 ผังการดำเนินงานวิจัย
- 3.9 ระยะเวลาการดำเนินงานวิจัย

3.1 กรอบแนวคิดงานวิจัย

วัตถุประสงค์	ตัวแปรหลัก	ตัวแปรรอง	วิธีการดำเนินวิจัย	
			เครื่องมือ	กลุ่มตัวอย่าง
1. ศึกษาเศรษฐกิจ สังคมและสภาพการอยู่อาศัยของคนพิการหลังปรับปรุงบ้านใน “โครงการปรับปรุงสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยสำหรับคนพิการเฉลิมพระเกียรติฯ”	- สังคมและเศรษฐกิจ	- เพศ, อายุ, อาชีพ, รายได้	- สัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง - สังเกตแบบมีส่วนร่วม - สํารวจ	ระยะที่ 1 คนพิการ 133 ราย จากจังหวัดที่สามารถปรับสภาพบ้านได้มากกว่าจำนวนเป้าหมายที่ดำเนินงานสูงกว่า 100%
	- สภาพที่อยู่อาศัยที่ได้รับการปรับปรุง	- ปรับปรุง, ซ่อมแซม, สร้างใหม่		ระยะที่ 2 คนพิการ 15 ราย จากคนพิการในกลุ่มตัวอย่าง ระยะที่ 1
	- คุณภาพชีวิต	- การเคลื่อนไหว การดูแลตัวเอง, กิจกรรม, อากาศเจ็บปวด, ความวิตกกังวล		
	- ความปลอดภัย	- การหกล้ม		
2. เสนอแนะแนวทางการพัฒนา “โครงการปรับปรุงสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยของคนพิการเฉลิมพระเกียรติฯ” ให้มีความเหมาะสมต่อคนพิการ	- ปัญหา	- ปัญหาหลังการปรับสภาพบ้านในโครงการฯ		
	- แนวทางในการพัฒนาโครงการฯ	- การปรับปรุงบ้าน		

3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.2.1 ประชากรในการศึกษาคั้งนี้คือ คนพิการที่ได้รับการปรับสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยในโครงการปรับสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยสำหรับคนพิการเฉลิมพระเกียรติ ฯ โดยประชากรรวมคือคนพิการ จำนวน 2,498 คน จำแนกตามพื้นที่ได้ดังนี้

1. ภาคกลางและกรุงเทพมหานคร รวม 19 จังหวัด 503 ราย
2. ภาคเหนือ รวม 17 จังหวัด 580 ราย
3. ภาคใต้ รวม 14 จังหวัด 526 ราย
4. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ รวม 20 จังหวัด 650 ราย
5. ภาคตะวันออก รวม 7 จังหวัด 239 ราย

3.2.2 กลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยทำการวิจัยเป็น 2 ระยะ

ระยะที่ 1 วิจัยเชิงปริมาณ

ระยะที่ 2 วิจัยคุณภาพ

ใช้วิธีเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage sampling) โดยแต่ละระยะแบ่งเป็น 2 ขั้นตอน คือขั้นตอนเลือกจังหวัดและเลือกคนพิการ

ระยะที่ 1 วิจัยเชิงปริมาณ

ขั้นที่ 1 เลือกจังหวัด

เลือกจังหวัดแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive sampling) แบ่งกลุ่มประชากรออกเป็น 5 ภูมิภาค ตามหลักเกณฑ์ของ “ โครงการปรับสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยสำหรับคนพิการเฉลิมพระเกียรติ ฯ ” โดยเลือกศึกษาภาคละ 1 จังหวัด ใช้เกณฑ์ชี้วัดจากจังหวัดที่สามารถปรับสภาพบ้านได้สูงที่สุดจากจำนวนที่ตั้งไว้ ซึ่งสามารถแบ่งกลุ่มประชากรตามภูมิภาค ดังนี้

1) ภาคกลางและกรุงเทพมหานคร

ภาคกลางและกรุงเทพมหานคร รวม 19 จังหวัด มี 3 จังหวัดที่สามารถปรับสภาพบ้านได้ จำนวนมากกว่าที่ทางโครงการฯกำหนดไว้ โดยใช้งบประมาณตามที่โครงการฯกำหนด ได้แก่ จังหวัด นนทบุรี ชัยนาท และกาญจนบุรี จังหวัดที่ผู้วิจัยเลือกคือจังหวัดนนทบุรี ผลดำเนินการปรับสภาพบ้าน มากที่สุดเป็นอันดับหนึ่ง โดยผลการดำเนินงานคิดเป็นร้อยละ 131

ตารางที่ 3- 1 แสดงจำนวนผลการดำเนินงานที่ได้รับการปรับสภาพบ้านในภาคกลางและ กรุงเทพมหานคร

ที่	จังหวัด	จำนวนตามเป้าหมาย (คน)	จำนวนผลการดำเนินงาน (คน)	คิดเป็น %
1	นนทบุรี	26	34	131
2	ชัยนาท	26	28	108
3	กาญจนบุรี	65	67	103
4	ประจวบคีรีขันธ์	30	30	100
5	ปทุมธานี	26	26	100
6	พระนครศรีอยุธยา	26	26	100
7	สมุทรปราการ	26	26	100
8	นครนายก	25	25	100
9	นครปฐม	25	25	100
10	ลพบุรี	25	25	100
11	สมุทรสาคร	25	25	100
12	สระบุรี	25	25	100
13	เพชรบุรี	25	25	100
14	อ่างทอง	24	24	100
15	สิงห์บุรี	24	24	100
16	ราชบุรี	26	-	-
17	สุพรรณบุรี	25	-	-
18	สมุทรสงคราม	24	-	-
19	กรุงเทพมหานคร	0	0	0
รวม		498	435	87

2) ภาคเหนือ

ภาคเหนือรวม 17 จังหวัด มี '8' จังหวัดที่สามารถปรับสภาพบ้านได้จำนวนมากกว่าที่ทางโครงการฯกำหนดไว้ โดยใช้งบประมาณตามที่โครงการฯกำหนด ได้แก่ จังหวัดเชียงราย ลำพูน พิจิตร ลำปาง น่าน แพร่ พิชณุโลก และพะเยา จังหวัดที่ผู้วิจัยเลือกคือจังหวัดเชียงราย ผลดำเนินการปรับสภาพบ้านมากที่สุดเป็นอันดับหนึ่ง โดยผลการดำเนินงานคิดเป็นร้อยละ 219

ตารางที่ 3- 2 แสดงจำนวนผลการดำเนินงานที่ได้รับการปรับสภาพบ้านในภาคเหนือ

ที่	จังหวัด	จำนวนตามเป้าหมาย (คน)	จำนวนผลการดำเนินงาน (คน)	คิดเป็น %
1	เชียงราย	26	57	219
2	ลำพูน	25	30	120
3	พิจิตร	26	30	115
4	ลำปาง	26	29	112
5	น่าน	26	27	104
6	แพร่	26	27	104
7	พิษณุโลก	65	67	103
8	พะเยา	60	61	102
9	เชียงใหม่	60	60	100
10	ตาก	60	60	100
11	นครสวรรค์	31	31	100
12	แม่ฮ่องสอน	26	26	100
13	อุตรดิตถ์	26	26	100
14	สุโขทัย	26	26	100
15	เพชรบูรณ์	26	26	100
16	กำแพงเพชร	25	25	100
17	อุทัยธานี	25	25	100
รวม		585	611	104

3) ภาคใต้

ภาคใต้รวม 14 จังหวัด มี 2 จังหวัดที่สามารถปรับสภาพบ้านได้จำนวนมากกว่าที่ทางโครงการฯกำหนดไว้ โดยใช้งบประมาณตามที่โครงการฯกำหนด ได้แก่ จังหวัดพังงา และ นครศรีธรรมราช จังหวัดที่ผู้วิจัยเลือกคือจังหวัดนครศรีธรรมราช ผลดำเนินการปรับสภาพบ้านมากที่สุดเป็นอันดับหนึ่ง โดยผลการดำเนินงานคิดเป็นร้อยละ 112

ตารางที่ 3- 3 แสดงจำนวนผลการดำเนินงานที่ได้รับการปรับสภาพบ้านในภาคใต้

ที่	จังหวัด	จำนวนตามเป้าหมาย (คน)	จำนวนผลการดำเนินงาน (คน)	คิดเป็น %
1	พังงา	25	28	112
2	นครศรีธรรมราช	65	67	103
3	ยะลา	72	72	100
4	สงขลา	60	60	100
5	สุราษฎร์ธานี	25	25	100
6	กระบี่	25	25	100
7	ตรัง	25	25	100
8	สตูล	24	24	100
9	ระนอง	24	24	100
10	ชุมพร	40	35	88
11	พัทลุง	26	22	85
12	นราธิวาส	65	51	78
13	ภูเก็ต	24	9	38
14	ปัตตานี	26	0	0
รวม		526	467	89

4) ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ รวม 20 จังหวัด มี 3 จังหวัดที่สามารถปรับสภาพบ้านได้จำนวนมากกว่าที่ทางโครงการกำหนดไว้ โดยใช้งบประมาณตามที่โครงการกำหนด ได้แก่ จังหวัดอำนาจเจริญ นครพนม และยโสธร จังหวัดที่ผู้วิจัยเลือกคือจังหวัดอำนาจเจริญ ผลดำเนินการปรับสภาพบ้านมากที่สุดเป็นอันดับหนึ่ง โดยผลการดำเนินงานคิดเป็นร้อยละ 212

ตารางที่ 3- 4 แสดงจำนวนผลการดำเนินงานที่ได้รับการปรับสภาพบ้านในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ที่	จังหวัด	จำนวนตามเป้าหมาย (คน)	จำนวนผลการดำเนินงาน (คน)	คิดเป็น %
1	อำนาจเจริญ	25	53	212
2	นครพนม	26	28	108
3	ยโสธร	25	26	104
4	ขอนแก่น	26	26	100
5	ชัยภูมิ	26	26	100
6	นครราชสีมา	26	26	100
7	บุรีรัมย์	26	26	100
8	มหาสารคาม	25	25	100
9	หนองบัวลำภู	26	26	100
10	สกลนคร	60	60	100
11	อุดรธานี	60	60	100
12	อุบลราชธานี	60	60	100
13	เลย	26	26	100
14	ศรีสะเกษ	26	26	100
15	ร้อยเอ็ด	25	25	100
16	บึงกาฬ	25	25	100
17	มุกดาหาร	25	21	84
18	หนองคาย	26	15	58
19	กาฬสินธุ์	26	10	38
20	สุรินทร์	60	0	0
รวม		650	590	91

5) ภาคตะวันออก

ภาคตะวันออก รวม 7 จังหวัด มี 2 จังหวัดที่สามารถปรับสภาพบ้านได้จำนวนมากกว่าที่ทางโครงการฯกำหนดไว้ โดยใช้งบประมาณตามที่โครงการฯกำหนด ได้แก่ จังหวัดชลบุรี และสระแก้ว จังหวัดที่ผู้วิจัยเลือกคือจังหวัดชลบุรี ผลดำเนินการปรับสภาพบ้านมากที่สุดเป็นอันดับหนึ่ง โดยผลการดำเนินงานคิดเป็นร้อยละ 104

ตารางที่ 3- 5 แสดงจำนวนผลการดำเนินงานที่ได้รับการปรับสภาพบ้านในภาคตะวันออก

ที่	จังหวัด	จำนวนตามเป้าหมาย (คน)	จำนวนผลการดำเนินงาน (คน)	คิดเป็น %
1	ชลบุรี	25	26	104
2	สระแก้ว	55	57	104
3	จันทบุรี	60	60	100
4	ฉะเชิงเทรา	25	25	100
5	ตราด	25	25	100
6	ปราจีนบุรี	25	25	100
7	ระยอง	24	24	100
รวม		239	242	101

ในขั้นตอนการเลือกจังหวัด ผู้วิจัยคัดเลือกโดยใช้เกณฑ์ชี้วัดจากจังหวัดที่สามารถปรับสภาพบ้านได้มากกว่าจำนวนที่ตั้งไว้เป็นอันดับ 1 ใน 5 ภูมิภาค โดยมีจำนวนทั้งสิ้น 5 จังหวัด ดังนี้

1. ภาคกลาง : จังหวัดนนทบุรี ปรับสภาพบ้านให้แก่คนพิการ 34 คน
2. ภาคเหนือ : จังหวัดเชียงราย ปรับสภาพบ้านให้แก่คนพิการ 57 คน
3. ภาคใต้ : จังหวัดพังงา ปรับสภาพบ้านให้แก่คนพิการ 28 คน
4. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ : จังหวัดอำนาจเจริญ ปรับสภาพบ้านให้แก่คนพิการ 53 คน
5. ภาคตะวันออก : จังหวัดชลบุรี ปรับสภาพบ้านให้แก่คนพิการ 26 คน

รวมประชากร 198 คน

ขั้นที่ 2 เลือกคนพิการ

ผู้วิจัยคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างจาก 5 จังหวัด รวมคนพิการ 198 คนในขั้นที่ 1 โดยการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple random sampling) กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างด้วยสูตร Taro Yamane คำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 100 โดยมีค่าความคาดเคลื่อนร้อยละ 5 โดยคำนวณดังนี้

$$n = \frac{N}{Ne^2 + 1}$$

$$n = \frac{198}{(198 \times 0.05^2) + 1}$$

$$n = 133 \text{ หลัง}$$

ตารางที่ 3-6 แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่างในระยะที่ 1

ลำดับ	จังหวัด	จำนวนบ้านคนพิการที่ได้รับการปรับปรุงสภาพแวดล้อม	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
1	นนทบุรี	34	22
2	เชียงใหม่	57	38
3	พังงา	28	19
4	อำนาจเจริญ	53	36
5	ชลบุรี	26	18
รวม		198	133

จำนวนกลุ่มตัวอย่างคือคนพิการ 133 คน ผู้วิจัยจึงนำกลุ่มตัวอย่างกลุ่มนี้มาวิเคราะห์เชิงปริมาณ ผู้วิจัยทำการศึกษาโดยจำแนกกลุ่มตัวอย่างตามประเภทของความพิการ ดังนี้

1. พิการทางการมองเห็น
2. พิการทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย
3. พิการทางการเคลื่อนไหวหรือร่างกาย
4. พิการทางจิตใจหรือพฤติกรรม
5. พิการทางสติปัญญา
6. พิการทางการเรียนรู้
7. พิการทางออทิสติก

ระยะที่ 2 วิจัยเชิงคุณภาพ

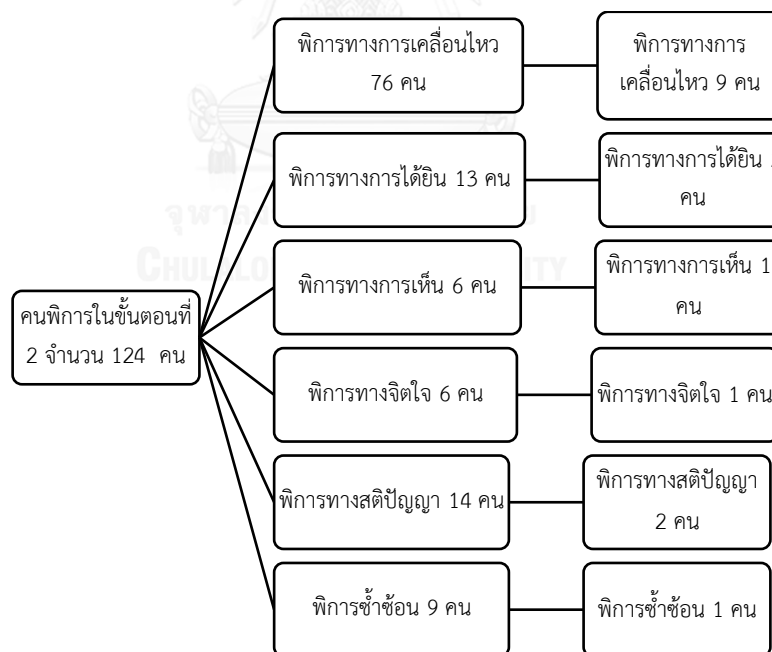
ขั้นที่ 1 เลือกจังหวัด

ผู้วิจัยเลือกจังหวัดที่จะนำคนพิการ มาศึกษาอย่างใกล้ชิดโดยเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) จาก 5 จังหวัดที่ได้ทำการคัดเลือกมาแล้วในระยะเวลาที่ 1 ผู้วิจัยเลือกจังหวัดนนทบุรี และชลบุรี เนื่องจากเป็นจังหวัดที่มีขั้นตอนการดำเนินงานที่มีคุณภาพเหมาะสมแก่การศึกษาเพื่อเป็นต้นแบบ

ขั้นที่ 2 เลือกคนพิการ

ผู้วิจัยทำการคัดเลือกคนพิการ 15 คนจาก 2 จังหวัด เพื่อทำการสำรวจ สังเกตแบบมีส่วนร่วม และสัมภาษณ์อย่างใกล้ชิด เพื่อนำมาวิจัยเชิงคุณภาพ โดยมีขั้นตอนคือเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยใช้การแบ่งชั้น (Stratum) จำแนกประเภทความพิการ และนำมาแบ่งชั้นตามสัดส่วนที่เท่ากัน ดังนี้

คนพิการในระยะเวลาที่ 1 จำนวน 124 คน ขนาดกลุ่มที่ตัวอย่างที่ต้องการ 15 คน จึงคิดสัดส่วนที่เท่ากันของจำนวนกลุ่มตัวอย่างต่อประชากร เท่ากับ 1:8.26 และนำกลุ่มตัวอย่างที่ได้แต่ละประเภท คนของคนพิการมารวมกันเป็นจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการตามแผนภูมิที่ 3.1

แผนภูมิที่ 3- 1 แสดงการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นสัดส่วนเท่าๆกัน (1:8.26)

ที่มา : ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลจากการคัดเลือกคนพิการ

3.3 ขั้นตอนในการดำเนินการศึกษา

- 1) ศึกษาข้อมูลโครงการฯปรับสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยสำหรับคนพิการเฉลิมพระเกียรติ ฯ รวมถึงขั้นตอนดำเนินการ พร้อมรวบรวมข้อมูลแนวคิด ทฤษฎี งานวิจัย และวิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวข้อง
- 2) คัดเลือกพื้นที่ศึกษาโดยวิเคราะห์หาพื้นที่ที่มีประสิทธิภาพที่สามารถนำมาวิเคราะห์ได้ถึงความสำเร็จ และปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นในการปรับปรุงบ้าน
- 3) ทำการสำรวจระยะที่ 1 เพื่อศึกษาภาพรวมเบื้องต้นของพื้นที่ศึกษา เพื่อนำมาวิเคราะห์อย่างละเอียดในการสำรวจ ระยะที่ 2
- 4) จัดทำเครื่องมือเป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง เพื่อเก็บข้อมูลจากคนพิการหลังจากได้รับการปรับปรุงบ้าน
- 5) ลงพื้นที่เพื่อเก็บข้อมูลตามแบบสอบถามเพื่อทราบถึงสภาพการอยู่อาศัย สิ่งที่ได้รับการปรับปรุงบ้าน ปัญหา และอุปสรรคในการใช้งาน โดยการสำรวจสังเกตแบบมีส่วนร่วมและสัมภาษณ์ การสังเกต เป็นการเก็บข้อมูลสภาพการอยู่อาศัย ศึกษาสภาพบ้านที่ได้รับการปรับสภาพในโครงการฯและพฤติกรรมการใช้งานของคนพิการ รวมถึงทดลองใช้งาน การสัมภาษณ์ เป็นการสอบถามเชิงลึกกับคนพิการ หรือผู้ดูแลกรณีที่คนพิการไม่สามารถสื่อสารได้ เพื่อศึกษาประโยชน์ ปัญหาและอุปสรรคในการใช้งาน
- 6) ศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้รับ เพื่อประเมินผลความพึงพอใจของผู้พิการ โดยใช้เกณฑ์คุณภาพชีวิต และความปลอดภัยโดยนำข้อมูลระยะที่ 1 มาวิเคราะห์ภาพรวมเชิงสถิติ และข้อมูลระยะที่ 2 มาวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพโดยใช้แนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาเป็นฐานในการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อสรุปผลให้ได้คำตอบตามวัตถุประสงค์
- 7) นำผลที่ได้จากการวิเคราะห์ มาเสนอแนะแนวทางการพัฒนา “โครงการปรับสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยของคนพิการเฉลิมพระเกียรติ ฯ” ให้มีความเหมาะสมต่อคนพิการ และสามารถประยุกต์ใช้ได้โครงการฯต่อไป

3.4 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

ประชากรกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคือ คนพิการที่ได้รับการปรับปรุงบ้านใน “ โครงการปรับปรุงสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยของคนพิการเฉลิมพระเกียรติ ฯ ” โดยในการศึกษาสามารถสรุปเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ดังนี้

3.4.1 สำหรับการเก็บข้อมูลคนพิการระยะที่ 1

แบบสอบถามคนพิการหรือผู้ดูแล ในกรณีที่คนพิการไม่สามารถสื่อสารได้ เพื่อประเมินจุดประสงค์ในการดำเนินงาน และประเมินทัศนคติต่อการปรับปรุงบ้านในโครงการ ฯ นี้ โดยสามารถแบ่ง โครงสร้างแบบสอบถามของคนพิการระยะที่ 1 เป็น 3 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1: ข้อมูลพื้นฐาน ประกอบด้วยข้อคำถามจำนวน 4 ข้อ สอบถามข้อมูลส่วนบุคคลทั่วไป ได้แก่ เพศ อายุ ประเภทความพิการ ที่อยู่ และผู้ดูแล

ส่วนที่ 2: ข้อมูลการปรับปรุงบ้าน ประกอบด้วยข้อคำถามจำนวน 3 ข้อ สอบถามในส่วนที่ได้รับในการปรับปรุงบ้านและงบประมาณ

ส่วนที่ 3: ทัศนคติของคนพิการในด้านประโยชน์ที่ได้รับและทัศนคติต่อการปรับปรุงบ้านในโครงการฯ ประกอบด้วยข้อคำถามจำนวน 2 ข้อ ซึ่งลักษณะคำถามเป็นแบบ Likert Scale 5 ระดับ และส่วนแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่อโครงการฯจำนวน 1 ข้อ

โดยแบบสอบถามในส่วนนี้ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการศึกษาหนังสือ งานวิจัยและวิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวข้อง เป็นการเก็บข้อมูลสิ่งที่ได้รับการปรับปรุงที่อยู่อาศัย และพฤติกรรมการใช้งานในส่วนที่ได้รับการปรับปรุงบ้าน รวมถึงทดลองใช้งาน

3.4.2 สำหรับการเก็บข้อมูลคนพิการระยะที่ 2

สำหรับคนพิการในระยะที่ 2 แบบสอบถามจะมีเพิ่มโครงสร้างแบบสอบถามขึ้นอีก 2 ส่วน

ส่วนที่ 1 : กิจวัตรประจำวัน

ส่วนที่ 2 : ข้อมูลด้านคุณภาพชีวิต ประกอบด้วยข้อคำถามจำนวน 6 ข้อ เป็นการประเมิน

แบบสอบถามในส่วนนี้ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องของคุณภาพชีวิตคนพิการด้านสุขภาพโดยใช้เครื่องมือ EQ-5D-5L เป็นแบบสอบถามเพื่อวัดผลคุณภาพชีวิตในด้านสุขภาพของคนพิการ โดยสามารถวัดผลได้หลายมิติและครอบคลุมทั้งด้านการ เคลื่อนไหว การดูแลตนเอง กิจกรรมที่จำเป็นประจำ อาการเจ็บป่วย และความวิตกกังวล

เกณฑ์การแปลผลคะแนนด้วยการคำนวณคะแนนอรรถประโยชน์ ค่าคะแนนความพึงพอใจ อยู่ที่ 0-1 โดย 0 หมายถึงเสียชีวิต 1 หมายถึงสุขภาพแข็งแรงสมบูรณ์ที่สุด ค่าถามจากแบบสอบถาม EQ-5D-5L เป็นการบรรยายสถานะสุขภาพทั้ง 5 ด้านซึ่งสามารถแปลงคำตอบให้เป็นค่าคะแนนอรรถประโยชน์ โดยการนำคำตอบทั้ง 5 ด้านซึ่งคือค่าสัมประสิทธิ์ของค่าอรรถประโยชน์ที่สูญเสียไปจากการมีสถานะสุขภาพที่ไม่สมบูรณ์ โดยนำค่าสัมประสิทธิ์มารวมกันและหักลบออกจากคะแนนเต็มของสุขภาพแข็งแรงสมบูรณ์ซึ่งคือ 1

มิติทางสุขภาพ	ระดับความรุนแรง				
	ไม่มีปัญหา	มีปัญหาเล็กน้อย	มีปัญหาปานกลาง	มีปัญหามาก	มีปัญหามากที่สุด
	1	2	3	4	5
การเคลื่อนไหว	0	0.056	0.114	0.231	0.307
การดูแลตนเอง	0	0.033	0.108	0.225	0.254
กิจกรรมที่ทำเป็นประจำ	0	0.043	0.075	0.165	0.207
อาการเจ็บปวด/อาการไม่สบายตัว	0	0.040	0.068	0.233	0.266
ความวิตกกังวล/ความซึมเศร้า	0	0.032	0.097	0.202	0.249

ภาพที่ 3- 1 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สำหรับการคำนวณค่าอรรถประโยชน์แบบสอบถาม EQ-5D-5L ที่มา : แบบสอบถาม EQ-5D-5L ฉบับภาษาไทย. ¹⁶

3.4.3 การทดสอบเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

- 1) กำหนดโครงสร้างของแบบสอบถาม ตามวัตถุประสงค์ของงานวิจัย โดยกำหนดตัวแปรในแต่ละส่วน โดยทำการวิเคราะห์จากวัตถุประสงค์และกระบวนการดำเนินงานของโครงการฯ
- 3) สร้างขอคำถามและจัดพิมพ์ และนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Pilot Test) กับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นประชากรจริง แล้วนำมาปรับปรุง แก้ไข
- 5) พิจารณาความตรงตามเนื้อหา (Content Validity) โดยผู้วิจัยนำผลการศึกษาเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญด้านคนพิการและผู้สูงอายุ 1 ท่าน ตรวจสอบ และนำข้อเสนอแนะไปปรับปรุงแบบสอบถาม
- 6) จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับจริง

3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลในเดือน ธันวาคม 2559 – กุมภาพันธ์ 2560 โดยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

3.5.1 ผู้วิจัยทำหนังสือเสนอต่อกรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติขอความร่วมมือในการดำเนินการวิจัยเพื่อขออนุญาตในการเก็บข้อมูลในจังหวัดต่าง ๆ

3.5.2 เมื่อได้รับการอนุมัติ จึงติดต่อทางกรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการประจำจังหวัดเพื่อขอลงพื้นที่และขอความร่วมมือในการรวบรวมข้อมูล

3.5.3 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปดำเนินการเก็บข้อมูล โดยได้รับความช่วยเหลือจากการประสานงานจากกรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการประจำจังหวัด โดยมีเจ้าหน้าที่จากองค์กรปกครองท้องถิ่นของแต่ละตำบลนำผู้วิจัยสำรวจและเก็บข้อมูล

3.5.4 ผู้วิจัยนำข้อมูลมาวิเคราะห์และอภิปรายผล

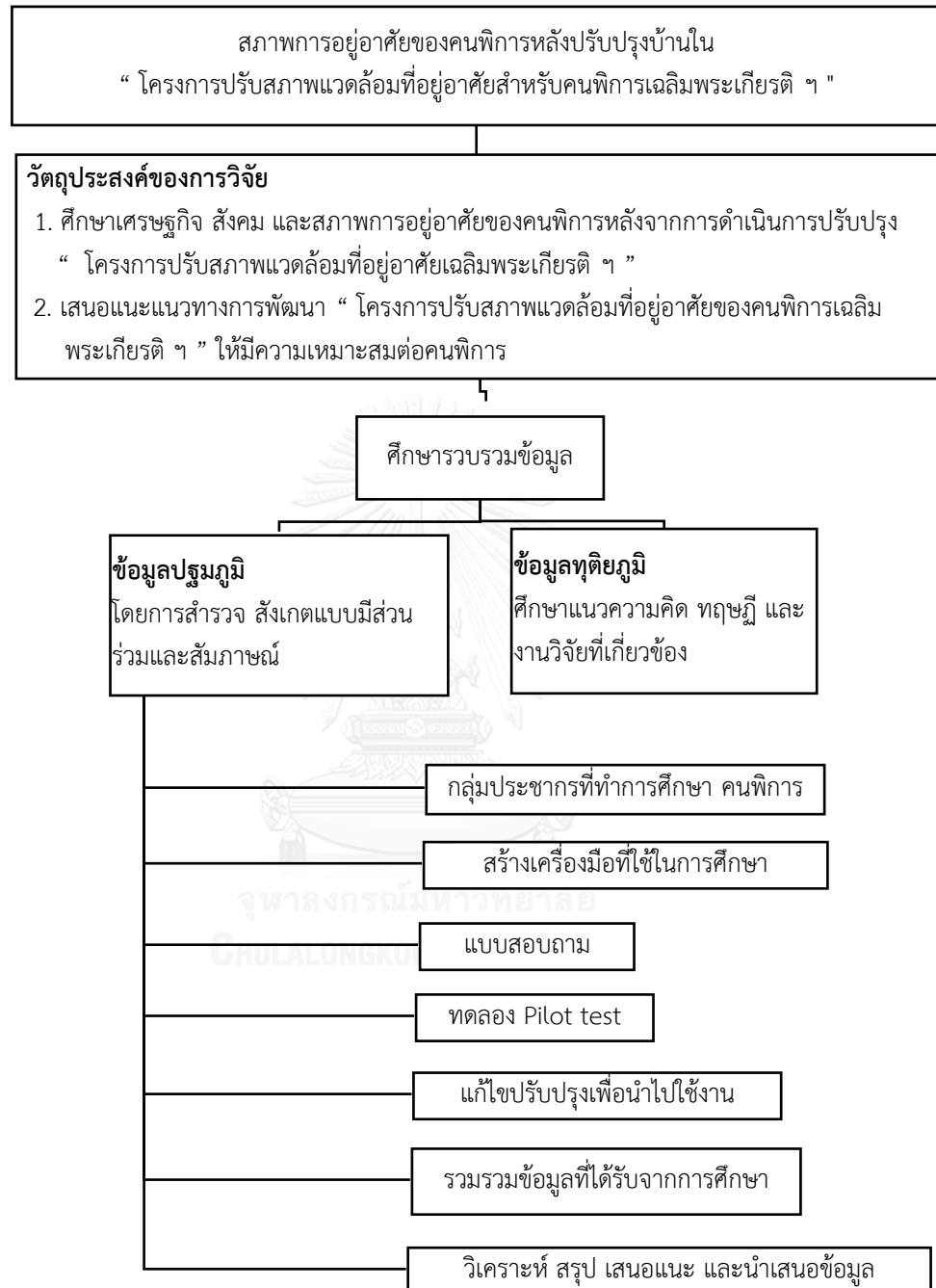
3.6 การศึกษา วิเคราะห์และสรุปผลการศึกษา

ศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้รับด้านสภาพการอยู่อาศัยของคนพิการหลังการปรับปรุงบ้านในโครงการปรับสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี โดยใช้แนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาหาความสัมพันธ์ในตัวข้อมูลที่ได้รับมา เพื่อสรุปผลให้ได้คำตอบเชิงปริมาณในระยะที่ 1 และคำตอบเชิงคุณภาพในระยะที่ 2

3.7 ข้อจำกัดในการศึกษา

ด้านเครื่องมือ เนื่องจากการวิเคราะห์ผลในงานวิจัยครั้งนี้ มีข้อจำกัดที่บ้านของคนพิการทุกหลังเป็นบ้านในโครงการฯที่ได้รับการปรับปรุงแล้วเสร็จก่อนการทำการวิจัย ทำให้มีข้อจำกัดในเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เนื่องจากไม่สามารถเก็บข้อมูลก่อนการปรับปรุงบ้านได้ มีข้อมูลเพียงบางส่วนจากหน่วยงาน ราชการเท่านั้น

3.8 ผังการดำเนินงานวิจัย

บทที่ 4

ข้อมูลทั่วไปโครงการ

ในการศึกษาโครงการ“ ปรับสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยสำหรับคนพิการเฉลิมพระเกียรติ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ” มีเนื้อหาประกอบด้วย

- 4.1 ข้อมูลโครงการฯ
- 4.2 วัตถุประสงค์ของโครงการฯ
- 4.3 กระบวนการดำเนินงาน
- 4.4 กลุ่มตัวอย่างคนพิการในระยะที่ 1
- 4.5 สภาพที่อยู่อาศัยและปัญหาในการอยู่อาศัยของคนพิการ ระยะที่ 2

4.1 ข้อมูลโครงการฯ

คนพิการเป็นทรัพยากรที่ขาดโอกาสการเข้าถึงการพัฒนาคุณภาพชีวิต โดยคนพิการส่วนใหญ่ไม่สามารถเข้าถึงบริการสาธารณะต่าง ๆ ได้โดยสะดวกและสังคมเองยังขาดความรู้ ความตระหนักในการส่งเสริมและสนับสนุนการจัดสิ่งอำนวยความสะดวก และปรับสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยที่เอื้อต่อคนพิการซึ่งในปี.ศ.2557 กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการสำรวจข้อมูลพบว่ามีคนพิการที่ต้องการขอรับการปรับสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัย จำนวน 2,970 คน (ข้อมูลทั่วประเทศ ณ เดือนมกราคม พ.ศ.2557) ซึ่งส่งผลให้คนพิการในพื้นที่ห่างไกล ประสบปัญหาความเดือดร้อน และเป็นปัจจัยขั้นพื้นฐานในการดำรงชีวิต อีกทั้งยังไม่ได้รับการช่วยเหลือดูแลและพัฒนาศักยภาพตามสิทธิ ที่พึงได้รับซึ่งสะท้อนให้เห็นว่า คนพิการยังขาดโอกาสในเรื่องของความเสมอภาคเท่าเทียมและการมีส่วนร่วมในสังคม

ดังนั้นเพื่อให้คนพิการทุกประเภทความพิการที่ประสบปัญหาความเดือดร้อนทำให้อยู่อาศัยได้รับความเสียหายได้รับการซ่อมแซม ปรับปรุงที่อยู่อาศัย กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการจึงได้จัดทำโครงการปรับสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยให้แก่คนพิการขึ้นโดยมีการส่งเสริม และสนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการปรับสภาพที่อยู่อาศัยให้แก่

คนพิการ ทั้งการเพิ่มเติม ปรับปรุง เปลี่ยนแปลง หรือตัดแปลงที่อยู่อาศัย เพื่อขจัดอุปสรรคหรือจัดให้คนพิการสามารถดำรงชีวิตในที่อยู่อาศัยนั้นได้โดยสะดวกและเหมาะสมกับสภาพความพิการ

นอกจากนี้เมื่อพิจารณาถึงความสอดคล้องกับนโยบายกระทรวง รัฐบาล และมติคณะรัฐมนตรี พบว่า นโยบายของคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ได้กำหนดยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณ ปีพ.ศ. 2558 โดยสอดคล้องกับยุทธศาสตร์

ข้อ 4. ยุทธศาสตร์การศึกษา สาธารณสุข คุณธรรม จริยธรรม คุณภาพชีวิต

ข้อ 4.5 การดูแล ผู้สูงอายุ เด็ก สตรี คนพิการ และผู้ด้อยโอกาส

ข้อ 4.5.1 ส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพ กลุ่มครอบครัว และพิทักษ์สิทธิผู้สูงอายุ เด็ก สตรี คนพิการ และผู้ด้อยโอกาสให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น รวมทั้งการช่วยเหลือกลุ่มครอบครัวและเด็กจากการกระทำด้วยความรุนแรงและป้องกันบรรเทาปัญหาของกลุ่มเป้าหมายอย่างทันการณ

กลุ่มเป้าหมายของ “ โครงการปรับสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยสำหรับคนพิการเฉลิมพระเกียรติ ฯ⁵ ” ได้แก่

1. คนพิการทุกประเภทที่มีบัตรประจำตัวคนพิการ
2. อาศัยอยู่ในที่อยู่อาศัยติดต่อกันมากกว่า 6 เดือน
3. ที่อยู่อาศัยไม่มั่นคงหรือไม่เหมาะสมกับสภาพความพิการ
4. มีรายได้ไม่เพียงพอแก่การยังชีพ
5. ไม่ได้ได้รับความช่วยเหลือจากหน่วยงานของรัฐหรือหน่วยงานอื่น หรือได้รับแต่ไม่เพียงพอ

ซึ่งคนพิการในกลุ่มเป้าหมายมีสิทธิได้รับการปรับสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัย ตามระเบียบคณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติว่าด้วยหลักเกณฑ์ และวิธีการปรับสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยให้แก่คนพิการ การมีผู้ช่วยคนพิการ การช่วยเหลือคนพิการที่ไม่มีผู้ดูแล และสิทธิของผู้ดูแลคนพิการ พ.ศ. 2552 และที่อยู่อาศัยของ คนพิการ มีสภาพทรุดโทรม เสียหายทั้งหลังหรือบางส่วนไม่สามารถใช้งานได้ จึงมีความจำเป็นต้อง ปรับสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัย เพื่อให้เอื้อต่อการดำรงชีวิตประจำวันของคนพิการแต่ละประเภท โดยกรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ ได้ดำเนินการสนับสนุนงบประมาณในการปรับ สภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยสำหรับคนพิการเฉลิมพระเกียรติ ในพื้นที่ 76 จังหวัด และ กรุงเทพมหานคร จำนวนรวม 2,498 หลัง งบประมาณรวมทั้งสิ้น 49,960,000 บาท

ผู้พิการที่ได้รับการปรับสภาพบ้านในโครงการฯ รวม 2,498 หลัง รายละเอียดดังนี้

1) ภาคกลางและกรุงเทพมหานคร	รวม 19 จังหวัด	503 หลัง
2) ภาคเหนือ	รวม 17 จังหวัด	580 หลัง
3) ภาคใต้	รวม 14 จังหวัด	526 หลัง
4) ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	รวม 20 จังหวัด	650 หลัง
5) ภาคตะวันออก	รวม 7 จังหวัด	239 หลัง

4.2 วัตถุประสงค์ของโครงการ ฯ

4.2.1 เพื่อขจัดอุปสรรคหรือจัดให้คนพิการสามารถดำรงชีวิตในที่อยู่อาศัยนั้นได้โดยสะดวก และเหมาะสมกับสภาพความพิการ รวมถึงเพื่อความปลอดภัยและสุขอนามัย

4.2.2 เพื่อดำเนินการปรับสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยของคนพิการให้เอื้อต่อการทำกิจวัตรและสามารถให้คนพิการดำรงชีวิตอิสระร่วมกับผู้อื่นได้

4.2.3 เพื่อให้คนพิการทุกประเภทที่ประสบปัญหาความเดือดร้อนที่อยู่อาศัยได้รับความเสียหายได้รับการปรับสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัย

4.2.4 เพื่อให้คนพิการเข้าถึงสิทธิ มาตรา 20 (10) การปรับสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการพ.ศ. 2550 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2556

4.3 กระบวนการดำเนินงานของโครงการฯ

กระบวนการดำเนินงานของโครงการฯ มี 3 ระยะ รายละเอียดดังนี้

4.3.1. ระยะเตรียมการ

1) กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ (พก.) ร่วมกับสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงมนุษย์ประจำจังหวัด (พมจ.) และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ (อปท.) สสำรวจคนพิการที่ขอรับการปรับสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยในพื้นที่ในเขตโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน และโครงการพระราชดำริ เพื่อเกิดพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ หรือพื้นที่ที่มีความพร้อมและ

มีคนพิการขอรับการช่วยเหลือจำนวนมาก

2) จัดอบรมให้ความรู้และเตรียมความพร้อมด้านการออกแบบที่อยู่อาศัยที่เหมาะสมกับประเภทคนพิการ

4.3.2. ระยะดำเนินการแนวทางการดำเนินงานการปรับสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัย มีดังนี้

1) สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ประจำจังหวัด พิจารณาคัดเลือกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ ที่มีความพร้อมในการดำเนินงาน

2) ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอ และ ภาควิชาเครือข่าย เช่น อาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ประจำหมู่บ้าน (อพม.) และอาสาสมัครพัฒนาสังคมช่วยเหลือคนพิการ (อพมก.) ฯลฯ ร่วมพิจารณาคัดเลือกคนพิการตามคุณสมบัติที่กำหนดโดยผ่านการทำประชาคม และจัดทำหลักฐาน

3) สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดนำรายชื่อคนพิการพร้อมหลักฐานซึ่งผ่านการคัดเลือกจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เสนอคณะอนุกรรมการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการประจำจังหวัด เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ

4) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอ และภาควิชาเครือข่าย เช่น อพม.,อพมก. ฯลฯ ดำเนินการเยี่ยมบ้านคนพิการ เพื่อสำรวจข้อมูลบ้านพักอาศัยของคนพิการที่ต้องการปรับปรุงหรือซ่อมแซม โดยพิจารณาให้เป็น รายการค่าใช้จ่ายในการปรับสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยให้แก่คนพิการในลักษณะเหมาจ่าย รายละ ไม่เกิน 20,000 บาท องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นบางแห่งได้พิจารณาให้การช่วยเหลือเงินหรือวัสดุสมทบ เป็นรายกรณี

5) ดำเนินการปรับปรุง ซ่อมแซม ปรับสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยให้แก่คนพิการ

4.3.3. ระยะสิ้นสุดการดำเนินงาน

1) ติดตามประเมินผลในระหว่างและสิ้นสุดการดำเนินงาน

2) สรุปรายงานผลภาพรวม (จัดส่งรายงานตามแบบฟอร์มฯ และภาพถ่ายก่อน - หลังการปรับปรุงให้ พก.ทราบ)

4.4 กลุ่มตัวอย่างคนพิการในระยะที่ 1

ผู้วิจัยคัดเลือกคนพิการในระยะที่ 1 จาก 5 จังหวัดในทุกภูมิภาค มีจำนวนกลุ่มตัวอย่าง 133 คน ดังนี้

- 1) ภาคกลาง จังหวัดนนทบุรี คนพิการ 22 คน
- 2) ภาคเหนือ จังหวัดเชียงราย คนพิการ 38 คน
- 3) ภาคใต้ จังหวัดพังงา คนพิการ 19 คน
- 4) ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จังหวัดอำนาจเจริญ คนพิการ 36 คน
- 5) ภาคตะวันออก จังหวัดชลบุรี คนพิการ 18 คน

โดยพบว่าขณะลงพื้นที่มีผู้เสียชีวิตรวม 9 คน ในจังหวัดอำนาจเจริญ เชียงราย และนนทบุรี ระยะที่ 2 คัดเลือกคนพิการ 15 รายจากจังหวัดนนทบุรี และจังหวัดชลบุรีที่สมัคร ใจในการให้ข้อมูล มาทำการวิจัยเพิ่มเติม

4.5 สภาพที่อยู่อาศัยและปัญหาในการอยู่อาศัยของคนพิการ ในระยะที่ 2

ตารางที่ 4- 1 แสดงผลการเก็บข้อมูลกลุ่มตัวอย่าง ระยะ 2 จำนวน 15 คน

กรณีศึกษา	รูปแบบที่อยู่อาศัย	อายุ	ประเภทของความพิการ
1	ทาวน์เฮ้าส์	48	การเคลื่อนไหว
2	บ้านเดี่ยว	44	การเคลื่อนไหว
3	บ้านเดี่ยว	48	การเคลื่อนไหว
4	บ้านเดี่ยว	60	การเคลื่อนไหว
5	บ้านเดี่ยว	72	การเคลื่อนไหว
6	บ้านเดี่ยว	63	การเคลื่อนไหว
7	บ้านเดี่ยว	45	การเคลื่อนไหว
8	บ้านเดี่ยว	39	การเห็น
9	บ้านเดี่ยว	26	การเรียนรู้
10	บ้านเดี่ยว	72	จิตใจ
11	บ้านเดี่ยว	78	ได้ยินและเห็น
12	บ้านเดี่ยว	79	ได้ยินและเคลื่อนไหว
13	ทาวน์เฮ้าส์	39	ได้ยินและเคลื่อนไหว
14	บ้านเดี่ยว	53	ได้ยินและเคลื่อนไหว
15	บ้านเดี่ยว	20	ซ้ำซ้อน

โดยแบ่งตามรายละเอียดข้อมูลสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่อยู่อาศัยของคนพิการในกลุ่มตัวอย่างระยะที่ 2 ดังนี้

- กลุ่มคนพิการทางการเคลื่อนไหว
กรณีศึกษาที่ 1 – 7
- คนพิการทางการเห็น
กรณีศึกษาที่ 8
- คนพิการทางการเรียนรู้
กรณีศึกษาที่ 9
- คนพิการทางจิตใจ
กรณีศึกษาที่ 10
- กลุ่มพิการซ้ำซ้อน
กรณีศึกษาที่ 11 (พิการทางการได้ยินและการเห็น)
กรณีศึกษาที่ 12 – 14 (พิการทางการได้ยินและเคลื่อนไหว)
กรณีศึกษาที่ 15 (พิการซ้ำซ้อนทุกประเภท)

กรณีศึกษาที่ 1 บ้านคนพิการทางการเคลื่อนไหว อายุ 48 ปี

ข้อมูลทั่วไป

ความพิการ : พิการทางการเคลื่อนไหว

ระดับความพิการ : ระดับ 3

ลักษณะสุขภาพโดยรวม : แข็งแรงมาก สามารถช่วยเหลือตัวเอง และดูแลหลานได้

อาศัยอยู่กับ : บิดามารดา น้องสาว และหลาน

กรรมสิทธิ์บ้าน : น้องสาวให้อยู่อาศัยโดยไม่คิดค่าใช้จ่าย

อาชีพ / รายได้ : ได้รับเบี้ยยังชีพคนพิการ 800 บาท

ลักษณะที่อยู่อาศัย : ทาวน์เฮ้าส์ โครงสร้างเป็นปูน สภาพบ้านโดยรวมถือว่าอยู่ในเกณฑ์ดี

อุปสรรคเกี่ยวกับที่อยู่อาศัย : เกิดอุบัติเหตุภายในที่อยู่อาศัย ทกล้ม 1 ครั้งในบริเวณห้องน้ำ

เนื่องจากพื้นผิวลื่น และไม่มีราวจับ

ปัญหาของที่อยู่อาศัย : ห้องน้ำ ไม่มีราวจับพยุงตัว พื้นผิวลื่นเมื่อโดนน้ำ

ภาพที่ 4- 1 แสดงสภาพบ้านกรณีศึกษาที่ 1 ก่อนปรับปรุง

ภาพที่ 4-2 แสดงสภาพบ้านกรณีศึกษาที่ 1 หลังปรับปรุง

กรณีศึกษาที่ 2 บ้านคนพิการทางการเคลื่อนไหว อายุ 44 ปี

ข้อมูลทั่วไป

- ความพิการ : พิการทางการเคลื่อนไหว
- ระดับความพิการ : ระดับ 3
- ลักษณะสุขภาพโดยรวม : ไม่ค่อยแข็งแรง ต้องการการดูแลบ้าง
- อาศัยอยู่กับ : มารดา
- กรรมสิทธิ์บ้าน : บ้านของตนเอง
- อาชีพ / รายได้ : รับจ้างเดือนละ 3000 บาท ได้รับเบี้ยยังชีพคนพิการ 800 บาท
- ลักษณะที่อยู่อาศัย : บ้านเดี่ยว โครงสร้างไม้ หลังคาสังกะสี สภาพบ้านทรุดโทรมมาก
ทางเดินผู้พิการ
- อุปสรรคเกี่ยวกับที่อยู่อาศัย : เกิดอุบัติเหตุภายในที่อยู่อาศัยเป็นประจำ โดยปีที่ผ่านมาหกล้ม
ประมาณ 2 ครั้งบริเวณในบ้าน ตกบันได 1 ครั้ง เนื่องจากพื้นเปียก
- ปัญหาของที่อยู่อาศัย : ข้าวของระเกะระกะ สภาพพื้นบ้านผู้พิการ

ภาพที่ 4-3 แสดงสภาพบ้านกรณีศึกษาที่ 2 ก่อนปรับปรุง

ภาพที่ 4-4 แสดงสภาพบ้านกรณีศึกษาที่ 2 หลังปรับปรุง

กรณีศึกษาที่ 3 บ้านคนพิการทางการเคลื่อนไหว อายุ 48 ปี

ข้อมูลทั่วไป

- ความพิการ : พิการทางการเคลื่อนไหว
- ระดับความพิการ : ระดับ 3
- ลักษณะสุขภาพโดยรวม : ไม่ค่อยแข็งแรง ต้องการการดูแลบ้าง เป็นโรคไตและเบาหวาน
- อาศัยอยู่กับ : ภรรยาและมารดา
- กรรมสิทธิ์บ้าน : มารดาให้อยู่อาศัยโดยไม่คิดค่าใช้จ่าย
- อาชีพ / รายได้ : ได้รับเบี้ยยังชีพคนพิการ 800 บาท
- ลักษณะที่อยู่อาศัย : บ้านเดี่ยว โครงสร้างไม้ หลังคาสังกะสีผุพัง สภาพบ้านทรุดโทรมมาก
บันไดขึ้นบ้าน ลาดชัน และไม่มีราวจับ
- อุปสรรคเกี่ยวกับที่อยู่อาศัย : เกิดอุบัติเหตุภายในที่อยู่อาศัยเป็นประจำ โดยปีที่ผ่านมาหกล้ม
ประมาณ 3 ครั้งบริเวณในห้องน้ำ ชานบ้าน และใต้ถุนบ้าน
- ปัญหาของที่อยู่อาศัย : ทางเข้าบ้านขรุขระ คนพิการต้องใช้รถเข็นเวลาออกไปข้างนอก สุขภัณฑ์
ในห้องน้ำเป็นแบบนั่งยอง

ภาพที่ 4-5 แสดงสภาพบ้านกรณีศึกษาที่ 3 ก่อนปรับปรุง

ภาพที่ 4-6 แสดงสภาพบ้านกรณีศึกษาที่ 3 หลังปรับปรุง

กรณีศึกษาที่ 4 บ้านคนพิการทางการเคลื่อนไหว อายุ 60 ปี

ข้อมูลทั่วไป

- ความพิการ : พิการทางการเคลื่อนไหว
- ระดับความพิการ : ระดับ 3
- ลักษณะสุขภาพโดยรวม : แข็งแรงมาก ช่วยเหลือตัวเองได้ เคลื่อนไหวโดยรถสามล้อโยก
- อาศัยอยู่กับ : ภรรยาและลูก
- กรรมสิทธิ์บ้าน : วัดให้อยู่อาศัยโดยไม่คิดค่าใช้จ่าย
- อาชีพ / รายได้ : ได้รับเบี้ยยังชีพคนพิการ 800 บาท
- ลักษณะที่อยู่อาศัย : บ้านเดี่ยว 30 ตารางวา โครงสร้างไม้ผสมปูน หลังคาสังกะสี พื้นต่างระดับ
- อุปสรรคเกี่ยวกับที่อยู่อาศัย : เกิดอุบัติเหตุภายในที่อยู่อาศัยเป็นประจำ โดยปีที่ผ่านมาหกล้ม 1 ครั้ง บริเวณชานบ้าน
- ปัญหาของที่อยู่อาศัย : พื้นบ้านต่างระดับเล็กน้อย , ห้องน้ำ ไม่มีราวจับพยุงตัว พื้นผิวลื่นเมื่อโดยน้ำ

ภาพที่ 4-7 แสดงสภาพบ้านกรณีศึกษาที่ 4 ก่อนปรับปรุง

ภาพที่ 4-8 แสดงสภาพบ้านกรณีศึกษาที่ 4 หลังปรับปรุง

กรณีศึกษาที่ 5 บ้านคนพิการทางการเคลื่อนไหว อายุ 76 ปี

ข้อมูลทั่วไป

- ความพิการ : พิการทางการเคลื่อนไหว
- ระดับความพิการ : ระดับ 3
- ลักษณะสุขภาพโดยรวม : ไม่ค่อยแข็งแรง ต้องการการดูแลบ้าง
- อาศัยอยู่กับ : ภรรยาและลูก
- อาชีพ / รายได้ : ได้รับเบี้ยยังชีพคนพิการ 800 บาท และเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ 600 บาท
- ลักษณะที่อยู่อาศัย : บ้านชั้นเดียว พื้นที่ใช้สอย 20 ตารางเมตร โครงสร้างเป็นไม้ ไม้ยกพื้น โครงสร้างค่อนข้างผุพัง ผนังและหลังคาเป็นสังกะสี
- อุปสรรคเกี่ยวกับที่อยู่อาศัย : ไม่เคยเกิดอุบัติเหตุภายในที่อยู่อาศัย

ภาพที่ 4-9 แสดงสภาพบ้านกรณีศึกษาที่ 5 ก่อนปรับปรุง

ภาพที่ 4-10 แสดงสภาพบ้านกรณีศึกษาที่ 5 หลังปรับปรุง

กรณีศึกษาที่ 6 บ้านคนพิการทางด้านการเคลื่อนไหว อายุ 63 ปี

ข้อมูลทั่วไป

- ความพิการ : พิการทางการเคลื่อนไหว
- ระดับความพิการ : ระดับ 3
- ลักษณะสุขภาพโดยรวม : อ่อนแอ ต้องการคนดูแลตลอดเวลา เคลื่อนไหวโดยรถเข็น
- อาศัยอยู่กับ : ภรรยาและลูก
- กรรมสิทธิ์บ้าน : หลานให้อยู่อาศัยโดยไม่คิดค่าใช้จ่าย
- อาชีพ / รายได้ : ได้รับเบี้ยยังชีพคนพิการ 800 บาท และเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ 600 บาท
- ลักษณะที่อยู่อาศัย : บ้าน 2 ชั้น พื้นที่ใช้สอย 14 ตารางเมตร โครงสร้างเป็นไม้ ผนังปูน
- อุปสรรคเกี่ยวกับที่อยู่อาศัย : ไม่เคยเกิดอุบัติเหตุภายในที่อยู่อาศัย
- ปัญหาของที่อยู่อาศัย : พื้นของชั้น 1 เป็นเหมือนไต้ฝุ่น ต่างระดับ พื้นไม่เรียบเสมอกัน

ภาพที่ 4-11 แสดงสภาพบ้านกรณีศึกษาที่ 6 ก่อนปรับปรุง

ภาพที่ 4-12 แสดงสภาพบ้านกรณีศึกษาที่ 6 หลังปรับปรุง

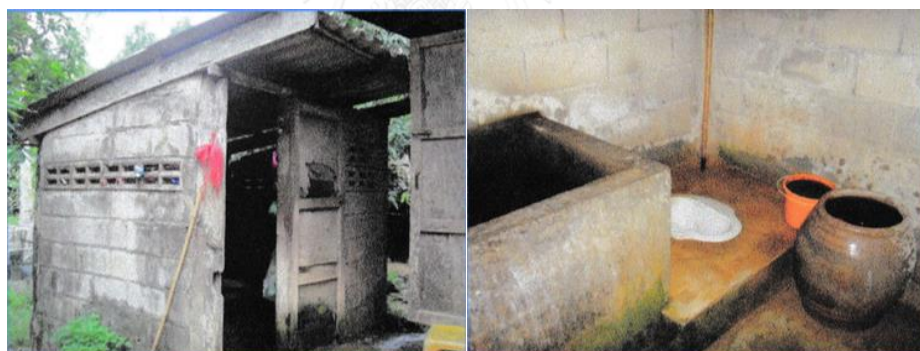
กรณีศึกษาที่ 7 บ้านคนพิการทางการเคลื่อนไหว อายุ 45 ปี

ข้อมูลทั่วไป

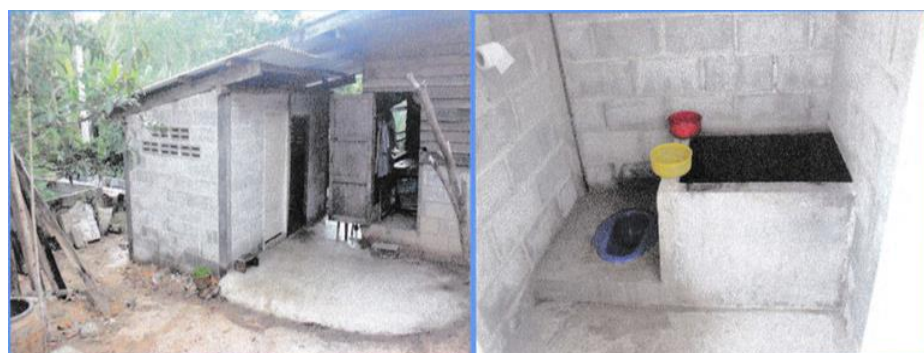
ความพิการ : พิการทางการเคลื่อนไหว
 ระดับความพิการ : ระดับ 3
 ลักษณะสุขภาพโดยรวม : แข็งแรงมาก ช่วยเหลือตัวเองได้
 อาศัยอยู่กับ : ญาติ
 กรรมสิทธิ์บ้าน : ญาติให้อยู่อาศัยโดยไม่คิดค่าใช้จ่าย
 อาชีพ / รายได้ : ทำไร่ รายได้ 1,200 บาท ได้รับเบี้ยยังชีพคนพิการ 800 บาท
 กิจวัตรประจำวัน : ทำงานนอกบ้าน
 ลักษณะที่อยู่อาศัย : บ้านชั้นเดียว พื้นที่ใช้สอย 40 ตารางเมตร โครงสร้างเป็นไม้และปูน ไม้ยกพื้น

อุปสรรคเกี่ยวกับที่อยู่อาศัย : ไม่เคยเกิดอุบัติเหตุภายในที่อยู่อาศัย

ปัญหาของที่อยู่อาศัย : ห้องน้ำเป็นสุขภัณฑ์นั่งยอง ไม่เหมาะสมกับความพิการ

ภาพที่ 4-13 แสดงสภาพบ้านกรณีศึกษาที่ 7 ก่อนปรับปรุง

ภาพที่ 4-14 แสดงสภาพบ้านกรณีศึกษาที่ 7 หลังปรับปรุง

กรณีศึกษาที่ 8 บ้านคนพิการทางการเห็น อายุ 39 ปี

ข้อมูลทั่วไป

- ความพิการ : พิการทางการเห็น
- ระดับความพิการ : ระดับ 1
- ลักษณะสุขภาพโดยรวม : แข็งแรงมาก สามารถช่วยเหลือตัวเองได้
- อาศัยอยู่กับ : บิดามารดา
- กรรมสิทธิ์บ้าน : บิดาให้อยู่อาศัยโดยไม่คิดค่าใช้จ่าย
- อาชีพ / รายได้ : ได้รับเบี้ยยังชีพคนพิการ 800 บาท
- ลักษณะที่อยู่อาศัย : บ้านสองชั้น พื้นที่ 30 ตารางวา โครงสร้างเป็นปูนผสมไม้ สภาพบ้านทรุดโทรมเล็กน้อย ราวจับบันไดหน้าบ้านผุพังใกล้หลุด
- อุปสรรคเกี่ยวกับที่อยู่อาศัย : ไม่เคยเกิดอุบัติเหตุภายในที่อยู่อาศัย
- ปัญหาของที่อยู่อาศัย : ราวจับบันไดหน้าบ้านผุพัง พื้นห้องน้ำต่างระดับ

ภาพที่ 4-15 แสดงสภาพบ้านกรณีศึกษาที่ 8 ก่อนปรับปรุง

ภาพที่ 4-16 แสดงสภาพบ้านกรณีศึกษาที่ 8 หลังปรับปรุง

กรณีศึกษาที่ 9 บ้านคนพิการทางการเรียนรู้ อายุ 26 ปี

ข้อมูลทั่วไป

- ความพิการ : พิการทางการเรียนรู้
- ระดับความพิการ : ระดับ 6
- ลักษณะสุขภาพโดยรวม : แข็งแรงมาก สามารถช่วยเหลือตัวเองได้
- อาศัยอยู่กับ : มารดา
- กรรมสิทธิ์บ้าน : มารดาให้อยู่อาศัยโดยไม่คิดค่าใช้จ่าย
- อาชีพ / รายได้ : พ่อบ้านวันละ 300 บาท ได้รับเบี้ยยังชีพคนพิการ 800 บาท
- ลักษณะที่อยู่อาศัย : บ้านชั้นเดียว พื้นที่ใช้สอย 42 ตารางเมตร โครงสร้างเป็นปูน หลังคาเป็นสังกะสี ไม่ยกพื้น
- อุปสรรคเกี่ยวกับที่อยู่อาศัย : ไม่เคยเกิดอุบัติเหตุภายในที่อยู่อาศัย
- ปัญหาของที่อยู่อาศัย : สภาพตัวบ้านและโครงสร้าง ยังค่อนข้างแข็งแรง แต่หลังคาสังกะสีเก่าและผุพัง เวลาฝนตกหนัก ฝนสาดเข้ามาในตัวบ้าน

ภาพที่ 4-17 แสดงสภาพบ้านกรณีศึกษาที่ 9 ก่อนปรับปรุง

ภาพที่ 4-18 แสดงสภาพบ้านกรณีศึกษาที่ 9 หลังปรับปรุง

กรณีศึกษาที่ 10 บ้านคนพิการทางจิตใจหรือพฤติกรรม อายุ 72 ปี

ข้อมูลทั่วไป

- ความพิการ : พิการทางการจิตใจหรือพฤติกรรม
- ระดับความพิการ : ระดับ 4
- ลักษณะสุขภาพโดยรวม : แข็งแรงมาก สามารถช่วยเหลือตัวเองได้
- อาศัยอยู่กับ : ลูกหลาน
- กรรมสิทธิ์บ้าน : บ้านของตนเอง
- อาชีพ / รายได้ : ได้รับเบี้ยยังชีพคนพิการ 800 บาท และเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ 600 บาท
- ลักษณะที่อยู่อาศัย : บ้านสองชั้น พื้นที่ 50 ตารางวา โครงสร้างไม้ สภาพบ้านทรุดโทรม เล็กน้อย ห้องน้ำแยกออกจากตัวบ้าน ผนังและหลังคาเป็นสังกะสี
- อุปสรรคเกี่ยวกับที่อยู่อาศัย : เกิดอุบัติเหตุภายในที่อยู่อาศัยเป็นประจำ โดยปีที่ผ่านมาหกล้ม ประมาณ 2 ครั้งบริเวณในบ้าน ตกบันได 1 ครั้ง เนื่องจากพื้นเปียก
- ปัญหาของที่อยู่อาศัย : พื้นห้องน้ำลื่น และทางเดินขรุขระ

ภาพที่ 4-19 แสดงสภาพบ้านกรณีศึกษาที่ 10 ก่อนปรับปรุง

ภาพที่ 4-20 แสดงสภาพบ้านกรณีศึกษาที่ 10 หลังปรับปรุง

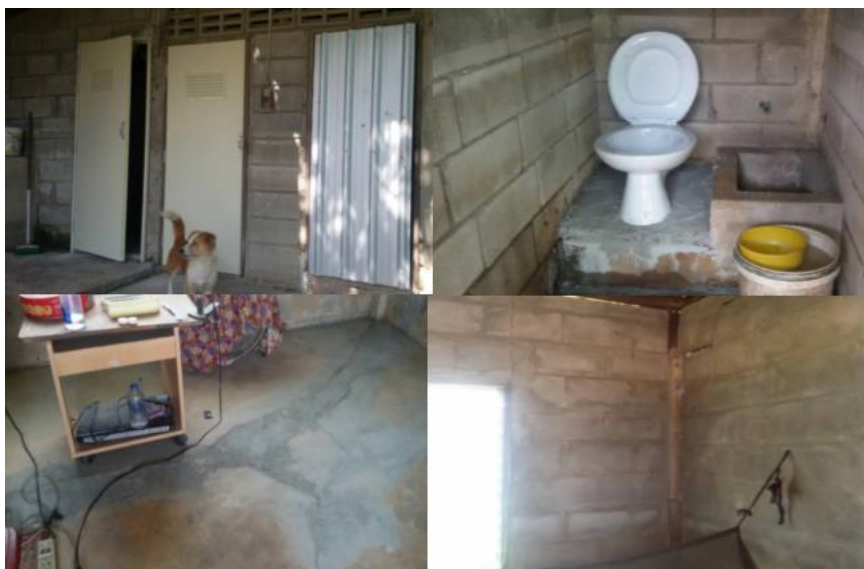
กรณีศึกษาที่ 11 บ้านคนพิการทางการได้ยินและการเห็น อายุ 78 ปี

ข้อมูลทั่วไป

- ความพิการ : พิการทางการได้ยินและการเห็น
- ระดับความพิการ : ระดับ 1 และ 2
- ลักษณะสุขภาพโดยรวม : แข็งแรงมาก ช่วยเหลือตัวเองได้ ตาเริ่มพร่ามัว เป็นโรคเบาหวาน และ
ความดันโลหิตสูง
- อาศัยอยู่กับ : ลูกหลาน
- กรรมสิทธิ์บ้าน : นายจ้างให้อยู่อาศัยโดยไม่คิดค่าใช้จ่าย
- อาชีพ / รายได้ : ได้รับเบี้ยยังชีพคนพิการ 800 บาท และเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ 600 บาท
- กิจวัตรประจำวัน : นั่งเล่น เดินออกกำลังกาย ดูโทรทัศน์ กิจกรรมส่วนใหญ่อยู่ภายในบ้าน
- ลักษณะที่อยู่อาศัย : ห้องแถว พื้นที่ใช้สอย 30 ตารางวา โครงสร้างเป็นปูน ไม่ยกพื้น สภาพ
ทรุดโทรม แตกร้าว
- อุปสรรคเกี่ยวกับที่อยู่อาศัย : เกิดอุบัติเหตุภายในที่อยู่อาศัย ประมาณ 3 ครั้งจากการล้มบริเวณทาง
เดินเข้าบ้าน เนื่องจากพื้นต่างระดับ
- ปัญหาของที่อยู่อาศัย : ทางเดินภายในกว้างขวาง แต่พื้นผิวต่างระดับ ไม่เรียบ , ห้องน้ำอยู่แยก
ออก มาจากตัวบ้าน ไม่มีราวจับ เป็นสุขภัณฑ์นั่งยอง

ภาพที่ 4-21 แสดงสภาพบ้านกรณีศึกษาที่ 11 ก่อนปรับปรุง

ภาพที่ 4-22 แสดงสภาพบ้านกรณีศึกษาที่ 11 หลังปรับปรุง

กรณีศึกษาที่ 12 บ้านคนพิการทางการได้ยินและเคลื่อนไหว อายุ 79 ปี

ข้อมูลทั่วไป

- ความพิการ : พิการทางการได้ยิน
- ระดับความพิการ : ระดับ 2 และ 3
- ลักษณะสุขภาพโดยรวม : ไม่ค่อยแข็งแรง ต้องการการดูแลบ้าง เป็นโรคเบาหวาน และความดันโลหิตสูง สำหรับการสื่อสารต้องอาศัยเครื่องช่วยฟัง
- อาศัยอยู่กับ : ลูกหลาน
- กรรมสิทธิ์บ้าน : บ้านของตนเอง
- อาชีพ / รายได้ : ได้รับเบี้ยยังชีพคนพิการ 800 บาท และเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ 600 บาท
- ลักษณะที่อยู่อาศัย : บ้านชั้นเดียว โครงสร้างเป็นไม้ หลังคาสังกะสี สภาพทรุดโทรม ฝุ่นผงมาก
- อุปสรรคเกี่ยวกับที่อยู่อาศัย : เกิดอุบัติเหตุภายในที่อยู่อาศัยเป็นประจำ โดยปีที่ผ่านมาหกล้มประมาณ 3 ครั้งในบริเวณห้องน้ำ 5 ครั้งบริเวณชานบ้าน และตกบันไดประมาณ 5 ครั้ง เนื่องจากแขนขาอ่อนแรง และพื้นผิวทางเดินมีลักษณะขรุขระไม่เรียบ
- ปัญหาของที่อยู่อาศัย : พื้นบ้านทั้งบ้านผุพัง

ภาพที่ 4-23 แสดงสภาพบ้านกรณีศึกษาที่ 12 ก่อนปรับปรุง

ภาพที่ 4-24 แสดงสภาพบ้านกรณีศึกษาที่ 12 หลังปรับปรุง

กรณีศึกษาที่ 13 บ้านคนพิการทางการได้ยินและเคลื่อนไหว อายุ 39 ปี

ข้อมูลทั่วไป

- ความพิการ : พิการทางการได้ยินและเคลื่อนไหว
 ระดับความพิการ : ระดับ 2 และ 3
 ลักษณะสุขภาพโดยรวม : ไม่ค่อยแข็งแรง ต้องการการดูแล
 อาศัยอยู่กับ : ภรรยา
 กรรมสิทธิ์บ้าน : บ้านของตนเอง
 อาชีพ / รายได้ : ได้รับเบี้ยยังชีพคนพิการ 800 บาท
 ลักษณะที่อยู่อาศัย : ทาวน์เฮ้าส์ โครงสร้างเป็นปูน สภาพบ้านโดยรวมถือว่าอยู่ในเกณฑ์ดี
 อุปสรรคเกี่ยวกับที่อยู่อาศัย : เกิดอุบัติเหตุภายในที่อยู่อาศัย หกล้ม 2 ครั้งในบริเวณห้องน้ำ
 เนื่องจากพื้นผิวลื่น และไม่มีราวจับ
 ปัญหาของที่อยู่อาศัย : พื้นห้องน้ำลื่น ข้ำรุค

ภาพที่ 4-25 แสดงสภาพบ้านกรณีศึกษาที่ 13 ก่อนปรับปรุง

ภาพที่ 4-26 แสดงสภาพบ้านกรณีศึกษาที่ 13 หลังปรับปรุง

กรณีศึกษาที่ 14 บ้านคนพิการทางการได้ยินและเคลื่อนไหว อายุ 53 ปี

ข้อมูลทั่วไป

- ความพิการ : พิการทางการได้ยินและเคลื่อนไหว
 ระดับความพิการ : ระดับ 2 และ 3
 ลักษณะสุขภาพโดยรวม : อ่อนแอ ต้องการคนดูแลตลอดเวลา เคลื่อนไหวโดยรถเข็น
 อาศัยอยู่กับ : ภรรยาและลูก
 กรรมสิทธิ์บ้าน : ญาติให้อยู่อาศัยโดยคิดค่าใช้จ่ายเดือนละ 80 บาท
 อาชีพ / รายได้ : ได้รับเบี้ยยังชีพคนพิการ 800 บาท
 ลักษณะที่อยู่อาศัย : บ้านเดี่ยว 30 ตารางวา ยกพื้น โครงสร้างไม้ หลังคาสังกะสี
 อุปสรรคเกี่ยวกับที่อยู่อาศัย : เกิดอุบัติเหตุภายในที่อยู่อาศัยเป็นประจำ โดยปีที่ผ่านมามากถึง 96 ครั้ง บริเวณชานบ้าน
 ปัญหาของที่อยู่อาศัย : ตกชานบ้านเวลานอนกลางวันเป็นประจำ

ภาพที่ 4-27 แสดงสภาพบ้านกรณีศึกษาที่ 14 ก่อนปรับปรุง

ภาพที่ 4-28 แสดงสภาพบ้านกรณีศึกษาที่ 14 หลังปรับปรุง

กรณีศึกษาที่ 15 บ้านคนพิการซ้ำซ้อน อายุ 20 ปี

ข้อมูลทั่วไป

- ความพิการ : พิการประเภท 1,2,3,4,5
 ระดับความพิการ : ซ้ำซ้อน
 ลักษณะสุขภาพโดยรวม : อ่อนแอ ต้องการคนดูแลตลอดเวลา
 อาศัยอยู่กับ : บิดามารดา
 กรรมสิทธิ์บ้าน : บิดาให้อยู่อาศัยโดยไม่คิดค่าใช้จ่าย
 อาชีพ / รายได้ : ได้รับเบี้ยยังชีพคนพิการ 800 บาท
 กิจกรรมประจำวัน : นั่งเล่น นอนกลางวัน
 ลักษณะที่อยู่อาศัย : บ้านชั้นเดียว พื้นที่ใช้สอย 60 ตารางเมตร โครงสร้างเป็นไม้และปูน หลังคาเป็นสังกะสี ไม่ยกพื้น
 อุปสรรคเกี่ยวกับที่อยู่อาศัย : ไม่เคยเกิดอุบัติเหตุภายในที่อยู่อาศัย
 ปัญหาของที่อยู่อาศัย : ห้องน้ำอยู่ภายนอกตัวบ้าน เป็นผนังสังกะสี ไม่มีหลังคา สภาพผุพัง ทรุดโทรม

ภาพที่ 4-29 แสดงสภาพบ้านกรณีศึกษาที่ 15 ก่อนปรับปรุง

ภาพที่ 4-30 แสดงสภาพบ้านกรณีศึกษาที่ 15 หลังปรับปรุง

บทที่ 5 ผลการวิจัย

การศึกษาเรื่องสภาพการอยู่อาศัยของคนพิการหลังการปรับปรุงบ้านในโครงการปรับสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ผลการวิจัยสามารถนำเสนอตามวัตถุประสงค์ดังนี้

วัตถุประสงค์	การสรุปผลข้อมูล
ศึกษาสภาพการอยู่อาศัยของคนพิการหลังจากการดำเนินการปรับปรุงที่อยู่อาศัยใน “ โครงการปรับสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยเฉลิมพระเกียรติ ฯ ”	- เพศ อายุ อาชีพ รายได้ - สภาพที่อยู่อาศัยที่ได้รับการปรับปรุง - คุณภาพชีวิตและความปลอดภัยหลังปรับปรุงบ้าน
เสนอแนะแนวทางการพัฒนา “ โครงการปรับสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยของคนพิการเฉลิมพระเกียรติ ฯ ” ให้มีความเหมาะสมต่อคนพิการ	- ปัญหาหลังการปรับสภาพบ้านในโครงการฯ - แนวทางการพัฒนาโครงการฯ

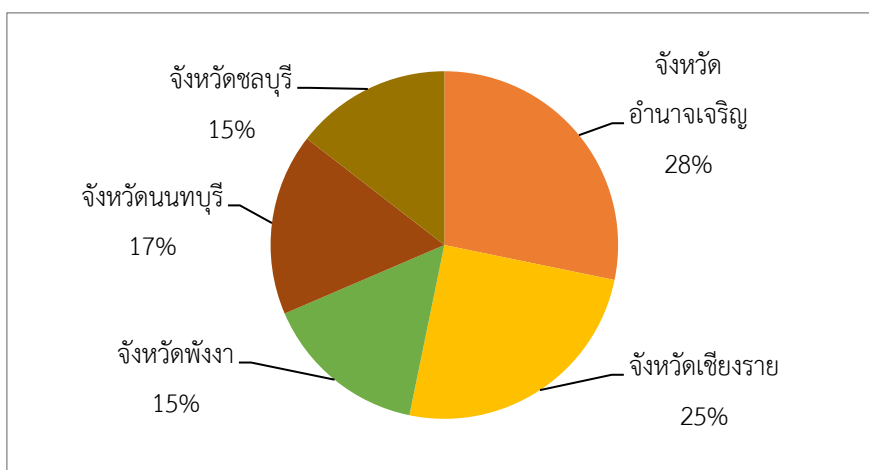
ระยะที่ 1

จากการเก็บรวบรวมข้อมูลของคนพิการใน 5 จังหวัดในแต่ละภูมิภาค โดยเลือกจากจังหวัดที่มีการปรับสภาพบ้านได้มากกว่าจำนวนที่กำหนดไว้ โดยงบประมาณที่ได้รับจากโครงการฯ จำนวนหลังละ 20,000 บาท โดยคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างคือคนพิการจำนวน 133 คน โดยมีผลการวิเคราะห์ดังนี้

5.1 สรุปผลด้านเศรษฐกิจ สังคมและสภาพการอยู่อาศัยของคนพิการระยะที่ 1

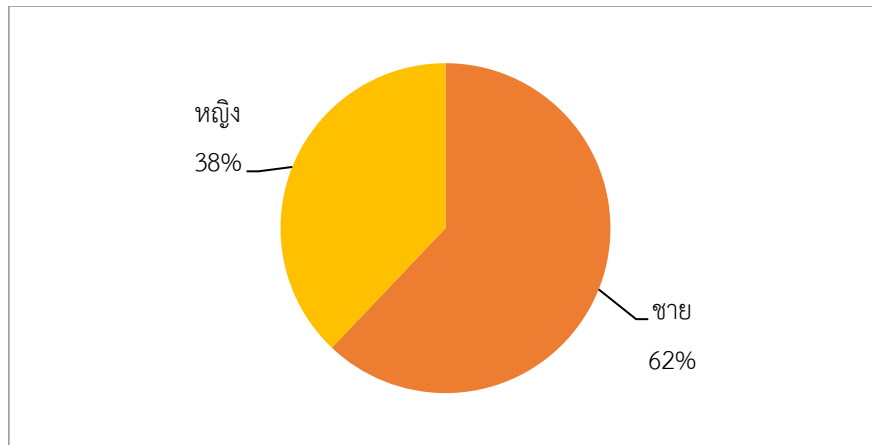
5.1.1 สรุปข้อมูลทั่วไปของคนพิการ

ผลการศึกษาและเก็บข้อมูลในส่วนของคนพิการ โดยเบื้องต้นผู้วิจัยได้ดำเนินการลงเก็บข้อมูล 5 จังหวัด รวมทั้งสิ้น 133 คน ในขณะที่เก็บข้อมูลพบว่ามีคนพิการจำนวน 9 คน เสียชีวิตระหว่างและหลังการปรับปรุงบ้าน โดยข้อมูลของคนพิการเบื้องต้นมีรายละเอียดดังนี้

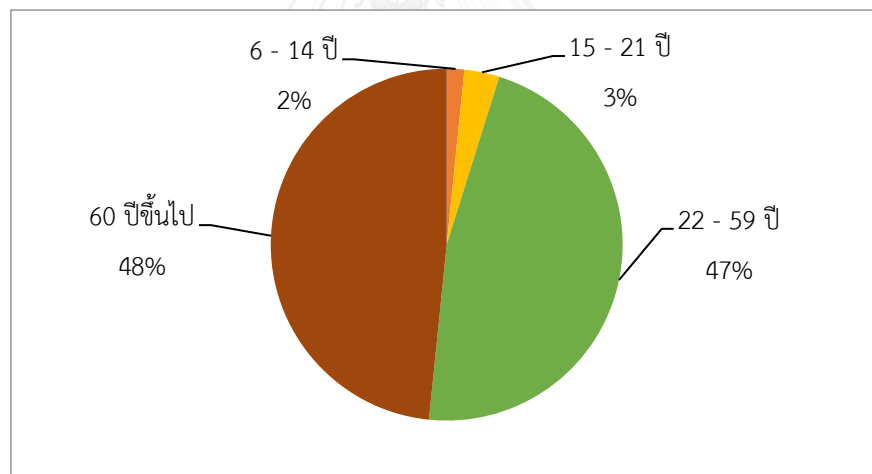
แผนภูมิที่ 5- 1 แสดงจังหวัดของกลุ่มตัวอย่าง
ที่มา : ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม

กลุ่มตัวอย่างเป็นคนพิการที่ได้รับการปรับสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยจากจังหวัดอานาจเจริญมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 28 รองลงมาคือจังหวัดเชียงราย ร้อยละ 25 จากภาพรวมของกลุ่มตัวอย่าง 133 คน ขณะเก็บข้อมูลพบว่ามีผู้เสียชีวิต 9 คน โดยจังหวัดอานาจเจริญ เสียชีวิต 1 คน จังหวัดเชียงราย เสียชีวิต 7 คน จังหวัดนครพนม เสียชีวิต 1 คน ดังนั้นกลุ่มตัวอย่างที่เก็บข้อมูลจริง คือ 124 คน

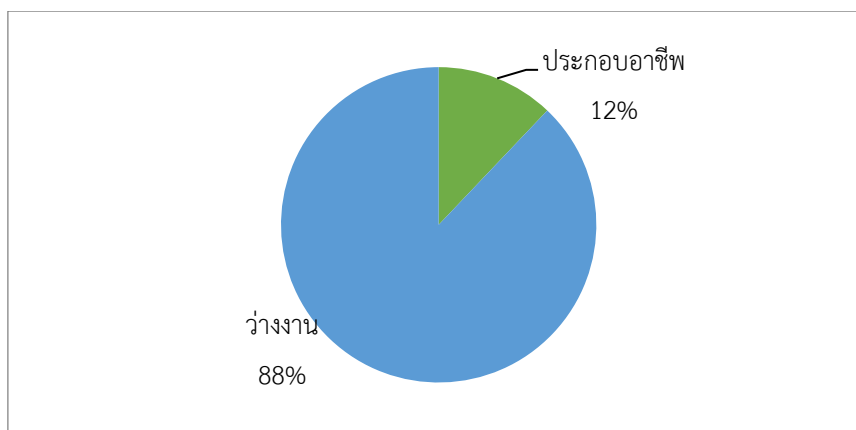
แผนภูมิที่ 5- 2 แสดงเพศของกลุ่มตัวอย่าง
ที่มา : ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม

กลุ่มตัวอย่างส่วนมากเป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 62 หรือ 77 คน เพศหญิงคิดเป็นร้อยละ 38 หรือ 47 คน

แผนภูมิที่ 5- 3 แสดงช่วงอายุของกลุ่มตัวอย่าง
ที่มา : ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม

กลุ่มตัวอย่างส่วนมากมีอายุมากกว่า 60ปี จำนวน 60 คน คิดเป็นร้อยละ 48 รองลงมามีอายุระหว่าง 22-59 ปี จำนวน 58 คน คิดเป็นร้อยละ 48 โดยกลุ่มตัวอย่างในภาคเหนืออยู่ในช่วง 60 ปีขึ้นไปมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 35 และภาคตะวันออกเฉียงเหนืออยู่ในช่วงอายุ 22- 59 ปี มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 57 โดยกลุ่มตัวอย่างมีอายุเฉลี่ยที่ 38 ปี

แผนภูมิที่ 5- 4 แสดงการประกอบอาชีพของกลุ่มตัวอย่าง

ที่มา : ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม

กลุ่มตัวอย่างส่วนมากไม่ได้ประกอบอาชีพ คิดเป็นร้อยละ 88 โดยคนพิการมีรายได้จากเบี้ยยังชีพคนพิการ 800 บาทและสำหรับคนพิการอายุมากกว่า 60 ปีจะได้รับเบี้ยยังชีพสำหรับผู้สูงอายุ 600 บาท ส่วนร้อยละ 12 ที่ประกอบอาชีพ โดยมากประกอบอาชีพรับจ้างรายวันทั่วไป รายได้วันละเฉลี่ย 200 – 300 บาท

ตารางที่ 5- 1 แสดงประเภทความพิการของกลุ่มตัวอย่าง

	นนทบุรี	เชียงใหม่	พังงา	อำนาจเจริญ	ชลบุรี	รวม
ทางด้านร่างกายหรือการเคลื่อนไหว	12	24	12	14	14	76
ทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย	1	1	2	8	1	13
ทางการเห็น	1	2	1	1	1	6
ทางจิตใจหรือพฤติกรรม	2	0	0	4	0	6
ทางสติปัญญา	1	4	4	4	1	14
ซ้ำซ้อน	4	0	0	4	1	9
รวม	21	31	19	35	18	124

ที่มา : ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม

จากตารางที่ 5-1 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ร้อยละ 61.29 มีความพิการทางร่างกาย หรือการเคลื่อนไหว จำนวน 76 คน รองลงมา มีความพิการทางสติปัญญา จำนวน 14 คน ร้อยละ 11.29 พิการทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 10.48 ถัดมา พิการซ้ำซ้อนจำนวน 9

คน คิดเป็นร้อยละ 7.25 และมีความพิการทางการเห็นเท่ากับจิตใจหรือ พฤติกรรม จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 4.83

5.1.2 สรุปข้อมูลด้านการปรับปรุงที่อยู่อาศัย

ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลการปรับปรุงบ้านของกลุ่มตัวอย่าง โดยนำเสนอข้อมูลเป็นจำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง ดังต่อไปนี้

1. ส่วนที่ได้รับการปรับปรุงสภาพที่อยู่อาศัยจำแนกตามประเภทความพิการ

1.1 พิกัดทางการเคลื่อนไหวหรือร่างกาย

ตารางที่ 5- 2 แสดงส่วนที่ได้รับการปรับปรุงสภาพที่อยู่อาศัยของคนพิการทางการเคลื่อนไหวหรือร่างกาย (ตอบได้มากกว่า1ข้อ)

พื้นที่	องค์ประกอบของแต่ละพื้นที่ (ร้อยละ)							รวม
	พื้น	ผนัง	หลังคา	ประตู	หน้าต่าง	ราวจับ	อื่น ๆ	
ห้องนอน	6.08	4.05	8.78	3.38	2.70	0.00	2.38	27.38
ห้องน้ำ/ห้องสุขา	3.38	2.70	4.05	3.38	0.00	2.70	3.38	19.59
ห้องครัว	5.59	4.05	7.69	3.38	2.70	0.00	1.40	24.82
ห้องรับแขก/ ห้องนั่งเล่น	0.70	1.40	4.20	0.00	0.70	0.00	0.70	7.69
ระเบียงบ้าน	0.70	0.70	1.40	0.00	0.00	0.00	0.00	2.80
ชานบ้าน	2.80	0.70	1.40	0.70	0.70	0.00	0.00	6.29
อื่น ๆ	2.80	0.70	1.40	0.00	0.00	2.10	4.43	11.42
รวม	22.05	14.31	28.92	10.83	6.80	4.80	12.29	100.00

ที่มา : ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม

คนพิการทางการเคลื่อนไหวหรือร่างกาย ได้รับการปรับปรุงในส่วนของห้องนอนมากที่สุดเป็นอันดับ 1 ร้อยละ 27.38 อันดับ 2 คือห้องครัว ร้อยละ 24.82 และอันดับ 3 คือ ห้องน้ำ ร้อยละ 19.59 ส่วนที่ได้รับการปรับปรุงมากที่สุดคือหลังคา ร้อยละ 28.92 อันดับ 2 คือพื้น ร้อยละ 22.05 อันดับ 3 คือผนัง ร้อยละ 14.31

1.2 พิการทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย

ตารางที่ 5- 3 แสดงส่วนที่ได้รับการปรับสภาพที่อยู่อาศัยของคนพิการทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย (ตอบได้มากกว่า1ข้อ)

พื้นที่	องค์ประกอบของแต่ละพื้นที่ (ร้อยละ)							รวม
	พื้น	ผนัง	หลังคา	ประตู	หน้าต่าง	ราวจับ	อื่น ๆ	
ห้องนอน	2.04	6.12	10.20	2.04	2.04	0.00	0.00	22.45
ห้องน้ำ/ห้องสุขา	10.20	8.16	8.16	8.16	0.00	4.08	3.21	41.99
ห้องครัว	2.04	2.04	4.08	2.04	2.04	0.00	1.40	13.64
ห้องรับแขก/ ห้องนั่งเล่น	2.04	2.04	4.08	0.00	0.00	0.00	2.04	10.20
ระเบียงบ้าน	2.04	2.04	2.04	0.00	0.00	0.00	0.00	6.12
ชานบ้าน	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
อื่น ๆ	2.80	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	2.80	5.59
รวม	21.16	20.41	28.57	12.24	4.08	4.08	9.45	100.00

ที่มา : ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม

คนพิการทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย ได้รับการปรับปรุงในส่วนของห้องน้ำมากที่สุดเป็นอันดับ 1 ร้อยละ 41.99 อันดับ 2 คือห้องนอน ร้อยละ 22.45 และอันดับ 3 คือ ห้องครัว ร้อยละ 13.64 ส่วนที่ได้รับการปรับปรุงมากที่สุดคือหลังคา ร้อยละ 28.57 อันดับ 2 คือพื้น ร้อยละ 21.16 อันดับ 3 คือผนัง ร้อยละ 20.41

1.3 พิการทางเห็น

ตารางที่ 5- 4 แสดงส่วนที่ได้รับการปรับสภาพที่อยู่อาศัยของคนพิการทางการเห็น (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

พื้นที่	องค์ประกอบของแต่ละพื้นที่ (ร้อยละ)							รวม
	พื้น	ผนัง	หลังคา	ประตู	หน้าต่าง	ราวจับ	อื่น ๆ	
ห้องนอน	12.50	6.25	18.75	6.25	6.25	0.00	6.25	56.25
ห้องน้ำ/ห้องสุขา	6.25	0.00	0.00	0.00	0.00	6.25	0.00	12.50
ห้องครัว	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
ห้องรับแขก/ ห้องนั่งเล่น	0.00	0.00	6.25	0.00	0.00	0.00	6.25	12.50
ระเบียงบ้าน	0.00	0.00	6.25	0.00	0.00	6.25	6.25	18.75
ชานบ้าน	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
อื่น ๆ	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
รวม	18.75	6.25	31.25	6.25	6.25	12.50	18.75	100.00

ที่มา : ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม

คนพิการทางการเห็น ได้รับการปรับปรุงในส่วนของห้องนอนมากที่สุดเป็นอันดับ 1 ร้อยละ 56.25 อันดับ 2 คือระเบียงบ้าน ร้อยละ 18.75 และอันดับ 3 คือ ห้องน้ำและห้องรับแขก ร้อยละ 12.50

ส่วนที่ได้รับการปรับปรุงมากที่สุดคือหลังคา ร้อยละ 31.25 อันดับ 2 คือพื้น ร้อยละ 18.75 อันดับ 3 คือราวจับ ร้อยละ 12.50

1.4 พิการทางจิตใจหรือพฤติกรรม

ตารางที่ 5- 5 แสดงส่วนที่ได้รับการปรับสภาพที่อยู่อาศัยของคนพิการทางการเห็น (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

พื้นที่	องค์ประกอบของแต่ละพื้นที่ (ร้อยละ)							รวม
	พื้น	ผนัง	หลังคา	ประตู	หน้าต่าง	ราวจับ	อื่น ๆ	
ห้องนอน	20.00	10.00	20.00	30.00	10.00	0.00	0.00	90.00
ห้องน้ำ/ห้อง สุขา	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
ห้องครัว	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
ห้องรับแขก/ ห้องนั่งเล่น	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
ระเบียงบ้าน	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
ชานบ้าน	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
อื่น ๆ	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	10.00	10.00
รวม	20.00	10.00	20.00	30.00	10.00	0.00	10.00	100.00

ที่มา : ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม

คนพิการทางจิตใจหรือพฤติกรรม ได้รับการปรับปรุงในส่วนของห้องนอนมากที่สุดเป็นอันดับ 1 ร้อยละ 90.00 อันดับ 2 คืออื่น ๆ เช่น ไฟฟ้า ประปา ระบบภายนอก ร้อยละ 10.00

ส่วนที่ได้รับการปรับปรุงมากที่สุดคือประตู ร้อยละ 30.00 อันดับ 2 คือพื้นและหลังคาเท่ากัน ร้อยละ 20.00 อันดับ 3 คือผนังและหน้าต่างเท่ากัน ร้อยละ 10.00

1.5 พิการทางสติปัญญา

ตารางที่ 5- 6 แสดงส่วนที่ได้รับการปรับสภาพที่อยู่อาศัยของคนพิการทางสติปัญญา (ตอบได้มากกว่า 1ข้อ)

พื้นที่	องค์ประกอบของแต่ละพื้นที่ (ร้อยละ)							รวม
	พื้น	ผนัง	หลังคา	ประตู	หน้าต่าง	ราว จับ	อื่น ๆ	
ห้องนอน	6.67	10.00	6.67	6.67	10.00	0.00	3.33	43.33
ห้องน้ำ/ห้อง สุขา	0.00	6.67	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	6.67
ห้องครัว	10.00	6.67	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	16.67
ห้องรับแขก/ ห้องนั่งเล่น	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
ระเบียงบ้าน	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
ชานบ้าน	6.67	0.00	3.33	0.00	0.00	0.00	0.00	10.00
อื่น ๆ	6.67	0.00	3.33	3.33	0.00	0.00	10.00	23.33
รวม	30.00	23.33	13.33	10.00	10.00	0.00	13.33	100.00

ที่มา : ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม

คนพิการทางสติปัญญา ได้รับการปรับปรุงในส่วนของห้องนอนมากที่สุดเป็นอันดับ 1 ร้อยละ 43.33 อันดับ 2 คืออื่น ๆ ร้อยละ 23.33 และอันดับ 3 คือ ห้องครัว ร้อยละ 16.67

ส่วนที่ได้รับการปรับปรุงมากที่สุดคือพื้น ร้อยละ 30.00 อันดับ 2 คือผนัง ร้อยละ 23.33 อันดับ 3 คือหลังคา ร้อยละ 13.33

2. งบประมาณที่ใช้ในการปรับปรุง

2.1 งบประมาณที่ได้รับจาก พก.

ตารางที่ 5- 7 แสดงการงบประมาณที่ได้รับจากพก.ในการปรับปรุงบ้านคนพิการ

งบประมาณที่ได้รับจาก พก.	จำนวน (คน)	ร้อยละ
น้อยกว่าเท่ากับ 5,000 บาท	25	20.2
5,001 - 10,000 บาท	32	25.8
10,001 - 15,000 บาท	20	16.1
15,001 - 20,000 บาท	46	37.1
มากกว่าหรือเท่ากับ 20,001 บาท	1	0.8
รวม	124	100.00

ที่มา : ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ได้รับงบประมาณที่ใช้ในการปรับปรุงจาก พก. ประมาณ 15,001 – 20,000 บาท จำนวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 37.1 เฉลี่ยรวม 17,019.17 บาทต่อหลัง รองลงมา มีงบประมาณที่ใช้ในการปรับปรุงจาก พก. ประมาณ 5,001 – 10,000 บาท จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 25.8 มีงบประมาณที่ใช้ในการปรับปรุงจาก พก. น้อยกว่าเท่ากับ 5,000 บาท จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 20.2 มีงบประมาณที่ใช้ในการปรับปรุงจาก พก. ประมาณ 10,001 – 15,000 บาท จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 16.1 และมีงบประมาณที่ใช้ในการปรับปรุงจาก พก. มากกว่าหรือเท่ากับ 20,001 บาทจำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.8 โดยกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่ได้ใช้งบสมทบเพิ่มในการปรับปรุงจำนวน 89 คนคิดเป็นร้อยละ 71.8 คนพิการส่วนที่เหลือใช้งบเพิ่มเติมจากเงินส่วนตัวของตนเอง เจ้าของบ้านและญาติพี่น้อง เงินสทบจากหน่วยงานราชการ เงินสทบจากผู้ใหญ่บ้าน และนายกองค์การบริหารส่วนตำบล

ระยะที่ 2

จากการเก็บรวบรวมข้อมูลของคนพิการใน 5 จังหวัดในแต่ละภูมิภาคในระยะที่ 1 ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาเพิ่มเติมโดยคัดเลือกคนพิการ 15 คน จากระยะที่ 1 โดยเลือกจากจังหวัดนนทบุรีและชลบุรี โดยมีผลการวิเคราะห์ดังนี้

5.2 สรุปผลด้านสภาพการอยู่อาศัยของคนพิการระยะที่ 2

5.2.1 สรุปข้อมูลทั่วไปของคนพิการ

ตารางที่ 5- 8 แสดงข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างระยะที่ 2

	คนพิการ	อายุ	เพศ	อาชีพ	รายได้	ประเภทความพิการ
1	กรณีศึกษาที่ 1	48	หญิง	-	800 บาท	การเคลื่อนไหว
2	กรณีศึกษาที่ 2	44	ชาย	รับจ้างทั่วไป	3,800 บาท	การเคลื่อนไหว
3	กรณีศึกษาที่ 3	48	ชาย	-	800 บาท	การเคลื่อนไหว
4	กรณีศึกษาที่ 4	60	ชาย	-	800 บาท	การเคลื่อนไหว
5	กรณีศึกษาที่ 5	76	ชาย	-	1,400 บาท	การเคลื่อนไหว
6	กรณีศึกษาที่ 6	63	ชาย	-	1,400 บาท	การเคลื่อนไหว
7	กรณีศึกษาที่ 7	45	ชาย	ทำไร่	1,600 บาท	การเคลื่อนไหว
8	กรณีศึกษาที่ 8	39	หญิง	-	800 บาท	การเห็น
9	กรณีศึกษาที่ 9	26	ชาย	พ่อบ้าน	9,800 บาท	การเรียนรู้
10	กรณีศึกษาที่ 10	72	หญิง	-	1,400 บาท	จิตใจ
11	กรณีศึกษาที่ 11	78	หญิง	-	1,400 บาท	ได้ยินและเห็น
12	กรณีศึกษาที่ 12	79	ชาย	-	1,400 บาท	ได้ยินและเคลื่อนไหว
13	กรณีศึกษาที่ 13	39	ชาย	-	800 บาท	ได้ยินและเคลื่อนไหว
14	กรณีศึกษาที่ 14	53	ชาย	-	800 บาท	ได้ยินและเคลื่อนไหว
15	กรณีศึกษาที่ 15	20	ชาย	-	800 บาท	ซ้ำซ้อน

ที่มา : ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม

จากกลุ่มตัวอย่างระยะที่ 2 พบว่าคนพิการ 15 คน โดยมากเป็นเพศชาย 11 คน คิดเป็น ร้อยละ 73.33 ด้านอายุคนพิการ 6 คนเป็นผู้สูงอายุ อายุมากกว่า 60 ปี คิดเป็นร้อยละ 40 คนพิการส่วนมากร้อยละ 80 ว่างานไม่ได้ประกอบอาชีพ

5.2.2 สรุปข้อมูลด้านการปรับปรุงที่อยู่อาศัย

กรณีศึกษาที่ 1 บ้านคนพิการทางการเคลื่อนไหว

ตารางที่ 5- 9 แสดงสรุปข้อมูลของกรณีศึกษาที่ 1

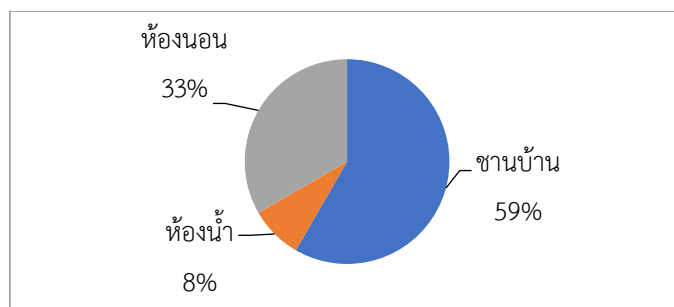
ประเภทความพิการ	พื้นที่ที่ใช้งานบ่อย	พื้นที่ที่เกิดปัญหา	รายการปรับปรุง
พิการทางการเคลื่อนไหว	ชานบ้าน , ห้องนอน , ห้องน้ำ	ห้องน้ำ พื้นผิวลื่น ไม่มี ราวจับ	ติดตั้งแผ่นกันลื่นใน ห้องน้ำ, ติดตั้งราวจับพยุง ตัว รวม 10,000 บาท

ที่มา : ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม

ตารางที่ 5- 10 แสดงสรุปข้อมูลกิจวัตรประจำวันของกรณีศึกษาที่ 1

ช่วงเวลา	กิจวัตรประจำวัน	พื้นที่ใช้สอย
6.00 - 7.00 น.	นอนพักผ่อน	ห้องนอน
7.00 - 8.00 น.	อาบน้ำ ล้างหน้า แปรงฟัน	ห้องน้ำ
8.00 - 9.00 น.	ทานอาหาร	ชานบ้าน
9.00 - 12.00 น.	ทำงานบ้าน	ชานบ้าน
12.00 - 13.00 น.	ทานอาหาร	ชานบ้าน
13.00 - 16.00 น.	ทำงานบ้าน , ดูแลหลาน	ชานบ้าน
17.00 - 18.00 น.		
18.00 - 19.00 น.		
19.00 - 20.00 น.	ทานอาหาร	ชานบ้าน
20.00 - 21.00 น.	อาบน้ำ	ห้องน้ำ
21.00 - 22.00 น.	ดูโทรทัศน์	ชานบ้าน
22.00 - 23.00 น.		
23.00 - 6.00 น.	นอนพักผ่อน	ห้องนอน

ที่มา : ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม

แผนภูมิที่ 5- 5 แสดงสัดส่วนการใช้พื้นที่สำหรับการทำกิจกรรมประจำวันของกรณีศึกษาที่ 1

ที่มา : ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม

กรณีศึกษาที่ 2 บ้านคนพิการทางการเคลื่อนไหว

ตารางที่ 5- 11 แสดงสรุปข้อมูลของกรณีศึกษาที่ 2

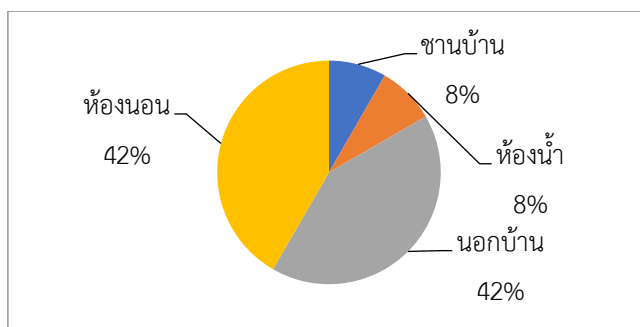
ประเภทความพิการ	พื้นที่ที่ใช้งานบ่อย	พื้นที่ที่เกิดปัญหา	รายการปรับปรุง
พิการทางการเคลื่อนไหว	ห้องนอน , นอกบ้าน	หกล้มบริเวณในบ้าน ตกบันไดหน้าบ้าน	โครงสร้างบ้าน , ฝ้าผนังบ้าน รวม 15,000 บาท

ที่มา : ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม

ตารางที่ 5- 12 แสดงสรุปข้อมูลกิจกรรมประจำวันของกรณีศึกษาที่ 2

ช่วงเวลา	กิจกรรมประจำวัน	พื้นที่ใช้สอย
6.00 - 7.00 น.	อาบน้ำ ล้างหน้าแปรงฟัน	ห้องน้ำ
7.00 - 8.00 น.	ทานอาหาร	ชานบ้าน
8.00 - 9.00 น.	ทำงาน	นอกบ้าน
9.00 - 12.00 น.		
12.00 - 13.00 น.		
13.00 - 16.00 น.		
17.00 - 18.00 น.		
18.00 - 19.00 น.	ทานอาหาร	ชานบ้าน
19.00 - 20.00 น.	อาบน้ำ	ห้องน้ำ
21.00 - 22.00 น.	นอนพักผ่อน	ห้องนอน
22.00 - 23.00 น.		
23.00 - 6.00 น.		

ที่มา : ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม

แผนภูมิที่ 5- 6 แสดงสัดส่วนการใช้พื้นที่สำหรับการทำกิจกรรมประจำวันของกรณีศึกษาที่ 2
ที่มา : ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม

กรณีศึกษาที่ 3 บ้านคนพิการทางการเคลื่อนไหว

ตารางที่ 5- 13 แสดงสรุปข้อมูลของกรณีศึกษาที่ 3

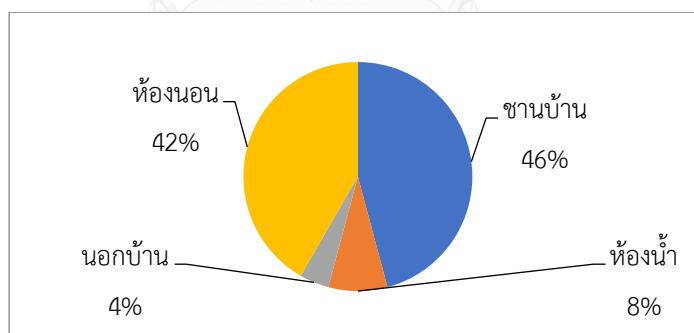
ประเภทความพิการ	พื้นที่ที่ใช้งานบ่อย	พื้นที่ที่เกิดปัญหา	รายการปรับปรุง
พิการทางการเคลื่อนไหว	ชานบ้าน , ห้องนอน	ทางเข้าบ้านขรุขระ ไม่เรียบ , สุขภัณฑ์ในห้องน้ำเป็นแบบนั่งยอง	ราวจับบันได , หลังคา , เปลี่ยนโถสุขภัณฑ์แบบนั่งราบ , ติดตั้งราวจับในห้องน้ำ รวม 17,000 บาท

ที่มา : ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม

ตารางที่ 5- 14 แสดงสรุปข้อมูลกิจวัตรประจำวันของกรณีศึกษาที่ 3

ช่วงเวลา	กิจวัตรประจำวัน	พื้นที่ใช้สอย
6.00 - 7.00 น.	นอนพักผ่อน	ห้องนอน
7.00 - 8.00 น.	อาบน้ำ ล้างหน้าแปรงฟัน	ห้องน้ำ
8.00 - 9.00 น.	ทานอาหาร	ชานบ้าน
9.00 - 12.00 น.	พักผ่อน , ดูโทรทัศน์	ชานบ้าน
12.00 - 13.00 น.	ทานอาหาร	ชานบ้าน
13.00 - 16.00 น.	นอนกลางวัน	ชานบ้าน
17.00 - 18.00 น.	เดินเล่น	นอกบ้าน
18.00 - 19.00 น.	ทานอาหาร	ชานบ้าน
19.00 - 20.00 น.	อาบน้ำ	ห้องน้ำ
20.00 - 21.00 น.	ดูโทรทัศน์	ชานบ้าน
21.00 - 22.00 น.	นอนพักผ่อน	ห้องนอน
22.00 - 23.00 น.		
23.00 - 6.00 น.		

ที่มา : ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม

แผนภูมิที่ 5- 7 แสดงสัดส่วนการใช้พื้นที่สำหรับการทำกิจวัตรประจำวันของกรณีศึกษาที่ 3

ที่มา : ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม

กรณีศึกษาที่ 4 บ้านคนพิการทางการเคลื่อนไหว

ตารางที่ 5- 15 แสดงสรุปข้อมูลของกรณีศึกษาที่ 4

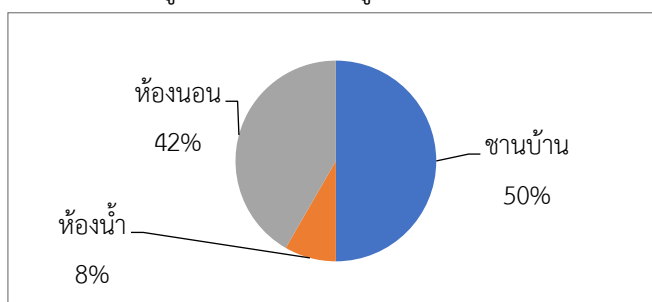
ประเภทความพิการ	พื้นที่ที่ใช้งานบ่อย	พื้นที่ที่เกิดปัญหา	รายการปรับปรุง
พิการทางการเคลื่อนไหว	ชานบ้าน , ห้องนอน , ห้องน้ำ	ชานบ้าน , ห้องน้ำ	ปูกระเบื้องยางในบ้าน , ติดตั้งราวจับพยุงตัว รวม 15,000 บาท

ที่มา : ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม

ตารางที่ 5- 16 แสดงสรุปข้อมูลกิจวัตรประจำวันของกรณีศึกษาที่ 4

ช่วงเวลา	กิจวัตรประจำวัน	พื้นที่ใช้สอย
6.00 - 7.00 น.	นอนพักผ่อน	ห้องนอน
7.00 - 8.00 น.		
8.00 - 9.00 น.	อาบน้ำ	ห้องน้ำ
9.00 - 12.00 น.	ทานอาหาร , ดูแลหลาน	ชานบ้าน
12.00 - 13.00 น.	ทานอาหาร	ชานบ้าน
13.00 - 16.00 น.	ดูแลหลาน	ชานบ้าน
17.00 - 18.00 น.	ทานอาหาร	ชานบ้าน
18.00 - 19.00 น.	ดูแลหลาน	ชานบ้าน
19.00 - 20.00 น.	อาบน้ำ	ห้องน้ำ
20.00 - 21.00 น.	ดูแลหลาน	ชานบ้าน
21.00 - 22.00 น.		
22.00 - 23.00 น.	นอนพักผ่อน	ห้องนอน
23.00 - 6.00 น.		

ที่มา : ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม

แผนภูมิที่ 5- 8 แสดงสัดส่วนการใช้พื้นที่สำหรับการทำกิจวัตรประจำวันของกรณีศึกษาที่ 4

ที่มา : ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม

กรณีศึกษาที่ 5 บ้านคนพิการทางการเคลื่อนไหว

ตารางที่ 5- 17 แสดงสรุปข้อมูลของกรณีศึกษาที่ 5

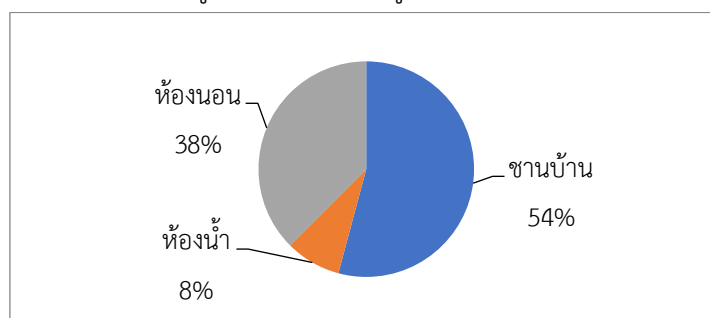
ประเภทความพิการ	พื้นที่ที่ใช้งานบ่อย	พื้นที่ที่เกิดปัญหา	รายการปรับปรุง
พิการทางการเคลื่อนไหว	ชานบ้าน , ห้องนอน , ห้องน้ำ	โครงสร้างบ้าน เก้าอี้รถโถม ผุพัง	ทำผนังบ้านและ หลังคาใหม่ ราคา 20,000 บาท

ที่มา : ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม

ตารางที่ 5- 18 แสดงสรุปข้อมูลกิจวัตรประจำวันของกรณีศึกษาที่ 5

ช่วงเวลา	กิจวัตรประจำวัน	พื้นที่ใช้สอย
5.00 - 6.00 น.	อาบน้ำ ล้างหน้าแปรงฟัน	ห้องน้ำ
6.00 - 9.00 น.	นั่งเล่น	ชานบ้าน
9.00 - 10.00 น.		
10.00 - 11.00 น.	ทานอาหาร	ชานบ้าน
11.00 - 13.00 น.	นั่งเล่น	ชานบ้าน
13.00 - 16.00 น.		
17.00 - 18.00 น.	อาบน้ำ	ห้องน้ำ
18.00 - 19.00 น.	ทานอาหาร	ชานบ้าน
19.00 - 20.00 น.	นั่งเล่น	ชานบ้าน
20.00 - 21.00 น.	นอนพักผ่อน	ห้องนอน
21.00 - 22.00 น.		
22.00 - 23.00 น.		
23.00 - 5.00 น.		

ที่มา : ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม

แผนภูมิที่ 5- 9 แสดงสัดส่วนการใช้พื้นที่สำหรับการทำกิจวัตรประจำวันของกรณีศึกษาที่ 5

ที่มา : ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม

กรณีศึกษาที่ 6 บ้านคนพิการทางการเคลื่อนไหว

ตารางที่ 5- 19 แสดงสรุปข้อมูลของกรณีศึกษาที่ 6

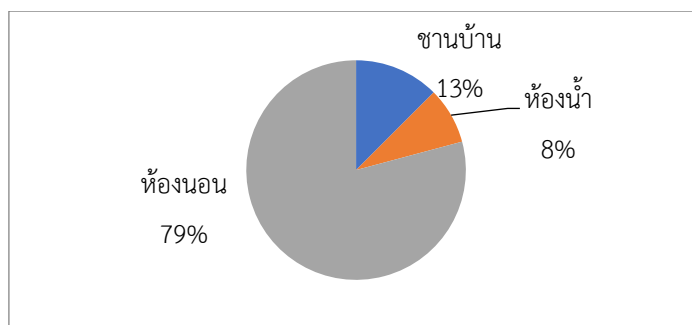
ประเภทความพิการ	พื้นที่ที่ใช้งานบ่อย	พื้นที่ที่เกิดปัญหา	รายการปรับปรุง
พิการทางการเคลื่อนไหว	ห้องนอน , ชานบ้าน , ห้องน้ำ	พื้นรอบบริเวณบ้าน ต่างระดับ	ทำพื้นบ้านใหม่ทั้งหลัง ราคา 20,000 บาท

ที่มา : ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม

ตารางที่ 5- 20 แสดงสรุปข้อมูลกิจวัตรประจำวันของกรณีศึกษาที่ 6

ช่วงเวลา	กิจวัตรประจำวัน	พื้นที่ใช้สอย
6.00 - 7.00 น.	อาบน้ำ ล้างหน้าแปรงฟัน	ห้องน้ำ
7.00 - 8.00 น.	นั่งเล่น	ห้องนอน
8.00 - 9.00 น.	ทานอาหาร	ชานบ้าน
9.00 - 12.00 น.	นอนกลางวัน	ห้องนอน
12.00 - 13.00 น.	ทานอาหาร	ชานบ้าน
13.00 - 16.00 น.	นั่งเล่น	ห้องนอน
17.00 - 18.00 น.	อาบน้ำ	ห้องน้ำ
18.00 - 19.00 น.	ทานอาหาร	ชานบ้าน
19.00 - 20.00 น.	ดูโทรทัศน์	ห้องนอน
20.00 - 21.00 น.		
21.00 - 22.00 น.		
22.00 - 23.00 น.	นอนพักผ่อน	ห้องนอน
23.00 - 6.00 น.		

ที่มา : ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม

แผนภูมิที่ 5- 10 แสดงสัดส่วนการใช้พื้นที่สำหรับการทำกิจกรรมประจำวันของกรณีศึกษาที่ 6
ที่มา : ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม

กรณีศึกษาที่ 7 บ้านคนพิการทางการเคลื่อนไหว

ตารางที่ 5- 21 แสดงสรุปข้อมูลของกรณีศึกษาที่ 7

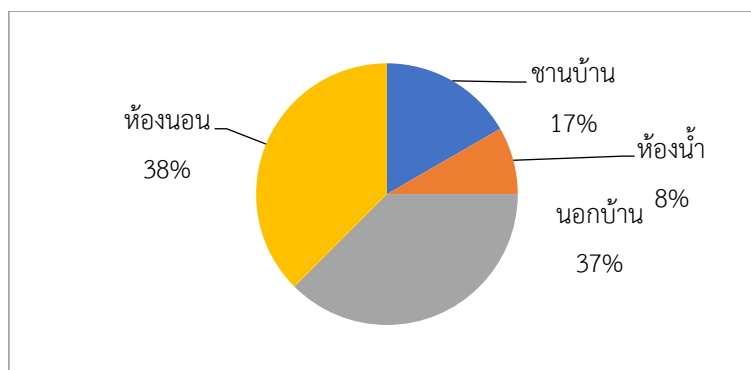
ประเภทความพิการ	พื้นที่ที่ใช้งานบ่อย	พื้นที่ที่เกิดปัญหา	รายการปรับปรุง
พิการทางการเคลื่อนไหว	ห้องนอน , ห้องน้ำ	ห้องน้ำเป็นสุขภัณฑ์นั่งยอง ไม่เหมาะสมกับความพิการ	ปรับปรุงห้องน้ำใหม่ ราคา 13,910 บาท

ที่มา : ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม

ตารางที่ 5- 22 แสดงสรุปข้อมูลกิจกรรมประจำวันของกรณีศึกษาที่ 7

ช่วงเวลา	กิจกรรมประจำวัน	พื้นที่ใช้สอย
6.00 - 7.00 น.	อาบน้ำ ล้างหน้าแปรงฟัน	ห้องน้ำ
7.00 - 8.00 น.	ทานอาหาร	ชานบ้าน
8.00 - 9.00 น.	ทำงาน	นอกบ้าน
9.00 - 12.00 น.		
12.00 - 13.00 น.		
13.00 - 17.00 น.		
17.00 - 18.00 น.	อาบน้ำ	ห้องน้ำ
18.00 - 19.00 น.	ทานอาหาร	ชานบ้าน
19.00 - 20.00 น.	ดูโทรทัศน์	ชานบ้าน
20.00 - 21.00 น.		
21.00 - 22.00 น.	นอนพักผ่อน	ห้องนอน
22.00 - 23.00 น.		
23.00 - 6.00 น.		

ที่มา : ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม

แผนภูมิที่ 5- 11 แสดงสัดส่วนการใช้พื้นที่สำหรับการทำกิจกรรมประจำวันของกรณีศึกษาที่ 7

ที่มา : ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม

กรณีศึกษาที่ 8 บ้านคนพิการทางการเห็น

ตารางที่ 5- 23 แสดงสรุปข้อมูลของกรณีศึกษาที่ 8

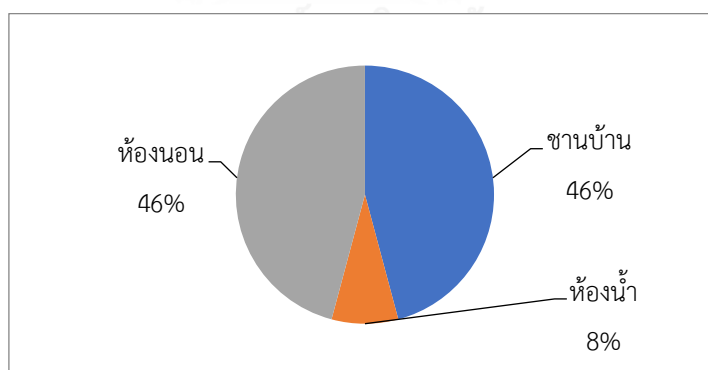
ประเภทความพิการ	พื้นที่ที่ใช้งานบ่อย	พื้นที่ที่เกิดปัญหา	รายการปรับปรุง
พิการทางการเห็น	ห้องนอน , ชานบ้าน ห้องน้ำ	พื้นห้องน้ำขรุขระ ต่างระดับ , บันไดเข้า บ้าน ราวจับพั่ง	เปลี่ยนประตูห้องน้ำ , เปลี่ยน พื้นห้องน้ำ , ติดตั้งราวจับใน ห้องน้ำ , ซ่อมแซมหน้าต่าง ราคา 14,000 บาท

ที่มา : ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม

ตารางที่ 5- 24 แสดงสรุปข้อมูลกิจวัตรประจำวันของกรณีศึกษาที่ 8

ช่วงเวลา	กิจวัตรประจำวัน	พื้นที่ใช้สอย
6.00 - 7.00 น.	อาบน้ำ ล้างหน้าแปรงฟัน	ห้องน้ำ
7.00 - 8.00 น.	ทานอาหาร	ชานบ้าน
8.00 - 9.00 น.	นอนเล่น ฟังวิทยุ	ชานบ้าน
9.00 - 15.00 น.		
15.00 - 16.00 น.	ทานอาหาร	ชานบ้าน
16.00 - 17.00 น.	อาบน้ำ	ห้องน้ำ
17.00 - 18.00 น.	นอนเล่น ฟังวิทยุ	ชานบ้าน
18.00 - 19.00 น.		
19.00 - 20.00 น.	นอนพักผ่อน	ห้องนอน
20.00 - 21.00 น.		
21.00 - 22.00 น.		
22.00 - 23.00 น.		
23.00 - 6.00 น.		

ที่มา : ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม

แผนภูมิที่ 5- 12 แสดงสัดส่วนการใช้พื้นที่สำหรับการทำกิจวัตรประจำวันของกรณีศึกษาที่ 8

ที่มา : ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม

กรณีศึกษาที่ 9 บ้านคนพิการทางการเรียนรู้

ตารางที่ 5- 25 แสดงสรุปข้อมูลของนายบ้านกรณีศึกษาที่ 9

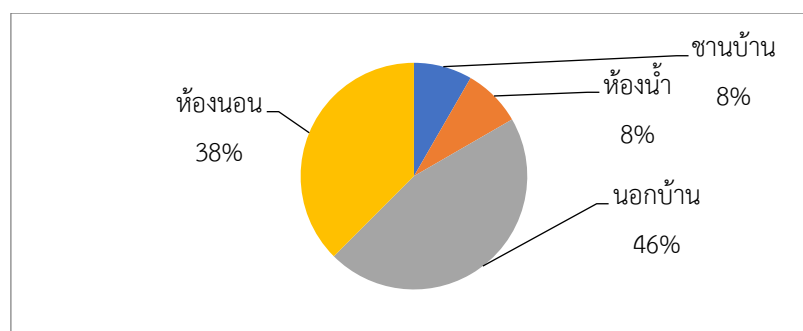
ประเภทความพิการ	พื้นที่ที่ใช้งานบ่อย	พื้นที่ที่เกิดปัญหา	รายการปรับปรุง
พิการทางการเรียนรู้	นอกบ้าน , ห้องนอน	ฝนสาดเข้าตัวบ้าน เนื่องจากสังกะสีผุพัง	ซ่อมแซมหลังคา ราคา 19,902 บาท

ที่มา : ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม

ตารางที่ 5- 26 แสดงสรุปข้อมูลกิจวัตรประจำวันของบ้านกรณีศึกษาที่ 9

ช่วงเวลา	กิจวัตรประจำวัน	พื้นที่ใช้สอย
5.00 - 6.00 น.	อาบน้ำ ล้างหน้าแปรงฟัน	ห้องน้ำ
6.00 - 7.00 น.	ทานอาหาร	ชานบ้าน
7.00 - 9.00 น.	ทำงาน	นอกบ้าน
9.00 - 12.00 น.		
12.00 - 13.00 น.		
13.00 - 16.00 น.		
17.00 - 18.00 น.		
18.00 - 19.00 น.	ทานอาหาร	ชานบ้าน
19.00 - 20.00 น.	อาบน้ำ	ห้องน้ำ
20.00 - 21.00 น.	นอนพักผ่อน	ห้องนอน
21.00 - 22.00 น.		
22.00 - 23.00 น.		
23.00 - 6.00 น.		

ที่มา : ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม

แผนภูมิที่ 5- 13 แสดงสัดส่วนการใช้พื้นที่สำหรับการทำกิจวัตรประจำวันของกรณีศึกษาที่ 9
ที่มา : ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม

กรณีศึกษาที่ 10 บ้านคนพิการทางการจิตใจหรือพฤติกรรม

ตารางที่ 5- 27 แสดงสรุปข้อมูลของกรณีศึกษาที่ 10

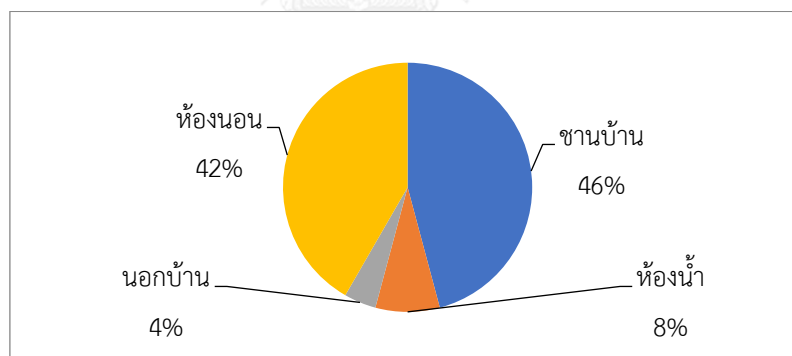
ประเภทความพิการ	พื้นที่ที่ใช้งานบ่อย	พื้นที่ที่เกิดปัญหา	รายการปรับปรุง
พิการทางการ จิตใจ	ชานบ้าน , ห้องนอน	พื้นลื่น หกล้มเป็นประจำ	ผาผนังห้องนอน , เปลี่ยน พื้นห้องน้ำ , โถสุขภัณฑ์ แบบนั่งราบ ราคา 13,000 บาท

ที่มา : ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม

ตารางที่ 5- 28 แสดงสรุปข้อมูลกิจกรรมประจำวันของกรณีศึกษาที่ 10

ช่วงเวลา	กิจกรรมประจำวัน	พื้นที่ใช้สอย
6.00 - 7.00 น.	อาบน้ำ ล้างหน้าแปรงฟัน	ห้องน้ำ
7.00 - 8.00 น.	ทานอาหาร	ชานบ้าน
8.00 - 9.00 น.	เดินเล่น	นอกบ้าน
9.00 - 12.00 น.	นอนกลางวัน	ชานบ้าน
12.00 - 13.00 น.	ทานอาหาร	ชานบ้าน
13.00 - 16.00 น.	นั่งเล่น	ชานบ้าน
17.00 - 18.00 น.	อาบน้ำ	ห้องน้ำ
18.00 - 19.00 น.	ทานอาหาร	ชานบ้าน
19.00 - 20.00 น.	ดูโทรทัศน์	ชานบ้าน
20.00 - 21.00 น.	นอนพักผ่อน	ห้องนอน
21.00 - 22.00 น.		
22.00 - 23.00 น.		
23.00 - 6.00 น.		

ที่มา : ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม

แผนภูมิที่ 5- 14 แสดงสัดส่วนการใช้พื้นที่สำหรับการทำกิจกรรมประจำวันของกรณีศึกษาที่ 10

ที่มา : ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม

กรณีศึกษาที่ 11 บ้านคนพิการทางการได้ยินและการเห็น

ตารางที่ 5- 29 แสดงสรุปข้อมูลของกรณีศึกษาที่ 11

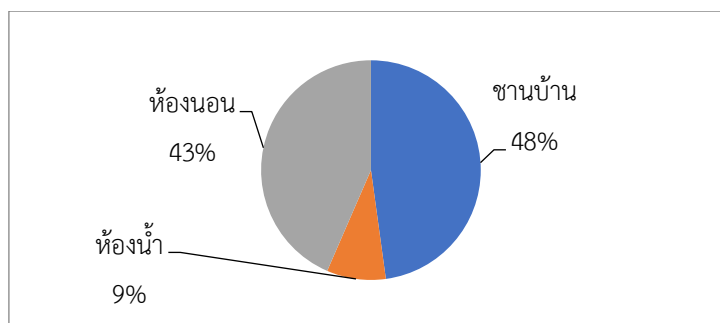
ประเภทความพิการ	พื้นที่ที่ใช้งานบ่อย	พื้นที่ที่เกิดปัญหา	รายการปรับปรุง
พิการทางการได้ยินและการเห็น	ชานบ้าน , ห้องนอน ห้องน้ำ	พื้นปูนในบริเวณห้องนอน และชานบ้าน แยกแยก ไม่เรียบ ต่างระดับ	เปลี่ยนประตูห้องน้ำ เปลี่ยนสุขภัณฑ์ ห้องน้ำแบบนั่ง ปูพื้นและผนังบ้านใหม่ รวม 15,000 บาท

ที่มา : ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม

ตารางที่ 5- 30 แสดงสรุปข้อมูลกิจวัตรประจำวันของกรณีศึกษาที่ 11

ช่วงเวลา	กิจวัตรประจำวัน	พื้นที่ใช้สอย
6.00 - 7.00 น.	อาบน้ำ ล้างหน้าแปรงฟัน	ห้องน้ำ
7.00 - 8.00 น.	ทานอาหาร	ชานบ้าน
8.00 - 9.00 น.	นั่งเล่น เดินออกกำลังกาย	ชานบ้าน
9.00 - 12.00 น.		
12.00 - 13.00 น.	ทานอาหาร	ชานบ้าน
13.00 - 16.00 น.	นั่งเล่น	ชานบ้าน
17.00 - 18.00 น.	อาบน้ำ	ห้องน้ำ
18.00 - 19.00 น.	ทานอาหาร	ชานบ้าน
19.00 - 20.00 น.	ดูโทรทัศน์	ชานบ้าน
20.00 - 21.00 น.	นอนพักผ่อน	ห้องนอน
21.00 - 22.00 น.		
22.00 - 23.00 น.		
23.00 - 6.00 น.		

ที่มา : ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม

แผนภูมิที่ 5- 15 แสดงสัดส่วนการใช้พื้นที่สำหรับการทำกิจกรรมประจำวันของกรณีศึกษาที่ 11

ที่มา : ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม

กรณีศึกษาที่ 12 บ้านคนพิการทางการได้ยินและเคลื่อนไหว

ตารางที่ 5- 31 แสดงสรุปข้อมูลของกรณีศึกษาที่ 12

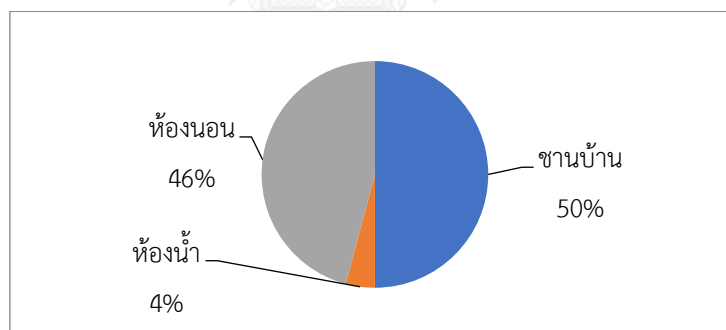
ประเภทความพิการ	พื้นที่ที่ใช้งานบ่อย	พื้นที่ที่เกิดปัญหา	รายการปรับปรุง
พิการทางการได้ยินและเคลื่อนไหว	ชานบ้าน , ห้องนอน	พื้นบ้านทั้งบ้านผุพัง	เปลี่ยนพื้นห้องน้ำ , ติดตั้งสายชำระ , เปลี่ยนฝาชักโครก , ติดตั้งราวจับในห้องน้ำ ราคา 15,000 บาท

ที่มา : ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม

ตารางที่ 5- 32แสดงสรุปข้อมูลกิจวัตรประจำวันของกรณีศึกษาที่ 12

ช่วงเวลา	กิจวัตรประจำวัน	พื้นที่ใช้สอย
6.00 - 7.00 น.	อาบน้ำ ล้างหน้าแปรงฟัน	ห้องน้ำ
7.00 - 8.00 น.	ทานอาหาร	ชานบ้าน
8.00 - 9.00 น.	นั่งเล่น	ชานบ้าน
9.00 - 12.00 น.		
12.00 - 13.00 น.	ทานอาหาร	ชานบ้าน
13.00 - 16.00 น.	นอนกลางวัน	ชานบ้าน
17.00 - 18.00 น.	นั่งเล่น	ชานบ้าน
18.00 - 19.00 น.	ทานอาหาร	ชานบ้าน
19.00 - 20.00 น.	นอนพักผ่อน	ห้องนอน
20.00 - 21.00 น.		
21.00 - 22.00 น.		
22.00 - 23.00 น.		
23.00 - 6.00 น.		

ที่มา : ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม

แผนภูมิที่ 5- 16 แสดงสัดส่วนการใช้พื้นที่สำหรับการทำกิจวัตรประจำวันของกรณีศึกษาที่ 12

ที่มา : ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม

กรณีศึกษาที่ 13 บ้านคนพิการทางการได้ยินและเคลื่อนไหว

ตารางที่ 5- 33 แสดงสรุปข้อมูลของกรณีศึกษาที่ 13

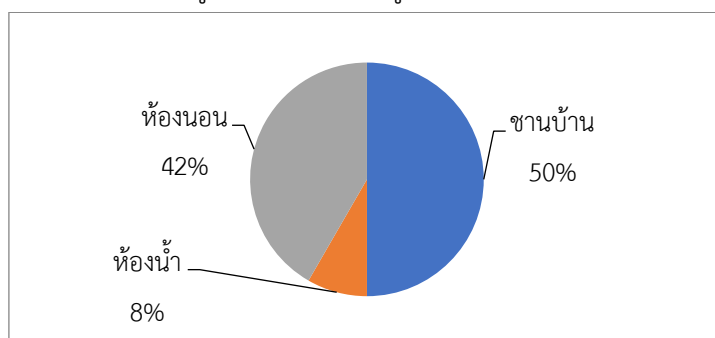
ประเภทความพิการ	พื้นที่ที่ใช้งานบ่อย	พื้นที่ที่เกิดปัญหา	รายการปรับปรุง
พิการทางการได้ยิน และเคลื่อนไหว	ชานบ้าน , ห้องนอน	พื้นห้องน้ำลื่น และชำรุด	ซ่อมแซมพื้นห้องน้ำ , เปลี่ยนฝาชักโครก , ติดตั้งราวจับในห้องน้ำ ราคา 12,000 บาท

ที่มา : ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม

ตารางที่ 5- 34 แสดงสรุปข้อมูลกิจวัตรประจำวันของกรณีศึกษาที่ 13

ช่วงเวลา	กิจวัตรประจำวัน	พื้นที่ใช้สอย
6.00 - 7.00 น.	อาบน้ำ ล้างหน้าแปรงฟัน	ห้องน้ำ
7.00 - 8.00 น.	ทานอาหาร	ชานบ้าน
8.00 - 9.00 น.	นั่งเล่น ดูโทรทัศน์	ชานบ้าน
9.00 - 12.00 น.		
12.00 - 13.00 น.	ทานอาหาร	ชานบ้าน
13.00 - 16.00 น.	นั่งเล่น ดูโทรทัศน์	ชานบ้าน
17.00 - 18.00 น.	ทานอาหาร	ชานบ้าน
18.00 - 19.00 น.	อาบน้ำ	ห้องน้ำ
19.00 - 20.00 น.	นั่งเล่น ดูโทรทัศน์	ชานบ้าน
20.00 - 21.00 น.	นอนพักผ่อน	ห้องนอน
21.00 - 22.00 น.		
22.00 - 23.00 น.		
23.00 - 6.00 น.		

ที่มา : ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม

แผนภูมิที่ 5- 17 แสดงสัดส่วนการใช้พื้นที่สำหรับการทำกิจวัตรประจำวันของกรณีศึกษาที่ 13

ที่มา : ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม

กรณีศึกษาที่ 14 บ้านคนพิการทางการได้ยินและเคลื่อนไหว

ตารางที่ 5- 35 แสดงสรุปข้อมูลของกรณีศึกษาที่ 14

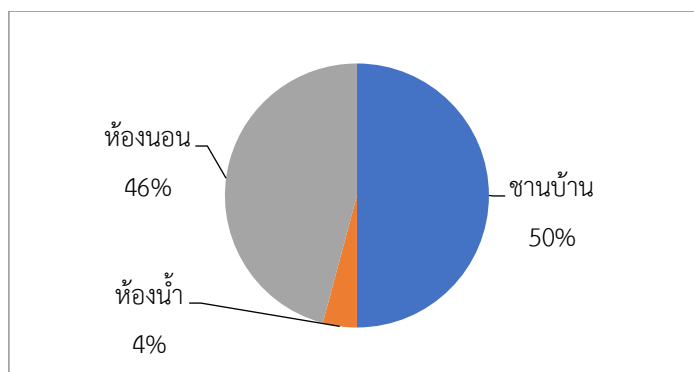
ประเภทความพิการ	พื้นที่ที่ใช้งานบ่อย	พื้นที่ที่เกิดปัญหา	รายการปรับปรุง
พิการทางการได้ยินและเคลื่อนไหว	ชานบ้าน , ห้องนอน	ตกชานบ้านเวลานอนเป็นประจำ	กั้นผนังห้อง , เปลี่ยนหลังคา , เปลี่ยนประตู , ติดตั้งไม้กั้นตก ราคา 15,000 บาท

ที่มา : ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม

ตารางที่ 5- 36 แสดงสรุปข้อมูลกิจวัตรประจำวันของกรณีศึกษาที่ 14

ช่วงเวลา	กิจวัตรประจำวัน	พื้นที่ใช้สอย
6.00 - 7.00 น.	อาบน้ำ ล้างหน้าแปรงฟัน	ห้องน้ำ
7.00 - 8.00 น.	ทานอาหาร	ชานบ้าน
8.00 - 9.00 น.	นอนเล่น	ชานบ้าน
9.00 - 15.00 น.		
15.00 - 16.00 น.	ทานอาหาร	ชานบ้าน
16.00 - 17.00 น.	นอนเล่น	ชานบ้าน
17.00 - 18.00 น.		
18.00 - 19.00 น.		
19.00 - 20.00 น.	นอนพักผ่อน	ห้องนอน
20.00 - 21.00 น.		
21.00 - 22.00 น.		
22.00 - 23.00 น.		
23.00 - 6.00 น.		

ที่มา : ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม

แผนภูมิที่ 5- 18 แสดงสัดส่วนการใช้พื้นที่สำหรับการทำกิจกรรมประจำวันของกรณีศึกษาที่ 14

ที่มา : ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม

กรณีศึกษาที่ 15 บ้านคนพิการซ้ำซ้อน

ตารางที่ 5- 37 แสดงสรุปข้อมูลของกรณีศึกษาที่ 15

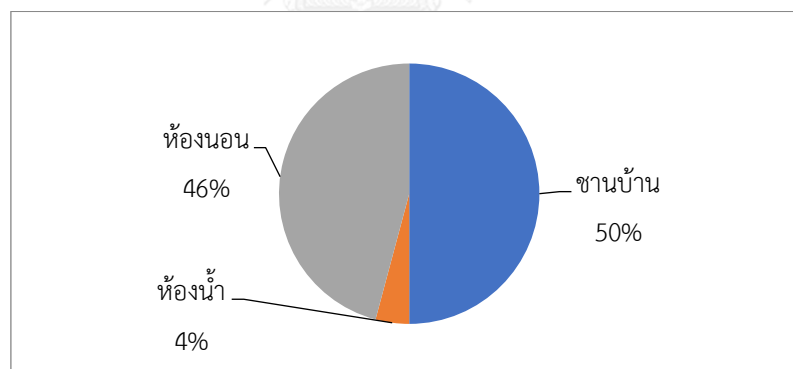
ประเภทความพิการ	พื้นที่ที่ใช้งานบ่อย	พื้นที่ที่เกิดปัญหา	รายการปรับปรุง
พิการทางการเคลื่อนไหว	ชานบ้าน , ห้องนอน	ห้องน้ำอยู่ภายนอกตัวบ้าน ไม่มีหลังคา สภาพผุพัง	สร้างห้องน้ำใหม่ ราคา 20,000 บาท

ที่มา : ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม

ตารางที่ 5- 38 แสดงสรุปข้อมูลกิจวัตรประจำวันของกรณีศึกษาที่ 15

ช่วงเวลา	กิจวัตรประจำวัน	พื้นที่ใช้สอย
6.00 - 7.00 น.	อาบน้ำ ล้างหน้าแปรงฟัน	ห้องน้ำ
7.00 - 8.00 น.	ทานอาหาร	ชานบ้าน
8.00 - 9.00 น.	นั่งเล่น	ชานบ้าน
9.00 - 12.00 น.		
12.00 - 13.00 น.	ทานอาหาร	ชานบ้าน
13.00 - 16.00 น.	นอนกลางวัน	ชานบ้าน
17.00 - 18.00 น.	นั่งเล่น	ชานบ้าน
18.00 - 19.00 น.	ทานอาหาร	ชานบ้าน
19.00 - 20.00 น.	นอนพักผ่อน	ห้องนอน
20.00 - 21.00 น.		
21.00 - 22.00 น.		
22.00 - 23.00 น.		
23.00 - 6.00 น.		

ที่มา : ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม

แผนภูมิที่ 5- 19 แสดงสัดส่วนการใช้พื้นที่สำหรับการทำกิจวัตรประจำวันของกรณีศึกษาที่ 15

ที่มา : ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม

ตารางที่ 5- 40 แสดงสรุปพื้นที่ใช้งานของกลุ่มตัวอย่าง

	คนพิการ	ห้องนอน	ชานบ้าน / ห้องนั่งเล่น	ห้องน้ำ	นอกบ้าน
1	นางปราณี แจ่มจันทร์	2	1	3	-
2	นายทวีพร ชีทวง	1	2	2	1
3	นายไพฑูรย์ บุญศิริ	2	1	3	4
4	นายศิริ นิลงาม	2	1	3	-
5	นายประสิทธิ์ สุรเสน	2	1	3	-
6	นายณรงค์ บุญรอด	1	2	3	-
7	นายบรรพต อัมรินทร์	1	3	4	2
8	นางสาวพัชรินทร์ เพ็ญชาอิก	1	1	2	-
9	นายอนันต์ชัย พรมโยธา	2	3	3	1
10	นางสาวฉลา เอี่ยมพันธ์	2	1	3	4
11	นางละมัย นรสิงห์	2	1	3	-
12	นาย ดิ่ง แยมเพิก	2	1	3	-
13	นายณรงค์เวย์ เอี่ยมไกรสร	2	1	3	-
14	นายนิพนธ์ งามยิ่ง	2	1	3	-
15	นายทองศักดิ์ เนตรทอง	2	1	3	-

ที่มา : ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม

หมายเหตุ: จากผลการสัมภาษณ์คนพิการ ค่าคะแนนมากที่สุด (1) ไปหาค่าคะแนนน้อยสุด (4)

คนพิการในแต่ละประเภทมีพื้นที่การใช้สอยที่แตกต่างกัน โดยสามารถวิเคราะห์ผลได้ดังนี้

1. คนพิการด้านการเคลื่อนไหว ใช้พื้นที่อันดับ 1 คือชานบ้าน ห้องนั่งเล่นและ ห้องนอนเท่ากัน อันดับ 2 คือห้องน้ำ อันดับ 3 คือนอกบริเวณ
2. คนพิการด้านการมองเห็น ใช้พื้นที่อันดับ 1 คือชานบ้าน ห้องนั่งเล่นและ ห้องนอนเท่ากัน อันดับ 2 คือห้องน้ำ อันดับ 3 คือนอกบริเวณ
3. คนพิการด้านการเรียนรู้ใช้พื้นที่ อันดับ 1 คือนอกบ้าน อันดับ 2 คือห้องนอน อันดับ 3 คือชานบ้าน ห้องนั่งเล่น และห้องน้ำ
4. คนพิการด้านจิตใจใช้พื้นที่อันดับ 1 คือชานบ้าน ห้องนั่งเล่นและ ห้องนอนเท่ากัน อันดับ 2 คือห้องน้ำ อันดับ 3 คือนอกบริเวณ
5. คนพิการซ้ำซ้อนใช้พื้นที่ อันดับ 1 คือชานบ้าน ห้องนั่งเล่น อันดับ 2 คือห้องนอน อันดับ 3 คือ ห้องน้ำ

5.3 สรุปข้อมูลด้านคุณภาพชีวิตและความปลอดภัย

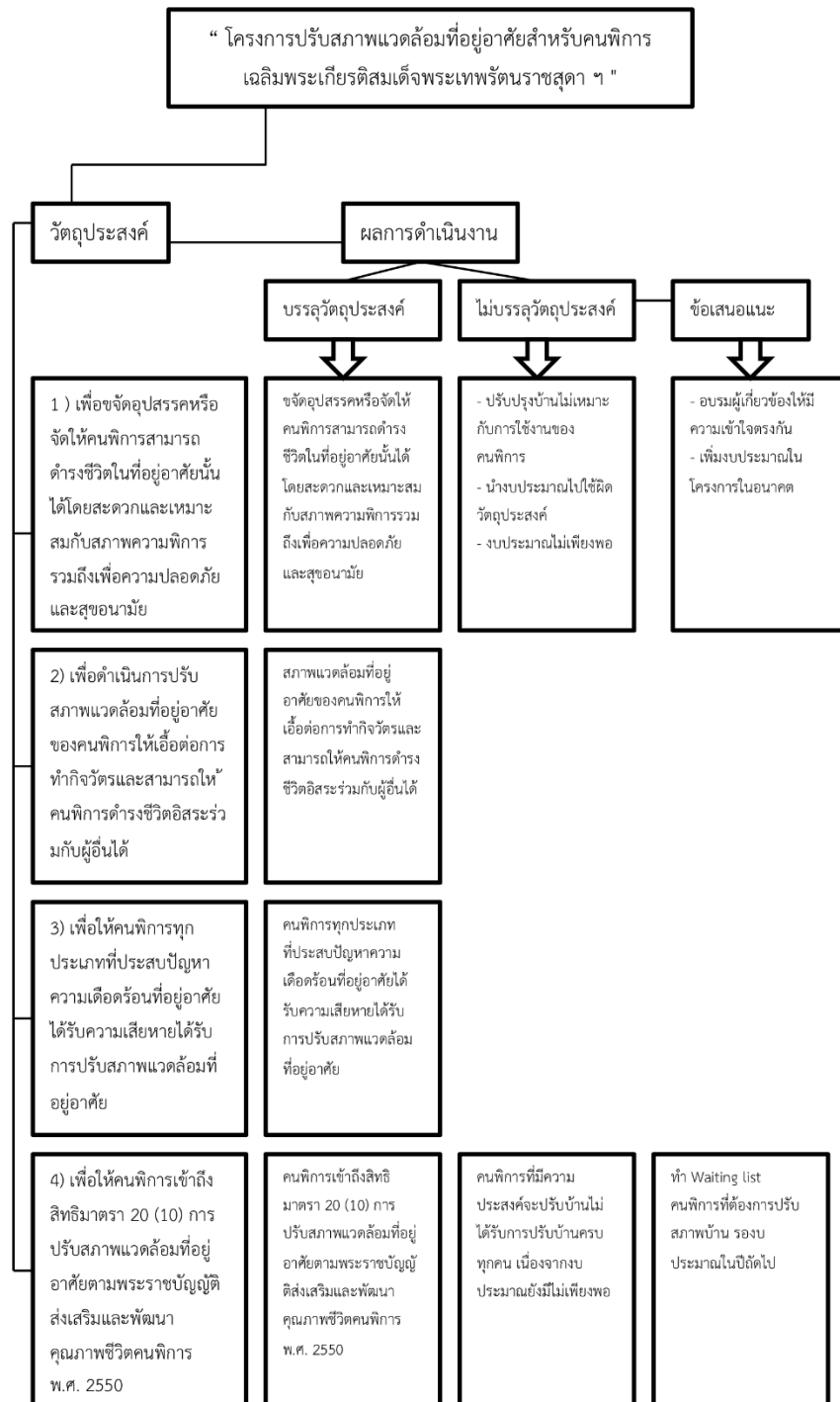
ตารางที่ 5- 41 แสดงค่าอรรถประโยชน์ของกลุ่มตัวอย่าง

	คนพิการ	ค่าอรรถประโยชน์ EQ-5D-5L		ความเปลี่ยนแปลง	จำนวนการหกล้ม		ความเปลี่ยนแปลง
		ก่อนการปรับปรุง	หลังการปรับปรุง		ก่อนการปรับปรุง	หลังการปรับปรุง	
1	นางปราณี แจ่มจันทร์	0.886	0.967	+0.081	1	0	น้อยลง
2	นายทวีพร ชีทวง	0.738	0.738	0	1	0	น้อยลง
3	นายไพฑูรย์ บุญศิริ	0.546	0.695	+0.149	3	1	น้อยลง
4	นายศิริ นิลงาม	0.693	0.693	0	1	1	น้อยลง
5	นายประสิทธิ์ สุรเสน	0.631	0.631	0	0	0	เท่าเดิม
6	นายณรงค์ บุญรอด	-0.098	-0.098	0	0	0	เท่าเดิม
7	นายบรรพต อัมรินทร์	0.631	0.631	0	0	0	เท่าเดิม
8	นางสาวพัชรินทร์ เพ็ญช้อค	0.771	0.861	+0.09	0	0	เท่าเดิม
9	นายอนันต์ชัย พรมโยธา	0.957	0.957	0	0	0	เท่าเดิม
10	นางสาวเดลา เอี่ยมพันธ์	0.925	0.957	+0.032	3	1	น้อยลง
11	นางละม้าย นรสิงห์	0.967	1	+0.033	3	0	น้อยลง
12	นาย ดึง แยมเพิก	0.427	0.667	+0.24	5	2	น้อยลง
13	นายณรงค์เวทย์ เอี่ยมไกรสร	0.695	0.871	+0.176	2	0	น้อยลง
14	นายนิพนธ์ งามยิ่ง	-0.222	0.296	+0.518	96	0	น้อยลง
15	นายทนงศักดิ์ เนตรทอง	0.114	0.114	0	0	0	เท่าเดิม

ที่มา : ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม

ผลลัพธ์ของคุณภาพชีวิตของคนพิการพิจารณาจากการใช้แบบประเมินคุณภาพชีวิต EQ-5D-5L โดยคำนวณค่าอรรถประโยชน์ซึ่งมีค่าระหว่าง 0 – 1 จากการศึกษพบว่าหลังการปรับสภาพที่อยู่อาศัยของคนพิการ 8 คน คิดเป็นร้อยละ 53 โดยมีค่าอรรถประโยชน์เพิ่มขึ้นเฉลี่ย 0.165 และสามารถลดจำนวนการหกล้มของคนพิการได้ 9 คน คิดเป็นร้อยละ 60 ที่เหลืออีกร้อยละ 40 ไม่เคยมีการหกล้ม

5.4 สรุปข้อมูลการปรับสภาพบ้านตามวัตถุประสงค์ของโครงการฯ

5.4.1 เพื่อขจัดอุปสรรคหรือจัดให้คนพิการสามารถดำรงชีวิตในที่อยู่อาศัยนั้นได้โดย สะดวกและเหมาะสมกับสภาพความพิการ รวมถึงเพื่อความปลอดภัยและสุขอนามัย

ตารางที่ 5- 42 ความเหมาะสมในการปรับสภาพบ้านกับความพิการ

ความเหมาะสมในการปรับสภาพบ้านกับความพิการ	จำนวน(คน)	ร้อยละ
ปรับบ้านเหมาะสมกับความพิการ	98	79.0
ปรับบ้านเพื่อความมั่นคงและแข็งแรงของที่อยู่อาศัย	24	19.4
ปรับบ้านผิวดินวัสดุประสงค์	2	1.7
รวม	124	100.0

ที่มา : ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม

คนพิการที่ได้รับการปรับสภาพบ้านในโครงการร้อยละ 79.0 เหมาะสมต่อสภาพความพิการ เช่น พิการทางการเคลื่อนไหว ปรับปรุงพื้นบ้านที่ต่างระดับให้เรียบเพื่อง่ายต่อการเคลื่อนไหว (ภาพที่ 5-1) เป็นต้น ร้อยละ 19.4 นั้นเป็นการปรับสภาพบ้านเพื่อความมั่นคงและแข็งแรงของที่อยู่อาศัย เช่น สำหรับบ้านที่หลังคาทรุดโทรมผุพัง ปรับปรุงซ่อมแซมหลังคา (ภาพที่ 5-2) และผนัง (ภาพที่ 5-3) เป็นต้น

ภาพที่ 5- 1 แสดงกรณีปรับปรุงพื้นบ้านที่ต่างระดับให้เรียบเพื่อง่ายต่อการเคลื่อนไหว

ภาพที่ 5- 2 แสดงกรณีปรับปรุงซ่อมแซมหลังคาที่ผุพัง

ภาพที่ 5- 3 แสดงกรณีปรับปรุงซ่อมแซมผนังที่ผุพัง

ส่วนที่เหลือ ร้อยละ 1.7 ปรับปรุงบ้านผิวดำตุงประแสงค์ เช่น สร้างเตาเผาขยะในครัวเรือน (ภาพที่ 5-4) สร้างห้องนํ้านอกตัวบ้าน ขณะที่ในตัวบ้านมีห้องนํ้าอยู่แล้ว (ภาพที่ 5-5) เป็นต้น โดยเจ้าหน้าที่นั้นเข้าใจผิดว่าสามารถนำงบประมาณที่ได้ไปใช้ด้านใดก็ได้ ขึ้นอยู่กับความต้องการของคนพิการ

ภาพที่ 5- 4 แสดงกรณีที่คนพิการใช้งบประมาณสร้างเตาเผาขยะ

ภาพที่ 5- 5 แสดงกรณีที่มีห้องน้ำอยู่ในบ้านแล้วแต่สร้างเพิ่มอีก

ตารางที่ 5- 43 แสดงประโยชน์ในการปรับปรุงที่อยู่อาศัย

ประโยชน์ที่ได้รับ	Mean	S.D.	ระดับความคิดเห็น
เพิ่มความปลอดภัยในการอยู่อาศัย	3.82	1.294	มาก
เพิ่มความแข็งแรงให้ที่อยู่อาศัย	3.79	1.276	มาก
เพิ่มสุขอนามัยที่ดี	3.65	1.243	มาก
คนพิการสามารถช่วยเหลือตนเองได้มากขึ้น พึ่งพาผู้ดูแลน้อยลง	2.92	1.565	ปานกลาง
ประโยชน์อื่น ๆ ที่ได้รับ	1.75	1.5	น้อย
ค่าเฉลี่ยรวม	3.19	1.376	ปานกลาง

ที่มา : ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม

หมายเหตุ :

M = Mean

SD = Standard Deviation

- ระดับคะแนนความพึงพอใจ
- 4.51-5.00 อยู่ในระดับ มากที่สุด
- 3.51-4.50 อยู่ในระดับ มาก
- 2.51-3.50 อยู่ในระดับ ปานกลาง
- 1.51-2.50 อยู่ในระดับ น้อย
- 1.00-1.50 อยู่ในระดับ น้อยที่สุด

จากการปรับสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยนั้นพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ได้รับประโยชน์จากปรับปรุง โดยสิ่งที่ได้รับประโยชน์มากที่สุด คือเพิ่มความปลอดภัยในการอยู่อาศัย (ค่าเฉลี่ย 3.82) และเพิ่มความแข็งแรงให้ที่อยู่อาศัย (ค่าเฉลี่ย 3.79) รองลงมาคือเพิ่มสุขอนามัยที่ดี (ค่าเฉลี่ย 3.65) คนพิการสามารถช่วยเหลือตัวเองได้มากขึ้น และพึ่งพาผู้ดูแลน้อยลงในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.92)

ตารางที่ 5- 44 แสดงผู้ที่ได้รับประโยชน์จากการปรับปรุงที่อยู่อาศัย

ผู้ที่ได้รับประโยชน์จากการปรับปรุงที่อยู่อาศัย	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ทุกคนในบ้าน	81	62.3
คนพิการ	33	25.4
ผู้ดูแล	14	10.8
อื่น ๆ	2	1.5
รวม	124	100

ที่มา : ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม

จากตารางที่ 5-44 พบว่า ไม่ใช่แค่เพียงคนพิการได้รับประโยชน์จากการปรับปรุงบ้านเพียงอย่างเดียว แต่ทุกคนในบ้านเป็นผู้ที่ได้รับประโยชน์จากการปรับปรุงที่อยู่อาศัย โดยคิดเป็นร้อยละ 62.3 รองลงมาคือคนพิการ ร้อยละ 25.4 และผู้ดูแล ร้อยละ 10.8

5.4.2 เพื่อดำเนินการปรับสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยของคนพิการให้อึดต่อการทำกิจวัตร และสามารถ
 ใหญ่คนพิการดำรงชีวิตอิสระร่วมกับผู้อื่นได้

ตารางที่ 5- 45 แสดงความพึงพอใจของคนพิการต่อการปรับปรุงบ้านในโครงการ ฯ

ความพึงพอใจของคนพิการต่อการปรับปรุงบ้านในโครงการ ฯ	Mean	S.D.	ระดับความ คิดเห็น
มีความพึงพอใจในการปรับปรุงบ้าน	4.26	1.361	มากที่สุด
มีความพึงพอใจในการจัดเก็บและทำความสะอาดหลัง การปรับปรุงบ้าน	4.23	1.096	มากที่สุด
ส่วนที่ได้รับการปรับปรุง มีการใช้ประโยชน์ได้ดีขึ้น	4.19	1.062	มาก
มีความพึงพอใจในความรวดเร็วของการปรับปรุงบ้าน	4.12	1.26	มาก
การปรับปรุงบ้านตรงกับความต้องการ	4.11	1.198	มาก
มีความพึงพอใจคุณภาพของวัสดุในการปรับปรุงบ้าน	4.02	1.162	มาก
เมื่อปรับปรุงบ้านแล้วทำให้ท่านได้ทำกิจวัตรประจำวันได้ดีขึ้น	3.98	1.334	มาก
รายละเอียดโครงการปรับบ้านที่ อปท. ชี้แจง	3.73	1.362	มาก
ได้บอกความต้องการในการปรับบ้าน	3.52	1.352	มาก
งบประมาณที่ได้รับมีความเหมาะสมต่อการปรับปรุงบ้าน	3.25	1.544	ปานกลาง
อื่น ๆ	0.49	1.451	น้อยที่สุด
ค่าเฉลี่ยรวม	3.63	1.289	มาก

ที่มา : ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม

ผลการดำเนินงานโครงการฯบรรลุตามวัตถุประสงค์คือ หลังจากการปรับสภาพบ้านแล้ว ส่วน
 ที่ได้รับการปรับปรุงสามารถทำให้คนพิการทำกิจวัตรประจำวันได้ดีขึ้น ในระดับความพึงพอใจมาก
 (ค่าเฉลี่ย 3.98) เช่น คนพิการทางด้านการเคลื่อนไหวที่ใช้ Wheel chair เมื่อได้รับการปรับพื้นหน้า
 บ้านไปสู่ถนนภายนอก สามารถช่วยเหลือตัวเองในการเคลื่อนไหวได้โดยไม่ต้องพึ่งพาอาศัยผู้ดูแล
 (ภาพที่ 5-6)

ภาพที่ 5- 6 แสดงตัวอย่างการปรับปรุงพื้นหน้าบ้านของคนพิการ

5.4.3 เพื่อให้คนพิการทุกประเภทที่ประสบปัญหาความเดือดร้อนที่อยู่อาศัยได้รับความเสียหายได้รับการปรับสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัย

ตารางที่ 5- 46 แสดงประเภทคนพิการที่ได้รับการปรับสภาพบ้านในโครงการฯ

ประเภทความพิการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ทางร่างกายหรือการเคลื่อนไหว	76	61.29
ทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย	13	10.48
ทางการเห็น	6	4.84
ทางจิตใจหรือพฤติกรรม	6	4.84
ทางสติปัญญา	14	11.29
ซ้ำซ้อน	9	7.26
รวม	124	100.00

ที่มา : ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม

จากตารางที่ 5-46 แสดงให้เห็นว่าโครงการฯดำเนินงานเป็นไปตามวัตถุประสงค์ข้อ 3 เนื่องจากในการปรับสภาพบ้านของกลุ่มตัวอย่าง พบว่าคนพิการทุกประเภทได้รับการปรับสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัย โดยที่คนพิการด้านร่างกายหรือการเคลื่อนไหวได้รับการปรับปรุงมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 61.29 รองลงมาคือคนพิการทางสติปัญญาและพิการทางการได้ยินและสื่อความหมาย ร้อยละ 11.29 และ 10.48 คนพิการทางการเรียนรู้และออทิสติก 1 คน อยู่ในกลุ่มคำพิการซ้ำซ้อน

5.4.4 เพื่อให้คนพิการเข้าถึงสิทธิ มาตรา 20 (10) การปรับสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการพ.ศ. 2550 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2556

จากการเก็บข้อมูลของโครงการปรับสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยเฉลิมพระเกียรติ ฯ พบว่า คนพิการได้รับการอนุมัติงบประมาณในการปรับปรุงบ้านในโครงการฯ 2,498 หลังนี้คิดเป็นร้อยละ 84 จากผู้ยื่นความประสงค์ขอรับการปรับสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยทั้งหมดในปี 2558 (จำนวน 2,970 คน) โดยการยื่นความ ประสงค์ขอรับการปรับสภาพบ้าน ซึ่งยื่นโดยคนพิการ ชมรมคนพิการ และเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

บทที่ 6

การอภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาสภาพที่อยู่อาศัยของคนพิการหลังปรับปรุงบ้านใน “โครงการปรับสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี” พร้อมเสนอแนะแนวทางการพัฒนาโครงการฯให้เกิดความเหมาะสมกับคนพิการ ผลการวิจัยสามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

6.1 การอภิปรายผลการศึกษาพร้อมข้อเสนอแนะ

6.1.1 ด้านเศรษฐกิจ สังคม และสภาพการอยู่อาศัยของคนพิการ

จากผลการวิเคราะห์พบว่า ด้านเศรษฐกิจคนพิการในโครงการฯ ส่วนมากไม่ได้ประกอบอาชีพ มีเพียงรายได้จากเบี้ยคนพิการ 800 บาทและเบี้ยผู้สูงอายุ 600 บาทเลี้ยงชีพเท่านั้น คนพิการเหล่านี้เป็นคนยากจน ยังไม่ได้รับสิทธิเท่าเทียมกับบุคคลปกติ ยังต้องการสวัสดิการและความช่วยเหลือเพิ่มเติมจากภาครัฐ

ด้านสังคมพบว่าคนพิการเกือบทั้งหมดเป็นคนในพื้นที่แต่กำเนิด สำหรับบางรายที่มีสาเหตุไม่ได้พิการแต่กำเนิด ได้มีการอพยพไปทำงานตามพื้นที่ต่าง ๆ และเมื่อเกิดความพิการจึงย้ายถิ่นฐานกลับมาอยู่บ้านเกิดเพื่ออยู่กับครอบครัว

ด้านสภาพการอยู่อาศัยพบว่าคนพิการส่วนมาก ตื่นนอนเวลาประมาณ 6.00-7.00น. และเข้านอนเวลาประมาณ 20.00-21.00น. ในแต่ละประเภทความพิการมีพื้นที่การใช้สอยที่แตกต่างกัน โดยสามารถแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้

กลุ่มที่ 1 คนพิการด้านการเคลื่อนไหว คนพิการด้านการมองเห็น และคนพิการด้านจิตใจใช้พื้นที่อันดับ 1 คือชานบ้าน ห้องนั่งเล่นและ ห้องนอนเท่ากัน อันดับ 2 คือห้องน้ำ อันดับ 3 คือนอกบริเวณ

กลุ่มที่ 2 คนพิการด้านการเรียนรู้ใช้พื้นที่ อันดับ 1 คือนอกบ้าน อันดับ 2 คือห้องนอน อันดับ 3 คือชานบ้าน ห้องนั่งเล่น และห้องน้ำ

กลุ่มที่ 3 คนพิการเข้าซ้อนใช้พื้นที่ อันดับ 1 คือชานบ้าน ห้องนั่งเล่น อันดับ 2 คือห้องนอน อันดับ 3 คือ ห้องน้ำ

คนพิการแต่ละประเภทได้รับการปรับสภาพบ้านแต่ละพื้นที่แตกต่างกัน โดยสามารถสรุปได้ ดังนี้ พื้นที่ที่คนพิการทางร่างกายหรือการเคลื่อนไหว พิการทางการเห็น พิการทางจิตใจหรือพฤติกรรม และพิการทางสติปัญญาปรับปรุงมากที่สุดคือห้องนอน ซึ่งแตกต่างกับคนพิการทางการได้ยินที่ได้รับการปรับสภาพห้องน้ำมากที่สุด

คนพิการแต่ละประเภทปรับสภาพบ้านแต่ละส่วนแตกต่างกัน ส่วนมากสิ่งที่คุณพิการได้รับการปรับสภาพบ้านมากที่สุดในทุกประเภทความพิการ คือส่วนของหลังคาและพื้น ซึ่งหลังคาเป็นส่วนหลักที่สามารถเพิ่มความมั่นคง แข็งแรง และปลอดภัยในที่อยู่อาศัย สำหรับพื้นโดยมากปรับเสมอกัน เรียบ ไม่ลื่น สอดคล้องกับทฤษฎีการออกแบบสภาพแวดล้อมและสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับทุกคน¹⁰ ในด้านประเภทความพิการกับส่วนที่ได้รับการปรับปรุง สามารถแบ่งผลการศึกษออกเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้

กลุ่ม 1 คนพิการทางร่างกายหรือการเคลื่อนไหว คนพิการทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย และ คนพิการทางการเห็น ได้รับการปรับปรุงหลังคามากที่สุด เป็นอันดับ 1 (ร้อยละ 28.92 28.57 และ 31.25 ตามลำดับ) รองลงมาอันดับ 2 คือพื้น (ร้อยละ 22.05 21.16 และ 18.75 ตามลำดับ)

กลุ่มที่ 2 คนพิการทางจิตใจหรือพฤติกรรม ได้รับการปรับปรุงประตูมากที่สุดเป็นอันดับ 1 (ร้อยละ 30.00) รองลงมาอันดับ 2 คือพื้นและหลังคาเท่ากัน (ร้อยละ 20.00)

กลุ่มที่ 3 คนพิการทางสติปัญญา ได้รับการปรับปรุงพื้นมากที่สุด เป็นอันดับ 1 (ร้อยละ 30.00) รองลงมาอันดับ 2 คือผนัง (ร้อยละ 23.33) และหลังคา (ร้อยละ 13.33)

การปรับสภาพบ้านให้แก่คนพิการของโครงการฯ ได้ทำการปรับสภาพบ้านได้สอดคล้องกับการใช้พื้นที่ใช้สอยของคนพิการ ได้แก่ คนพิการทางร่างกายหรือการเคลื่อนไหว คนพิการทางการเห็น คนพิการด้านจิตใจ พื้นที่ใช้สอยสำหรับทำกิจวัตรประจำวันมากเป็นอันดับ 1 ของคนพิการก็คือห้องนอน ซึ่งโครงการฯได้ทำการปรับสภาพห้องนอนมากที่สุดเป็นอันดับ 1 เช่นกัน เมื่อใช้เครื่องมือ EQ-5D-5L มาวัดผลพบว่า คุณภาพชีวิตของคนพิการด้านสุขภาพส่วนมากมีค่าอรรถประโยชน์เพิ่มขึ้นสัมพันธ์กับจำนวนการหกล้มของคนพิการที่น้อยลง

ด้านประเมินโครงการว่าบรรลุตามวัตถุประสงค์หลักของโครงการหรือไม่ พบว่าจากแนวคิดทฤษฎีการประเมินโครงการของ Kirkpatrick²¹ ควรประเมินความพึงพอใจและตรวจสอบผลจากการใช้งาน ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีด้านการติดตามผลของ William A. Shrode และ Dan Jr. Voich¹⁸ ที่ควรกำหนดวัตถุประสงค์เพื่อเห็นมาตรฐานในการใช้ประเมินและวัดผลงานที่สามารถทำได้จริง โดยสามารถสรุปตามวัตถุประสงค์ของโครงการฯ ได้ดังนี้

1. เพื่อขจัดอุปสรรคหรือจัดให้คนพิการสามารถดำรงชีวิตในที่อยู่อาศัยนั้นได้โดยสะดวกและเหมาะสมกับสภาพความพิการ รวมถึงเพื่อความปลอดภัยและสุขอนามัย

คนพิการดำรงชีวิตได้โดยสะดวกมากขึ้นวัดได้โดยคนพิการมีความพึงพอใจระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 2.92 (ตารางที่ 5-43) และหลังการปรับสภาพบ้านคนพิการมีความปลอดภัยเพิ่มขึ้น สามารถช่วยลดจำนวนการหกล้มของคนพิการได้ (ตารางที่ 5-41) และคนพิการมีความพึงพอใจระดับมาก ค่าเฉลี่ย 3.82 (ตารางที่ 5-43) ในด้านประโยชน์ที่ได้รับหลังจากการปรับสภาพบ้านขอเพิ่มความปลอดภัยในการอยู่อาศัย และสามารถเพิ่มสุขอนามัยที่ดี คนพิการมีความพึงพอใจระดับมาก ค่าเฉลี่ย 3.79 ซึ่งผลการดำเนินการของโครงการเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด คือ หลังจากการปรับสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยแล้ว ค่าเฉลี่ยรวมของส่วนที่ได้รับการปรับปรุงมีการใช้ประโยชน์อยู่ในระดับปานกลางค่าเฉลี่ย 3.19

2. เพื่อดำเนินการปรับสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยของคนพิการให้เอื้อต่อการทำกิจวัตร และสามารถให้คนพิการดำรงชีวิตอิสระร่วมกับผู้อื่นได้

ผลการดำเนินการของโครงการเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดเนื่องจากคนพิการสามารถช่วยเหลือตัวเองได้มากขึ้น คนพิการมีความพึงพอใจระดับมาก ค่าเฉลี่ย 3.98 (ตารางที่ 5-45) ในด้านคนพิการสามารถทำกิจวัตรได้ดีขึ้น

3. เพื่อให้คนพิการทุกประเภทที่ประสบปัญหาความเดือดร้อนที่อยู่อาศัยได้รับความเสียหายได้รับการปรับสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัย

ผลการดำเนินการของโครงการเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดเนื่องจากคนพิการครบทุกประเภทได้รับการปรับสภาพบ้านในโครงการฯ

4. เพื่อให้คนพิการเข้าถึงสิทธิ มาตรา 20 (10) การปรับสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัย ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการพ.ศ. 2550 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2556

ผลการดำเนินการของโครงการเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดเนื่องจากคนพิการร้อยละ 84 ได้รับการอนุมัติปรับสภาพบ้านจากผู้ยื่นความประสงค์ทั้งหมด 2,970 คน

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่าโครงการฯ บรรลุตามวัตถุประสงค์ทั้ง 4 ข้อโดยประเมินจากความพึงพอใจของคนพิการและติดตามผลหลังการปรับสภาพบ้าน

6.1.2 เสนอแนวทางการพัฒนาโครงการฯ

1. ระยะเวลาเตรียมการ

ขั้นตอนที่ 1 กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ (พก.) ร่วมกับสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ประจำจังหวัด (พมจ.) และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ (อปท.) สสำรวจคนพิการที่ขอรับการปรับสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยในพื้นที่ในเขตโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน และโครงการพระราชดำริ เพื่อเกิดพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ หรือพื้นที่ที่มีความพร้อมและมีคนพิการขอรับการช่วยเหลือจำนวนมาก

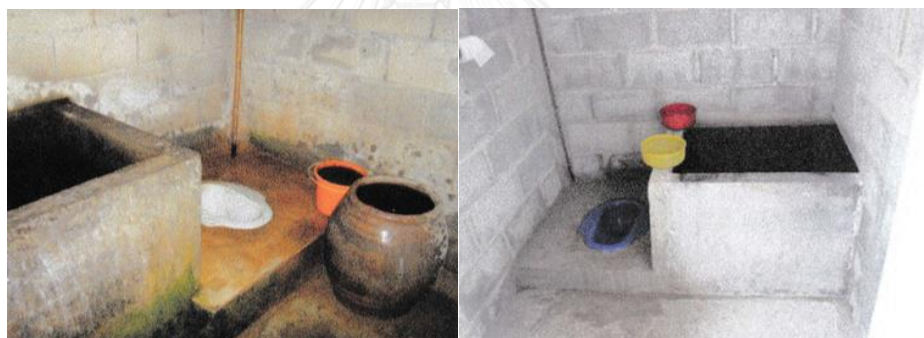
ปัญหาที่พบคือ งบประมาณในโครงการฯนี้เป็นงบประมาณกระจายให้คนพิการทั่วประเทศ ทำให้งบประมาณยังไม่เพียงพอต่อบางพื้นที่ที่มีคนพิการขอรับการช่วยเหลือเป็นจำนวนมาก และคนพิการที่ขอรับการปรับสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยบางส่วนไม่ผ่านเกณฑ์ในการสำรวจเข้ารับการคัดเลือกเนื่องจากขาดคุณสมบัติในเรื่องของกรรมสิทธิ์ในที่อยู่อาศัย ไม่ได้รับการยินยอมจากเจ้าบ้าน ทำให้คนพิการบางรายไม่พอใจและผิดหวัง

ข้อเสนอแนะ เจ้าหน้าที่ควรมีการสื่อสารให้คนพิการทราบถึงวัตถุประสงค์หลักของโครงการ ฯ คุณสมบัติของคนพิการที่เข้าร่วมโครงการฯ พร้อมแจ้งถึงงบประมาณที่จำกัดจึงไม่สามารถช่วยเหลือคนพิการที่ยื่นขอรับการปรับสภาพบ้านได้ทุกราย

ขั้นตอนที่ 2 จัดอบรมให้ความรู้และเตรียมความพร้อมด้านการออกแบบที่อยู่อาศัยที่เหมาะสมกับ ประเภทคนพิการ

ปัญหาที่พบคือ สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ ได้มีการจัดอบรมให้ความรู้ด้านการออกแบบที่อยู่อาศัยให้เหมาะสมกับประเภทความพิการในทุก ๆ ปี แต่เจ้าหน้าที่ที่ได้เข้าอบรมบางส่วนนั้นทำงานคนละภาคส่วน ซึ่งผู้ออกแบบ ประเมินราคาและดำเนินการปรับปรุงที่อยู่อาศัยให้แก่คนพิการนั้นคือนายช่าง ทำให้นายช่างประจำหน่วยงานต่าง ๆ ยังไม่เข้าใจถึงวิธีการปรับปรุงบ้านให้เหมาะสมกับคนพิการ มีหลายหลังที่นายช่างออกแบบและสร้างตามความต้องการของคนพิการ เช่น สร้างเตาเผาขยะ สร้างโรงจอดรถ เป็นต้น ซึ่งเป็นการนำงบประมาณไปใช้ผิดวัตถุประสงค์ ไม่ก่อให้เกิดประโยชน์กับคนพิการตามวัตถุประสงค์ของโครงการฯ และนายช่างส่วนมากเข้าใจผิด คิดว่างบประมาณนี้สามารถสร้างหรือปรับปรุงอะไรก็ได้ตามความต้องการของคนพิการ

ข้อเสนอแนะ โครงการฯ ควรจัดการอบรมแบ่งหน้าที่ตามความรับผิดชอบในแต่ละขั้นตอน การดำเนินงาน และควรจัดอบรมร่วมกันทุกภาคส่วนให้ทราบถึงวัตถุประสงค์ของโครงการฯ เพื่อทำความเข้าใจร่วมกันจึงจะสามารถทำงานร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด ควรแจ้งให้นายช่างตระหนักและเข้าใจถึงสภาพความพิการ โดยอบรมวิธีการออกแบบ Universal Design⁹ และแนวทางการปรับสภาพบ้านสำหรับคนพิการแต่ละประเภท⁶ เพื่อให้เข้าใจวิธีการปรับสภาพบ้านแบบพื้นฐาน และวิธีการปรับสภาพบ้านเฉพาะเจาะจงกับประเภทความพิการ เพื่อจะได้ประโยชน์สูงสุดแก่คนพิการ เช่น คนพิการทางการเคลื่อนไหว โดยมากจะปรับพื้นให้เรียบ เสมอกัน ไม่ลื่น เพื่อให้อำนวยความสะดวกต่อการเคลื่อนไหว เป็นต้น นายช่างเพียงแค่ออกแบบให้เหมาะสมกับประเภทความพิการให้มากที่สุด โดยไม่ได้ทำการสังเกต พฤติกรรมจริงของคนพิการ ทำให้การปรับบ้านไม่ได้ประสิทธิภาพเท่าที่ควร พื้นที่บางส่วนที่ออกแบบตามตำราหรือการอบรมแบบพื้นฐาน คนพิการไม่ได้ใช้งานจริง แต่อำนวยความสะดวกให้กับคนอื่น ๆ ในครอบครัว ดังนั้นจะดีกว่าถ้านายช่างสามารถออกแบบการปรับปรุงบ้านให้เหมาะแก่คนพิการนั้น ๆ แบบเฉพาะเจาะจง

ก่อนปรับปรุง

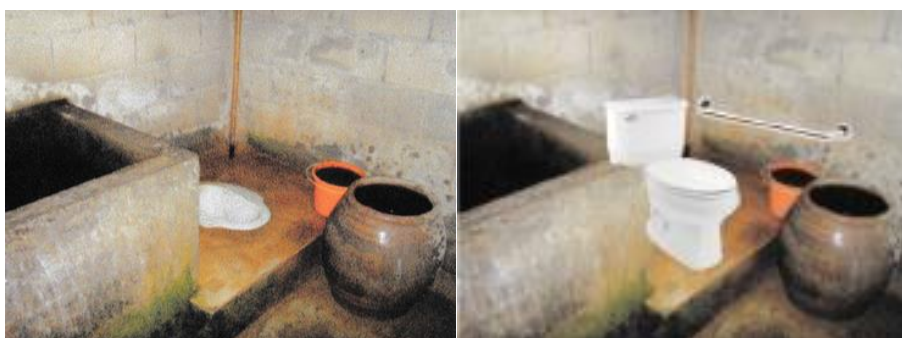
หลังปรับปรุง

ภาพที่ 6-1 แสดงสภาพคนพิการที่ไม่ได้รับประโยชน์จากการปรับปรุงที่อยู่อาศัย

ในชั้นตอนนี้มีคนพิการบางหลังได้รับการปรับปรุงในสิ่งที่ไม่ได้รับประโยชน์เพิ่มเติม เช่น ตัวอย่างในภาพที่ 6-1 คนพิการทางการเคลื่อนไหวได้รับการปรับปรุงห้องน้ำ ซึ่งการปรับปรุงนี้ไม่ได้ทำให้คุณภาพชีวิตของคนพิการดีขึ้น คนพิการสามารถช่วยเหลือตัวเองได้มากขึ้น หรือลดการเกิดอุบัติเหตุของคนพิการแต่อย่างใด เนื่องจากการปรับปรุงที่อยู่อาศัยโดยย้ายฝั่งของโถสุขภัณฑ์จากเดิมที่อยู่ด้านขวาไปอยู่ด้านซ้ายแทน ซึ่งการผิดพลาดในการปรับปรุงนี้แสดงให้เห็นว่านายช่างยังขาดความรู้และความเข้าใจในตัววัตถุประสงค์ของโครงการฯ และการดำเนินชีวิตของคนพิการประเภทนี้

ข้อเสนอแนะ แนวทางการปรับปรุงบ้านของคนพิการหลังนี้คือ จากทฤษฎีแนวทางการปรับปรุงที่อยู่อาศัยสำหรับคนพิการแต่ละประเภท ด้านคนพิการประเภทการเคลื่อนไหว⁶ พบว่าสำหรับ

การปรับสภาพห้องน้ำ (ภาพที่ 6-1) สิ่งที่เหมาะสมคือ มีการจัดระเบียบสิ่งของพื้นที่ให้กว้าง เหมาะสมกับคนพิการ แต่สิ่งที่ไม่เหมาะสมคือควรทำการเปลี่ยนโถสุขภัณฑ์เป็นแบบนั่งให้คนพิการ เพื่อให้สะดวกในการนั่ง ระดับข้อพับเข่า และติดตั้งราวจับสูง 0.9 เมตร เพื่ออำนวยความสะดวก การปรับปรุงในลักษณะนี้จะเหมาะสมกับสภาพความพิการของคนพิการและทำให้คนพิการสามารถดำรงชีวิตได้อย่างง่ายขึ้น ซึ่งวิธีการปรับปรุงในรูปแบบนี้ (ภาพที่ 6-2) ประหยัดงบประมาณและได้ประสิทธิภาพมากกว่าการปรับปรุงบ้านที่ได้ปรับปรุงให้แก่คนพิการไปแล้ว

ก่อนปรับปรุง

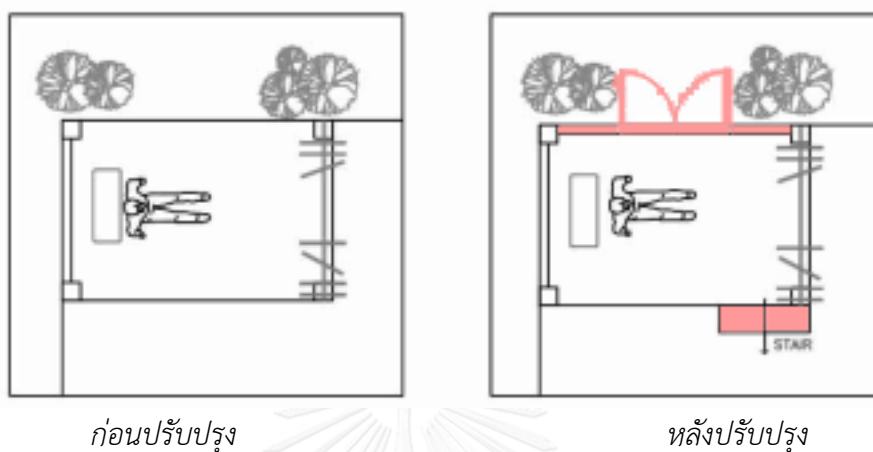
หลังปรับปรุง

ภาพที่ 6- 2 แนวทางการปรับปรุงที่อยู่อาศัยที่เหมาะสมแก่คนพิการ

คนพิการแต่ละบุคคลแม้ว่าจะพิการประเภทเดียวกัน แต่มีวิถีของการใช้ชีวิตประจำวันที่แตกต่างกันออกไป เช่น คนพิการทางการด้านการเคลื่อนไหวซึ่งมีจำนวนมากที่สุดที่ได้รับการปรับสภาพบ้านในโครงการฯ คนพิการทางการเคลื่อนไหวส่วนมากได้รับการปรับปรุงห้องนอน หรือปรับพื้นหรือหลังคาบ้าน เพื่อความสะดวกต่อการดำเนินชีวิต ซึ่งในคนพิการหลายรายในการศึกษาระยะที่ 2 ไม่ได้รับประโยชน์จากการปรับปรุงที่อยู่อาศัยเท่าที่ควรกับการปรับปรุงที่อยู่อาศัยในจุดนี้ เนื่องจากคนพิการทางการด้านการเคลื่อนไหวเหล่านี้ เป็นบุคคลที่ไม่สามารถเคลื่อนไหวได้เลย ทำให้การปรับพื้นหรือห้องน้ำ ไม่มีประโยชน์กับคนพิการกลุ่มนี้ แต่จะมีประโยชน์กับคนพิการทางการด้านการเคลื่อนไหวที่เดินเองได้ แต่ต้องใช้อุปกรณ์ช่วยหรือมีผู้ดูแลพุง คนพิการที่เคลื่อนไหวไม่ได้ ใช้พื้นที่ในการดำรงชีวิตน้อยกว่า คนพิการที่เคลื่อนไหวได้

ข้อเสนอแนะ ในการศึกษาระยะที่ 2 กรณีศึกษาที่ 10 ตัวอย่างของคนพิการที่พิการทางการเคลื่อนไหวและการสื่อสาร ก่อนการปรับปรุงคนพิการรายนี้ประสบอุบัติเหตุจากสภาพที่อยู่อาศัยโดยตกจากแคร่ที่นอนเป็นประจำออกนอกตัวบ้านกว่า 90 ครั้งต่อปี หลังการปรับปรุงที่อยู่อาศัยในโครงการฯ ซึ่งออกแบบเฉพาะสำหรับความพิการของคนพิการและปรับปรุงในส่วนที่คนพิการใช้พื้นที่บ่อยเป็นอันดับ 1 ซึ่งทำการปรับปรุงสร้างผนังและหน้าต่างริมแคร่ ทำให้คนพิการไม่เกิดอุบัติเหตุจาก

สภาพที่อยู่อาศัย และมีหน้าต่าให้อากาศถ่ายเท ปลอดภัย ทำให้คนพิการผ่อนคลายสอดคล้องกับ ทฤษฎีแนวทางการปรับปรุงที่อยู่อาศัยสำหรับคนพิการแต่ละประเภท ด้านคนพิการประเภท เคลื่อนไหว⁶ ซึ่งกรณีศึกษานี้เป็นการออกแบบปรับสภาพบ้านได้ได้ประสิทธิภาพและเหมาะสมกับ คนพิการอย่างยิ่ง

ภาพที่ 6- 3 แสดงสภาพคนพิการที่ปรับปรุงบ้านตามพื้นที่ใช้สอยและเหมาะสมกับความพิการ

จึงทำให้สรุปได้ว่า ในการปรับปรุงบ้านสำหรับคนพิการ สิ่งที่น่ายช่างควรให้ความสำคัญใน การออกแบบเพื่อให้ได้ประสิทธิภาพสูงสุดในการปรับปรุงบ้านให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของ โครงการฯ คือ นายช่างควรสังเกตชีวิตประจำวัน พฤติกรรมและปัญหาในการใช้ชีวิตของคนพิการ อย่าง ละเอียต เช่น กิจวัตรประจำวันของคนพิการเป็นอย่างไร พื้นที่ส่วนไหนที่ทำให้คนพิการไม่ สะดวกในการดำเนินชีวิต เป็นต้น เพื่อที่นายช่างจะปรับสภาพบ้านให้ตรงตามพื้นที่ใช้สอยที่คนพิการ ใช้ดำเนินชีวิตประจำวัน โดยออกแบบให้เหมาะสมกับความพิการแต่ละบุคคลและปรับปรุงที่อยู่อาศัย ในส่วนที่คนพิการเกิดปัญหาในการดำรงชีวิตให้ได้ใช้งานจริงและเกิดประสิทธิภาพสูงสุด

2. ระยะดำเนินการ

ขั้นตอนที่ 1 สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงมนุษย์ประจำจังหวัดพิจารณาคัดเลือก องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ที่มีความพร้อมในการดำเนินงาน

ปัญหาที่พบคือ บางพื้นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่ส่งรายชื่อที่ได้รับการสำรวจคนพิการ เข้ารับการคัดเลือกปรับสภาพบ้าน เนื่องจากในพื้นที่ไม่มีคนพิการมีคุณสมบัติครบตามที่โครงการ ฯ

กำหนด หรือมีคณพิการที่มีคุณสมบัติครบตามกำหนดแต่ทางองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่มีความพร้อมในการดำเนินงาน เช่น ไม่มีนายช่างในการออกแบบและดำเนินการปรับปรุงที่อยู่อาศัย เนื่องจากไม่สามารถเบิกค่าแรงในงบประมาณได้

ข้อเสนอแนะ ทางสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ประจำจังหวัดควรเข้ามาช่วยเหลือท้องถิ่น เช่น ส่งนายช่างประจำจังหวัดเข้ามาช่วยออกแบบและดำเนินการปรับปรุงที่อยู่อาศัยสำหรับบางพื้นที่ที่มีคณพิการที่มีคุณสมบัติครบตามกำหนดเพื่อไม่ให้เป็นการตัดสิทธิ์คณพิการโดยไม่มีเหตุธรรม หรือเปิดโอกาสให้นักศึกษาด้านการออกแบบเข้ามาช่วยเหลือในการออกแบบการปรับปรุงบ้านให้แก่คณพิการก่อนส่งแบบไปทางสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ประจำจังหวัด เพื่อพิจารณาความเหมาะสม ในกรณีที่คณพิการไม่ได้รับงบประมาณแต่ผ่านการคัดเลือกแล้ว ทางองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรจัดทำกรบันทึกข้อมูลและจัดอันดับคณพิการเพื่อรองงบประมาณในปีต่อไป จะทำให้สามารถลดขั้นตอนการดำเนินงานและช่วยให้คณพิการเข้าถึงสิทธิ์ที่ควรจะได้รับอีกแล้ว

ขั้นตอนที่ 2 ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอ และ ภาคิเครือข่าย เช่น อาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ประจำหมู่บ้าน (อพม.) และอาสาสมัครพัฒนาสังคมช่วยเหลือคณพิการ (อพมก.) ฯลฯ ร่วมพิจารณาคัดเลือกคณพิการตามคุณสมบัติที่กำหนดโดยผ่านการทำประชาคม และจัดทำหลักฐาน

ปัญหาที่พบคือ สำหรับขั้นตอนการคัดเลือกคณพิการในการเข้าร่วมโครงการฯ พบว่าในการคัดเลือกคณพิการ บางรายในบางพื้นที่ เป็นการเลือกคณพิการจากคนสนิทหรือคนรู้จักของเจ้าหน้าที่ ไม่ได้ผ่านการคัดกรองที่ชัดเจนและได้การยอมรับจากทุกฝ่าย ซึ่งคณพิการเหล่านั้นไม่ได้ผ่านการทำประชาคม บางรายฐานะปานกลาง สภาพบ้านไม่ได้เต็อดร้อนมากนัก

ข้อเสนอแนะ โครงการฯควรมีระบบจัดการให้ทางสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ประจำจังหวัด กระจายสิทธิ์ในการเลือกคณพิการอย่างเท่าเทียมกัน โดยคณพิการทุกคนที่ได้รับเลือกปรับสภาพบ้านในโครงการฯควรผ่านการทำประชาคมทุกราย การประชาคมคณพิการคือการที่ชุมชนเข้ามารวมกันเพื่อปรึกษาหารือแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในรูปแบบกลุ่มเพื่อทำการคัดเลือกคณพิการที่ควรได้รับงบประมาณจากภาครัฐ หากคณพิการบางรายหรือสมาคมคณพิการยื่นขอปรับสภาพบ้านโดยตรงไปยังสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ประจำจังหวัด หากทางสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ประจำจังหวัดได้รับรายชื่อที่ยังไม่ผ่านการทำประชาคมควรส่งกลับไปทำประชาคมให้ครบทุกราย เพื่อก่อให้เกิดส่วนร่วมของชุมชน เพื่อความสามัคคีในการร่วมตัดสินใจ

และทำให้ชุดชนยอมรับคนพิการที่ได้รับงบประมาณ ชาวบ้านที่ยอมรับจะเต็มใจให้ความช่วยเหลือมากขึ้นทั้งในส่วนการดำเนินงานและบางกรณีช่วยเหลือในส่วนแรงงานโดยไม่คิดค่าแรงในการช่วยเหลือซ่อมแซมปรับปรุงที่อยู่อาศัย

นอกเหนือจากการทำประชาคม ทางภาครัฐควรมีเกณฑ์ในการคัดกรองที่ชัดเจนกว่านี้ โดยควรสร้างแบบประเมินที่ชัดเจนสำหรับคนพิการที่ต้องการขอรับการปรับสภาพที่อยู่อาศัยเพื่อทำการประเมินคนพิการว่าเหมาะสมกับงบประมาณหรือไม่ ควรประเมินข้อมูลทั่วไปของคนพิการ ประเมินสมรรถนะของคนพิการ ประเมินสภาพสังคมเศรษฐกิจรายได้ครัวเรือนและประเมินสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยเพื่อที่จะได้เป็นแนวทางในการคัดเลือกคนพิการที่ต้องการความช่วยเหลือมากกว่า เช่น คนพิการที่มีระดับสภาพทางสังคมและเศรษฐกิจยากลำบากมากและมีสมรรถนะระดับที่ต้องพึ่งพาคนอื่น ควรได้รับการช่วยเหลือมากกว่า คนพิการที่มีระดับสภาพทางสังคมและเศรษฐกิจพอช่วยเหลือตัวเองได้และมีสมรรถนะระดับที่พอช่วยเหลือตัวเองได้

ขั้นตอนที่ 3 สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดนารายชื่อคนพิการพร้อมหลักฐาน ซึ่งผ่านการคัดเลือกจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เสนอคณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการประจำจังหวัด เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ

จากการสำรวจ สอบถามและสัมภาษณ์ไม่พบปัญหาและอุปสรรคในขั้นตอนที่ 3

ขั้นตอนที่ 4 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอ และภาคีเครือข่าย เช่น อพม.,อพมก. ฯลฯ ดำเนินการเยี่ยมบ้านคนพิการ เพื่อสำรวจข้อมูลบ้านพักอาศัยของคนพิการที่ต้องการปรับปรุง หรือซ่อมแซม โดยพิจารณาให้เป็น รายการค่าใช้จ่ายในการปรับสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยให้แก่คนพิการในลักษณะเหมาจ่าย รายละ ไม่เกิน 20,000 บาท องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นบางแห่งได้พิจารณาให้การช่วยเหลือเงินหรือวัสดุสมทบเป็นรายการอื่น

จากการสำรวจ สอบถามและสัมภาษณ์ไม่พบปัญหาและอุปสรรคในขั้นตอนที่ 4

ขั้นตอนที่ 5 ดำเนินการปรับปรุง ซ่อมแซม ปรับสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยให้แก่คนพิการ

ปัญหาที่พบคืองบประมาณที่ได้รับการอนุมัติไม่เพียงพอสำหรับคนพิการซึ่งได้รับงบประมาณเหมาจ่ายหลังละ 20,000 บาท งบประมาณนี้สามารถซ่อมแซมได้เพียงเล็กน้อยไปจนถึงซ่อมแซมและปรับปรุง 1 พื้นที่ใช้งานเท่านั้น บางพื้นที่ที่ผู้รับมีความตื่นตัวและเห็นถึงความสำคัญของคนพิการ จึงพยายามหางบประมาณเพิ่มเติม ทำให้ได้รับความช่วยเหลือเพิ่มเติมจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

บริษัท ห้างร้าน เอกชน ชุมชน มีการสนับสนุนงบประมาณเพิ่มเติมมากถึง 20,000 บาท ซึ่งสามารถ
 แปรการปรับปรุงได้ ดังนี้

1) งบประมาณไม่เกิน 20,000 บาท

จากการศึกษาพบว่าพื้นที่ที่ถูกปรับปรุงเป็นส่วนใหญ่ได้แก่ ห้องน้ำ ห้องนอน ชานบ้าน โดยมี
 รายละเอียดดังนี้

1.1 ห้องน้ำ

- ซ่อมแซมและปรับปรุงพื้น เช่น เทพื้นคอนกรีต ปูกระเบื้องกันลื่น
- ผนัง เช่น ซ่อมแซมวัสดุใหม่
- ประตู เช่น เปลี่ยนบานประตูใหม่
- หลังคา เช่น ต่อเติมหลังคา เปลี่ยนวัสดุมุงหลังคา
- ปรับสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น เปลี่ยนโถสุขภัณฑ์ ติดตั้งราวจับ

1.2 ห้องนอน

- ซ่อมแซมและปรับปรุงพื้น เช่น เทพื้นคอนกรีต ปูกระเบื้องกันลื่น
- ผนัง เช่น ซ่อมแซมวัสดุใหม่ เพิ่มเติมหน้าต่าง
- ประตู เช่น เปลี่ยนบานประตูใหม่
- หลังคา เช่น ต่อเติมหลังคา เปลี่ยนวัสดุมุงหลังคา
- ปรับสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น ติดตั้งราวจับพยุงตัว

1.3 ชานบ้าน

- ซ่อมแซมและปรับปรุงพื้น เช่น เทพื้นคอนกรีต ปูกระเบื้องกันลื่น
- หลังคา เช่น ต่อเติมหลังคา เปลี่ยนวัสดุมุงหลังคา

2) งบประมาณไม่เกิน 40,000 บาท

จากการศึกษาพบว่าส่วนมากจะเป็นการปรับปรุงใหม่ทั้งหมด โดยพื้นที่ที่มีการปรับปรุงมาก
 ที่สุดคือ ห้องน้ำ เช่น ทำโครงสร้างใหม่ เทพื้นคอนกรีต ปูกระเบื้องกันลื่น เปลี่ยนโครงสร้าง หลังคา
 เปลี่ยนประตู เปลี่ยนโถสุขภัณฑ์ และติดตั้งราวจับ

ข้อเสนอแนะ งบประมาณของโครงการฯ สอดคล้องกับงานวิจัยเรื่อง “การวิเคราะห์ต้นทุน
 และผลลัพธ์ของ บริการปรับสภาพบ้านสำหรับคนพิการด้านการเคลื่อนไหวและผู้สูงอายุ”¹⁴ ซึ่งมี
 ผลการวิจัยคือสำหรับ การปรับภายในบ้านเล็กน้อยต้นทุนเฉลี่ยคือ 20,922.05 บาท และปรับภายใน
 บ้านและโครงสร้างบาง ส่วนต้นทุนเฉลี่ยคือ 41,519.30 บาท ซึ่งงบประมาณดังกล่าวที่ได้จาก
 โครงการฯ หลังละ 20,000 บาท เหมาะสำหรับคนพิการที่มีสภาพบ้านทรุดโทรมเล็กน้อยเท่านั้น ไม่

เพียงพอสำหรับคนพิการที่มีสภาพ บ้านทรุดโทรมปานกลางถึงมาก แต่บ้านในโครงการฯส่วนมากเป็น บ้านที่ทรุดโทรมผู้จ้างมากจนต้องสร้างใหม่ งบประมาณ 20,000 บาทต่อหลังจึงยังไม่เพียงพอเท่าที่ควร ควรให้งบประมาณยืดหยุ่นตามสภาพความเดือดร้อนของคนพิการ บางรายคนพิการมีสภาพบ้าน เดือดร้อนไม่มากนัก แต่ได้งบประมาณ 20,000 บาทเท่ากับคนพิการบางรายที่สภาพบ้านเดือดร้อน มาก ซึ่งทางภาครัฐอาจจัดหาการระดมทุนจากหน่วยงานเอกชนต่าง ๆ ในพื้นที่ที่ยินดีบริจาคเงิน ช่วยเหลือคนพิการ

ในระเบียบของการปรับสภาพบ้านที่ให้ใช้งบประมาณเฉพาะวัสดุก่อสร้าง ไม่รวมค่าแรง ทำให้ ยากต่อการจัดหาแรงงานในพื้นที่บางตำบลที่ไม่มีนายช่างประจำอบต. ดังนั้นโครงการฯควรพิจารณา เพิ่มเติมในระเบียบให้มีการรวมค่าแรงในงบประมาณ เนื่องจากในการดำเนินงานจริงเกิดอุปสรรคใน การดำเนินงาน เช่น ในอบต.ขนาดเล็กที่ไม่มีนายช่างประจำอบต. ไม่สามารถหาคนมาทำงานได้ จึง ต้องใส่ราคาวัสดุเกินจริง เพื่อให้ครอบคลุมค่าแรงงานในการเบิกจ่ายได้ ทำให้การดำเนินงานล่าช้ากว่า เกณฑ์ที่กำหนดในบางพื้นที่ ซึ่งทางโครงการฯควรระบุแนวทางให้ชัดเจนสำหรับงบประมาณแรงงาน เช่น อ้างอิงค่าแรงจากบัญชีค่าแรงงานหรือดำเนินการสำหรับการถอดแบบคำนวณราคากลางงาน ก่อสร้าง เป็นต้น

3. ระยะสิ้นสุดการดำเนินงาน

ขั้นตอนที่ 1 ติดตามประเมินผลในระหว่างและสิ้นสุดการดำเนินงาน

ปัญหาที่พบคือ การติดตามและประเมินผลในระหว่างและสิ้นสุดการดำเนินงานยังไม่มี แบบฟอร์มหรือขั้นตอนที่ชัดเจน

ข้อเสนอแนะ ทางพก.ควรมีสร้างแบบฟอร์มรวมถึงขั้นตอนการประเมินผลที่มีมาตรฐาน เดียวกันให้ทุกอบต.เพื่อประเมินการปรับปรุงบ้านทั้งในระหว่างปรับสภาพบ้านและหลังจากปรับสภาพ บ้านเสร็จสิ้น เพื่อให้ง่ายต่อการประมวลผลลัพธ์

ขั้นตอนที่ 2 สรุปรายงานผลภาพรวม (จัดส่งรายงานตามแบบฟอร์มฯ และภาพถ่ายก่อน - หลังการ ปรับปรุงให้ พก.ทราบ)

ปัญหาที่พบคือ อบต.รวบรวมข้อมูลล่าช้ากว่าที่กำหนดไว้ เนื่องจากมีการโยกย้ายเจ้าหน้าที่ที่ เป็นผู้ดูแลโครงการฯประจำตำบลตั้งแต่เริ่มต้น เจ้าหน้าที่ที่มาดูแลต่อยังประวัติประต่องานไม่เรียบร้อย ทำให้บางอำเภอมีข้อมูลไม่ครบ บางพื้นที่ทำข้อมูลเป็นหนังสือ บางพื้นที่ทำข้อมูลเป็นไฟล์

อิเล็กทรอนิกส์

ข้อเสนอแนะ ควรสร้างแบบแผนที่ย่อยต่อการทำงานโดยทำฟอร์มอิเล็กทรอนิกส์เพื่อให้ง่ายต่อการจัดส่งเข้าส่วนกลางและประมวลผลลัพธ์

6.1.3 แนวทางการพัฒนาโครงการฯในอนาคต

แนวทางการปรับปรุงกระบวนการดำเนินงานของโครงการฯให้ได้ประสิทธิภาพครบถ้วนเท่ากันทุกจังหวัด ควรใช้แบบแผนระเบียบการในขั้นตอนการทำงานที่เหมือนกัน โดยมีจังหวัดนนทบุรีเป็นต้นแบบซึ่งนนทบุรีเป็นจังหวัดที่มีกระบวนการดำเนินงานที่มีคุณภาพในทุกขั้นตอน สามารถปรับสภาพบ้านของคณพิการให้ดีขึ้นตรงตามวัตถุประสงค์ของโครงการ ฯ

1. ระยะเตรียมการ

ในระยะเตรียมการที่กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ (พก.) ให้ทางสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงมนุษย์ประจำจังหวัดนนทบุรีประสานงานให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ (อปท.) สสำรวจคนพิการที่ขอรับการปรับสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยในพื้นที่ โดยกระจายงบประมาณให้เพียงองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นละ 1 คนเท่านั้น ยกเว้นบางพื้นที่ที่มีประชากรมากมีการอนุโลมให้จำนวนคนพิการมากขึ้นตามสัดส่วนพื้นที่ ซึ่งแต่ละพื้นที่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีในการคัดสรรรายชื่อคนพิการในแต่ละตำบลที่เขียนคำร้องขอรับการปรับสภาพบ้านและมีคุณสมบัติเข้าเกณฑ์การคัดเลือก มากกว่านั้นทาง สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงมนุษย์ประจำจังหวัดนนทบุรีได้จัดอบรมให้ความรู้และเตรียมความพร้อมด้านการออกแบบที่อยู่อาศัยที่เหมาะสมกับประเภทคนพิการพร้อมทั้งแจกคู่มือให้กับเจ้าหน้าที่ที่มารวมการอบรมเพื่อไปถ่ายทอดแก่ผู้ร่วมงานต่อ

2. ระยะดำเนินการ

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละพื้นที่พิจารณาคัดคนพิการตามคุณสมบัติที่กำหนดโดยผ่านการทำประชาคม เมื่อผ่านการประชาคมแล้วทุกพื้นที่ต้องทำการนำเสนอข้อมูลส่วนตัวของคนพิการพร้อมรูปถ่ายสภาพความเป็นอยู่อย่างละเอียดของคนพิการแต่ละรายเพื่อเข้าร่วมประชุมให้

คณะกรรมการส่งเสริมพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ประจำจังหวัดพิจารณาให้ความเห็นชอบ สำหรับจังหวัดนนทบุรีในขั้นตอนนี้จะเป็นขั้นตอนที่แตกต่างกับจังหวัดอื่น เนื่องจากถ้าทางจังหวัดพิจารณาพบว่าคนพิการที่ได้รับการประชาคมจากทางชุมชน มีฐานะปานกลาง ไม่ได้เดือนร้อนมากนัก ทางจังหวัดจะไม่ผ่านการอนุมัติเห็นชอบและให้ทางพื้นที่ทำการนำเสนอคนพิการรายถัดไปแทน เนื่องจากจังหวัดต้องการช่วยเหลือคนพิการที่ฐานะยากจน ไม่สามารถช่วยเหลือตัวเองได้

หลังจากผ่านการอนุมัติในขั้นตอนแรกแล้ว ทางองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละพื้นที่ทำการออกแบบและเสนอราคาสิ่งที่จะปรับปรุงให้แก่คนพิการ แล้วนำมาเสนอทางสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ประจำจังหวัดนนทบุรีอีกครั้ง เพื่อพิจารณาถึงค่าใช้จ่ายในส่วนที่ทำการปรับปรุง ซ่อมแซมบ้านว่ามีความเหมาะสมหรือไม่ ทางสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ประจำจังหวัดนนทบุรีให้งบประมาณตามความเหมาะสมเท่านั้น ไม่ได้ให้แบบเหมาจ่ายรายละ 20,000 บาท ตามกำหนดการของโครงการฯ ซึ่งวิธีนี้แตกต่างกับจังหวัดอื่น ๆ ที่ส่วนมากให้งบประมาณเหมาจ่ายรายละ 20,000 บาทให้ทางองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละพื้นที่ให้ไปจัดสรรดูแลเอง ในบางพื้นที่ของจังหวัดนนทบุรีได้มีการประยุกต์ใช้วัสดุเดิมเพื่อลดค่าใช้จ่ายโดยใช้ไม้ที่ถูกรื้อจากอาคารเรียนที่กำลังจะสร้างเป็นอาคารคอนกรีตมาทำพื้นและผนังให้แก่บ้านคนพิการ

3. ระยะสิ้นสุดการดำเนินงาน

หลังจากปรับปรุงบ้านคนพิการเสร็จเรียบร้อยแล้ว องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกพื้นที่ในจังหวัดนนทบุรีได้ทำการสรุปผลรายงานภาพรวม โดยจัดส่งรายงานตามแบบฟอร์ม รวมถึงภาพถ่ายก่อนและหลังการปรับปรุงบ้าน และนำไฟล์อิเล็กทรอนิกส์พร้อมไฟล์รูปถ่ายเขียนลงบน CD แนบไปพร้อมแบบฟอร์ม

6.1.4 ข้อค้นพบ

1. จากการศึกษาศาภาพการอยู่อาศัยของคนพิการ พบว่าพื้นที่ใช้งานของคนพิการในแต่ละประเภทพบความสอดคล้องกับงานวิจัยของจันทร์จรี ลีทอง⁴ ซึ่งพบว่าใน คนพิการด้านการเคลื่อนไหว และคนพิการด้านการมองเห็นใช้พื้นที่ใช้สอยเหมือนกัน อันดับ 1 คือชานบ้าน ห้องนั่งเล่น และห้องนอนเท่ากัน อันดับ 2 คือห้องน้ำ อันดับ 3 คือ นอกบริเวณ สิ่งที่แตกต่างกันงานวิจัยของจันทร์จรี

คือ คนพิการด้านสติปัญญา คนพิการด้านการเรียนรู้ และคนพิการด้านจิตใจใช้พื้นที่ใช้สอยเหมือนกัน ซึ่งในงานวิจัยของผู้วิจัยคนพิการด้านจิตใจใช้พื้นที่ในลักษณะเดียวกันกับคนพิการด้านการเคลื่อนไหว และมองเห็น คนพิการด้านการเรียนรู้ใช้พื้นที่ อันดับ 1 คือนอกบ้าน อันดับ 2 คือห้องนอน อันดับ 3 คือชานบ้าน ห้องนั่งเล่น และห้องน้ำ

2. คนพิการทางการเคลื่อนไหวหรือร่างกาย คนพิการทางการมองเห็น คนพิการทางพฤติกรรมหรือจิตใจ และคนพิการทางสติปัญญา ได้รับการปรับสภาพบ้านสัมพันธ์กับพื้นที่ใช้สอยที่ใช้ในการดำเนินกิจวัตรประจำวัน

3. หลังปรับสภาพบ้านในโครงการฯ คุณภาพชีวิตของคนพิการด้านสุขภาพที่เพิ่มขึ้นสัมพันธ์กับจำนวนการหกล้มของคนพิการที่น้อยลงซึ่งสอดคล้องกับวิจัยของศิรินาถ ตงศิริและคณะ¹⁴ ที่พบว่า หลังจากปรับสภาพที่อยู่อาศัยคุณภาพชีวิตของ คนพิการในการศึกษาโดยใช้ตัวชี้วัดคือ ค่าอรรถประโยชน์ EQ-5D-5L ของคนพิการเพิ่มขึ้น สอดคล้องกับค่าคะแนนการล้มที่ลดลง เนื่องจากค่าอรรถประโยชน์ของคุณภาพชีวิต EQ-5D-5L หลังปรับปรุงบ้านของคนพิการเพิ่มขึ้นจากก่อนการปรับปรุงบ้าน ทำให้วัดผลได้ว่าคนพิการมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นในด้านภาวะสุขภาพซึ่งสอดคล้องกับอัตราการลดลงของการเกิดอุบัติเหตุของคนพิการ ดังนั้นในการปรับปรุงบ้านคนพิการได้รับประโยชน์ในด้านคุณภาพชีวิตและความปลอดภัยที่ดีขึ้น

6.2 ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยถัดไป

1) ในงานวิจัยนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาสภาพการอยู่อาศัยของคนพิการในรูปแบบบ้านเดี่ยวในชุมชนกิ่งเมือง ควรศึกษาเพิ่มเติมถึงสภาพการอยู่อาศัยของคนพิการในรูปแบบตึกแถว หรืออาคารชุด และควรศึกษาแนวทางการปรับปรุงบ้านสำหรับคนพิการเฉพาะประเภทความพิการ โดยเฉพาะพิการประเภทออทิสติก และการเรียนรู้ที่ยังมีผู้ศึกษาไม่มากนัก

2) ในงานวิจัยนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาผลลัพธ์คุณภาพชีวิตของคนพิการหลังได้รับการปรับปรุงบ้าน ควรศึกษาเพิ่มเติมถึงแนวทางปรับปรุงบ้านของคนพิการแต่ละประเภทให้ได้ผลลัพธ์ในด้านคุณภาพชีวิต

รายการอ้างอิง

Joseph T. DiPiro, Robert L. Talbert, Gary C. Yee, Gary R. Matzke, Barbara G. Wells, and L. Michael Posey. *Pharmacotherapy a Pathophysiologic Approach*. edited by 8th: The McGraw-Hill companies, 2008.

James Donald Kirkpatrick and Wendy Kayser Kirkpatrick. *Kirkpatrick's Four Levels of Training*. Danvers: Assn For Talent Development, 2016.

Maria Mittelman Meyer. *The Comfort of Home for Alzheimer's Disease*. Portland: Caretrust Publications, 2007.

Phantipa Sakthong, Vijj Kasemsup, and Win Winitwatjana. "Assessment of Health-Related Quality of Life in Thai Patients after Heart Surgery." Mahidol University, 2015.

Patricia L. Sinnott, Vilija R. Joyce, and Paul G. Barnett. *Preference Measurement in Economic Analysis*. Menlo Park: Health Economics Resource Center, 2007.

Molly Follette Story. *Principles of Universal Design*. New York: Mc Grow-Hill, 2001.

Yale University. *Im: Palliative Care*. New Haven, 2016.

อุทัย เลาหวิเชียร. รัฐประศาสตร์ : ลักษณะวิชาและมิติต่างๆ. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์เสมอธรรม, พ.ศ. 2544.

กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ. "พระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ.2550." (พ.ศ.2550).

กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ. ประกาศกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เรื่องประเภทหลักเกณฑ์ความพิการ (ฉบับที่2). กรุงเทพฯ: ราชกิจจานุเบกษา, พ.ศ. 2555.

กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ. "พระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ (ฉบับที่2) พ.ศ.2556." (พ.ศ.2556).

กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์. โครงการปรับสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี. กรุงเทพฯ, พ.ศ.2558.

กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์. "รายงานข้อมูลสถานการณ์ด้านคนพิการในประเทศไทยประจำปีเดือนกันยายน2559." กันยายน พ.ศ.2559 (พ.ศ.2559).

กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์. "ผลการจดทะเบียนคนพิการทั่วประเทศ." (พ.ศ. 2559).

กระทรวงสาธารณสุข. *Living Condition* (สภาพแวดล้อมการดำเนินชีวิต). พ.ศ.2560.

ไตรรัตน์ จารุทัศน์. คู่มือปฏิบัติวิชาชีพการออกแบบสภาพแวดล้อมและสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับการออกแบบสำหรับทุกคน. สมาคมสถาปนิกสยามในพระบรมราชูปถัมภ์, พ.ศ.2552.

สมเกียรติ ชีเนนทโรภาส. "การอยู่อาศัยของผู้พิการและทุพพลภาพ กรณีศึกษา ชุมชนบางตลาดพัฒนา 1 (ชุมชนปากด่าน) จังหวัดนนทบุรี." จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, พ.ศ.2545.

ศิรินาถ ตงศิริ, ชนัดดา พลอยล้อมแสง, and กัตัญญ หอสูติสิมา. การวิเคราะห์ต้นทุนและผลลัพธ์ของบริการปรับสภาพบ้านสำหรับคนพิการด้านการเคลื่อนไหวและผู้สูงอายุ. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, พ.ศ.2558.

จันทนา พัฒนเกสัช and มนตรีรัตน์ ถาวรเจริญทรัพย์. แบบสอบถาม *Eq-5d-5l* ฉบับภาษาไทย. โครงการประเมินเทคโนโลยีและนโยบายด้านสุขภาพ, พ.ศ.2560.

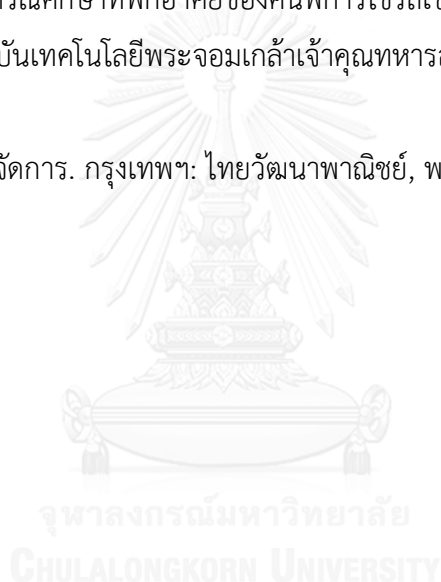
ราชบัณฑิตสถาน. พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตสถาน. กรุงเทพฯ, พ.ศ.2531.

ศราวุฒิ ลาแพงศรี. "แนวทางการปรับปรุงที่อยู่อาศัยคนพิการในจังหวัดอุดรธานี กรณีศึกษา: อำเภอหนองหานและอำเภอกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี." จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, พ.ศ.2553.

จันทร์จุลี ลีทอง. "แนวทางการปรับปรุงสภาพที่อยู่อาศัยและพัฒนาต้นแบบที่อยู่อาศัยเพื่อคนพิการ." จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, พ.ศ.2555.

อันธิกา สวัสดิ์ศรี. "แนวทางในการดัดแปลงที่พักอาศัยตามแนวความคิดยูนิเวอร์ซัลดีไซน์ที่สอดคล้องกับบริบทไทย : กรณีศึกษาที่พักอาศัยของคนพิการใช้รถเข็นในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล." สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง, พ.ศ.2546.

ธงชัย สันติวงศ์. หลักการจัดการ. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิชย์, พ.ศ.2531.

ภาคผนวก

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

6.งบประมาณที่ใช้ในการปรับปรุง

6.1 งบประมาณที่ได้รับจากทุกจำนวนบาท

6.2 งบประมาณสมทบเพิ่มเติม

1) สมทบโดย จำนวนบาท

2) สมทบโดย จำนวนบาท

3) สมทบโดย จำนวนบาท

7. งบประมาณที่ได้รับถูกใช้จริงในส่วนตัวบ้าง

- ค่าวัสดุก่อสร้าง ค่าแรงงาน ค่าสำรวจ/ดำเนินการ ค่าอาหาร
 อื่นๆ(ระบุ)

ส่วนที่ 3 ทักษะคติของคนพิการ

8. ประโยชน์ที่ได้รับจากการรับการปรับปรุงที่อยู่อาศัย

8.1 ผู้ที่ได้รับประโยชน์จากการรับการปรับปรุงที่อยู่อาศัย (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- คนพิการ ผู้ดูแล ทุกคนในบ้าน อื่นๆ (ระบุ)

8.2 ประโยชน์ที่ได้รับ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ) โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ในตาราง

ประโยชน์ที่ได้รับ	ไม่ได้รับ ประโยชน์	น้อย	ปาน กลาง	มาก	มาก ที่สุด
1. เพิ่มความแข็งแรงให้ที่อยู่อาศัย					
2. เพิ่มความปลอดภัยในการอยู่อาศัย เช่น ป้องกันแดด ลม ฝน พื้นไม่ลื่น เป็นต้น					
3. เพิ่มสุขอนามัยที่ดี เช่น ลดกลิ่นไม่พึงประสงค์ อากาศ ถ่ายเทสะดวก เป็นต้น					
4. คนพิการสามารถช่วยเหลือตนเองได้มากขึ้น พึ่งพา ผู้ดูแลน้อยลง					
5. คนพิการสามารถช่วยเหลือตนเองได้ทั้งหมด สามารถ) (ดำรงชีวิตได้อย่างอิสระ					
6. ประโยชน์อื่นๆที่ได้รับ (ระบุ) .					

8.3 ผลกระทบที่เกิดจากการปรับปรุงบ้าน

.....

.....

9. ทศนคติของคนพิการต่อการปรับปรุงบ้านในโครงการฯ (โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ในตาราง)

ข้อ ที่	รายละเอียด	ไม่เห็น ด้วย	เห็น ด้วย น้อย ที่สุด	เห็น ด้วย น้อย	เห็น ด้วย มาก	เห็น ด้วย มาก ที่สุด
1	อพทชี้แจงในการปรับปรุงบ้านได้อย่างชัดเจน .					
2	ท่านมีส่วนร่วมในการออกแบบและปรับปรุงบ้าน (ได้บอกความต้องการ)					
3	ท่านมีความพึงพอใจ คุณภาพของวัสดุในการปรับปรุงบ้าน					
4	ท่านมีความพึงพอใจในความเร็วของการปรับปรุงบ้าน					
5	ท่านมีความพึงพอใจในการจัดเก็บและทำความสะอาดหลัง การปรับปรุงบ้าน					
7	การปรับปรุงบ้านตรงกับความต้องการของท่าน					
8	ส่วนที่ได้รับการปรับปรุง มีการใช้ประโยชน์ได้ดีขึ้น					
9	เมื่อปรับปรุงบ้านแล้วทำให้ท่านใช้ชีวิตดีขึ้น					
10	เมื่อปรับปรุงบ้านแล้วทำให้ครอบครัวของท่าน ใช้ชีวิตได้ดี ขึ้น					
11	งบประมาณที่ได้รับ มีความเหมาะสมต่อการปรับปรุงบ้าน					
12	ท่านมีความพึงพอใจในการปรับปรุงบ้าน					
13	อื่น ๆ (ระบุ)					

การออกแบบมีความเหมาะสมกับสภาพความพิการ

 เหมาะสม โปรดระบุรายละเอียดเหตุผล

.....

.....

 ไม่เหมาะสม โปรดระบุรายละเอียดเหตุผล.

.....

.....

ข้อเสนอแนะอื่น ๆ ของผู้เก็บข้อมูล

.....

.....

ชุด 2 แบบประเมินคนพิการระยะที่ 2

ส่วนที่ 1 กิจวัตรประจำวัน

โปรดระบุกิจกรรมที่ท่านทำในแต่ละวัน ตั้งแต่ตื่นนอนถึงเข้านอนของท่าน

ช่วงเวลา	กิจวัตรประจำวัน	พื้นที่ใช้สอย
6.00 - 7.00 น.		
7.00 - 8.00 น.		
8.00 - 9.00 น.		
9.00 - 10.00 น.		
10.00 - 11.00 น.		
11.00 - 12.00 น.		
12.00 - 13.00 น.		
13.00 - 14.00 น.		
14.00 - 15.00 น.		
15.00 - 16.00 น.		
16.00 - 17.00 น.		
17.00 - 18.00 น.		
18.00 - 19.00 น.		
19.00 - 20.00 น.		
20.00 - 21.00 น.		
21.00 - 22.00 น.		
22.00 - 23.00 น.		
23.00 - 24.00 น.		
24.00 - 6.00 น.		

ส่วนที่ 2 ข้อมูลด้านคุณภาพชีวิต (โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ในตาราง)

1. การเคลื่อนไหว

- การเคลื่อนไหวของท่านก่อนการปรับปรุงบ้านเป็นอย่างไร

1 คะแนน 2 คะแนน 3 คะแนน 4 คะแนน 5 คะแนน (มากที่สุด)

- การเคลื่อนไหวของท่านหลังการปรับปรุงบ้านดีขึ้นหรือไม่ อย่างไร

1 คะแนน 2 คะแนน 3 คะแนน 4 คะแนน 5 คะแนน (มากที่สุด)

2. การดูแลตนเอง

- การดูแลตนเองของท่านก่อนการปรับปรุงบ้านเป็นอย่างไร (การใส่เสื้อผ้า และอาบน้ำ)

1 คะแนน 2 คะแนน 3 คะแนน 4 คะแนน 5 คะแนน (มากที่สุด)

- การดูแลตนเองของท่านหลังการปรับปรุงบ้านดีขึ้นหรือไม่ อย่างไร (การใส่เสื้อผ้า และอาบน้ำ)

1 คะแนน 2 คะแนน 3 คะแนน 4 คะแนน 5 คะแนน (มากที่สุด)

3. กิจกรรมที่ทำประจำ

- กิจกรรมที่ทำประจำของท่านก่อนการปรับปรุงบ้านเป็นอย่างไร

1 คะแนน 2 คะแนน 3 คะแนน 4 คะแนน 5 คะแนน (มากที่สุด)

- กิจกรรมที่ทำประจำของท่านหลังการปรับปรุงบ้านดีขึ้นหรือไม่ อย่างไร

1 คะแนน 2 คะแนน 3 คะแนน 4 คะแนน 5 คะแนน (มากที่สุด)

4. อาการเจ็บปวดหรือไม่สบายตัว

- อาการเจ็บปวดหรือไม่สบายตัวของท่านก่อนการปรับปรุงบ้านเป็นอย่างไร

1 คะแนน 2 คะแนน 3 คะแนน 4 คะแนน 5 คะแนน (มากที่สุด)

- อาการเจ็บปวดหรือไม่สบายตัวของท่านหลังการปรับปรุงบ้านดีขึ้นหรือไม่ อย่างไร

1 คะแนน 2 คะแนน 3 คะแนน 4 คะแนน 5 คะแนน (มากที่สุด)

5. ความวิตกกังวลหรือความซึมเศร้า

- ความวิตกกังวลหรือความซึมเศร้าของท่านก่อนการปรับปรุงบ้านเป็นอย่างไร

1 คะแนน 2 คะแนน 3 คะแนน 4 คะแนน 5 คะแนน (มากที่สุด)

- ความวิตกกังวลหรือความซึมเศร้าของท่านหลังการปรับปรุงบ้านดีขึ้นหรือไม่ อย่างไร

1 คะแนน 2 คะแนน 3 คะแนน 4 คะแนน 5 คะแนน (มากที่สุด)

6. ความปลอดภัย

- ก่อนการปรับปรุงบ้านท่านเคยมีการหกล้มหรือได้รับบาดเจ็บหรือไม่ อย่างไร

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

- หลังการปรับปรุงบ้านท่านมีการหกล้มหรือได้รับบาดเจ็บหรือไม่ อย่างไร

- หลังการปรับปรุงบ้าน บ้านของท่านมีความปลอดภัยขึ้นหรือไม่ อย่างไร

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

ชื่อ - สกุล	นางสาวนภักคมน์ นิติวะกุล
วัน/เดือน/ปี	25 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2534
ประวัติการศึกษา	ระดับปริญญาตรี Business Management University of Westminster, United Kingdom
Email address:	T.nitivanakul@hotmail.com

